öğrenci POSTASI

15 MAYIS '86/1 250 TL (KDV DAHİL)

Demokratikleşme Sürecinde Öğrenci Dernekleri

sesimizi yükseltelim!..

Bir süredir olağan yaşama biçimi kesintiye uğrayan ülkemizde, son günlerde hızla gelişen bir siyasal/toplumsal açılım süreci yaşanıyor. Yaşamın gerçekleriyle uyuşmayan hiç bir politikanın, toplumsal ilişkiler bütününün uzun süre devam edemeyeceğini tarih bir kez daha kanıtlıyor. Gözlerimizi yakın geçmişe çevirdiğimizde bu gerçekliği daha iyi kavrayabileceğimiz kanısındayız.

Ülkemizde demokratik haklar önemli ölçüde askıya alınırken, bir dönemin sorumluları da üstüne basa basa ilan ediliyordu: İşçiler ve gençlik... Demokratik haklar kısıtlanırken, anti-demokratik yasa ve uygulamalar topluma dayatılırken hep aynı mantıktan hareket ediliyordu; toplumda anarşi ve terör vardır!... Tabii, sorumluları malum!... Gençlik böylece, haketmediği halde kendisine yakıştırılan "suçlu" damgasını yiyordu. Çalışan kesimlerin demokratik sendikal hakları geri alınırken, öğrenci gençlik de unutulmadı. YÖK, yükseköğrenim gençliğinin başında demoklesin kılıcı gibi sallanmaya başlamıştı bile. Kısıtlanan haklar, çıkartılan anti-demokratik yasalar ne çalışan kesimlerin gelirinde bir artışa, ne de gençliğin akademik-demokratik taleplerinde bir ilerlemeye yol açtı. Aksine "reel ücretler" de gözle görülen bir düşüş yaşanırken, gençlik bırakın akademik-demokratik taleplerinde ilerlemeyi, YÖK sayesinde Darülfünün'un da öncesine geri döndü. Yaşanan sorunların öznesi durumundaki kesimler, sorunların çözümünde karar alma mekanizmalarına özgürce katılamazken, yoğun bir depolitizasyonla varolan sağlıksızlık korunmaya, devam ettirilmeye çalışıldı.

Toplum uzunca bir süre suskun kalamazdı. Kalmadı da... Demokratik toplum özlemi giderek daha yakıcı bir sorun olarak gündeme gelirken, demokrasilerin vazgeçilmez unsurlarından demokratik kitle örgütleri yaşamda yerlerini almaya başladılar. Gençlik, sorunlara karşı duyarlılığıyla, canlılığı, aktivitesiyle bu süreçte onurlu yerini almakta gecikmedi. Yüksek öğrenim gençliği öz-örgütlenmesi öğrenci derneklerini kurarak demokrasi mücadelesine kendi katkısını sunuyor. Tüm kural ve kurumlarıyla işleyen bir demokrasiden rahatsız olan kesimlerin kısıtlama, engelleme çabalarına rağmen, demokratik kitle örgütleri adım adım kuruluyorlar.

Demokratik kitle örgütleri, öncelikli olarak, temsil ettiği kesimlerin ortak çıkarlarının korunup, geliştirildiği baskı guruplarıdır. Demokratik toplumlarda farklı çıkar gurupları, kitlesel örgütleri aracılığıyla toplumda etkin bir konuma gelme, çıkarlarını koruma olanağına sahiptirler. Toplumda etkin bir baskı grubu oluşturamayan kesimlerin daha etkin baskı guruplarının gölgesinde kalacağı açıktır. Bu nedenle etkin bir baskı grubu oluşturmak tüm demokratik kitle örgütlerinin doğal hedefleridir.

Günümüzde yüksek öğrenim gençliğinin demokratik, kitlesel örgütleri öğrenci dernekleri, temsil ettikleri kesimin çıkarlarını koruyabilecek bir yapıya dönüşme uğraşındadırlar.

Tek başlarına sorunları çözemeyeceğini anlayan öğrenciler, nasıl öğrenci derneklerinde örgütlenerek bir baskı gurubu oluşturuyorsa, sorunların boyutları tek, tek öğrenci derneklerini aştığında, öğrenci derneklerinin etkin bir baskı gurubu oluşturması kaçınılmazdır. Öğrenci derneklerinin birlikte etkin bir baskı gurubu oluşturması birlikteliği somutlayacak, kalıcılaştıracak adımlardan bağımsız düşünülemez. Öğrenci dernekleri günümüzde, bir taraftan "gerçekten öğrenci derneği" olarak var olma, diğer taraftan toplumda etkin bir güç olma mücadelesi vermektedirler. Öğrenci derneklerinin, tabanın etkin katılımıyla gerçekleşen bir takım çalışmaları, birlikteliği kalıcılaştırmaya yönelik adımlarla daha da güçlenecek ve karşılıklı bir etkileşim süreci yaşanacaktır. Tabanın etkin katılımı sorunuyla, birlikteliğe yönelik adımları karşı karşıya getirmek ise, başlı başına yanlış bir mantığın ürünüdür. Birlikteliğin nesnel koşulları vardır, yeter ki birlikte olmak için çaba sarfedilsin, yeter ki ayrım çizgileri değil birlik noktaları öne çıkarılsın.

Derneklerin daha yeni kuruluyor olmaları, kurulanların üye sayılarının yetersizliği, dernek kurucularının öğrencileri temsil etme yeteneğini henüz kazanmadığı vb. nedenlerle tüm öğrenci derneklerinin gönüllülük temelinde birlikteliğini erken bulan arkadaşlar vardır. Öğrenci dernekleri öğrenci sorunlarına sahip çıktıkça, sorunların çözümüne katkıda bulundukça gerçekten öğrencileri temsil edebilecektir. Birlikteliğin giderek zorunluluğa dönüştüğü, öğrenci derneklerinin sorunların üstüne etkin bir güç olarak gitmesinin sorunların çözümü için kaçınılmaz olduğu bir ortamda birlikteliği erken bulmak, var olan durumun devam etmesine göz yummak demek olur ki, hiçbir sağduyu sahibi arkadaşın böyle bir seçeneği isteyeceğini sanmıyoruz... Ancak farklı kaygılarla, birlikte davranma yeteneğinin kazanılamaması gibi etkenlerle aynı sonuca ulaşmak olası. Kaygılarımızın kaygı olmaktan öteye önyargılara dönüşmesine izin vermez, ortak noktalarımızı öne çıkarabilirsek, sorunun üstesinden gelebiliriz.

Bugün YÖK, yükseköğrenim gençliğinde yarattığı tahribatla, demokratik katılım mekanizmalarına olanak tanımayan yapısıyla, öğrenci gençliğin karşısında yer almaktadır. Sorunların kaynağı olmayan gençlik, yaşamak zorunda bırakıldığı sorunların çözümünde öneri geliştirme, kendi katkısını sunma olanağından yoksun bırakılmakla kalınmamakta; demokratik, kitlesel örgütleri üzerinde kuşku bulutları yaratılmaya, suç (!) larına yeni suçlar eklemeye çalışılmaktadır. Her yıl binlerce genç öğrenim yaşamından uzaklaştırılırken, çıkartılan aflar göstermelik olmaktan, gençlikten yükselen tepkileri yumuşatmaktan öteye bir anlam taşımamaktadır. Elemeci, ezberci eğitim anlayışı ve sınav sistemi öğrencileri olduğu kadar öğretim üyelerini de etkilemekte, üniversiteler yaratıcılığın geliştirildiği, bilimsel bilgilenmenin sağlandığı çağdaş eğitim kurumları olmaktan giderek uzaklaşmaktadır. Yurtlar başlıbaşına gençliğin kanayan yarasını oluşturmaktadır.

Yükseköğrenim gençliğinin akademik-demokratik talepleri somut ifadesini, özerk ve demokratik üniversite isteminde bulmaktadır. Üniversitenin demokratikleştirilmesi mücadelesi, toplumun bütününde verilen demokrasi mücadelesiyle sıkı sıkıya örtüşmektedir. Öğrenci gençlik, demokratik kitlesel örgütleri öğrenci derneklerinde birleşerek, sorunların üstüne örgütlü bir güç olarak gitmeyi seçmektedir. Gençliğin bu onurlu mücadelesinin toplumda yankısını bulabilmesi, yükseköğrenim gençliğinin sesinin tüm yurtta yankılanması basının önemini, işlevini gündeme getirmektedir.

ÖĞRENCİ POSTASI, sorunlarımızı tartıştığımız, çözümü için öneriler geliştirdiğimiz, güçlerimizi sorunlarımızı çözmek temelinde bir araya getirebildiğimiz bir yayın organı olmayı hedefliyor. Özerk ve demokratik üniversite mücadelesinde yükseköğrenim gençliğinin sesi, soluğu olmak istiyor. Giderek daha fazla arkadaşın dergimize sahip çıkacağına, üniversitelerden, dersliklerden, yurtlardan yükselen mücadelesinde onu yüksek öğrenim gençliğinin ortak sesi kılacağına inanıyoruz.

Dergimiz Sesimizdir
SESİMİZİ YÜKSELTELİM!

Karikatürler /Yakup Karahan, İsmail Cem,Kemal...
Desen / Atanur
Fotoğraflar/ Bora Yurtören Gökhan Yalta, Sabahattin Alaçam
Şiirler/ Ercan Ezilmez, Rasim Güven

Sahibi
ALİ AYKUT KİNGİR
Yazı İşleri Müdürü
EMİN BEBEK

Yönetim Adresi /
Yenidoğan Mah. Sokullu
Sok. No: 147 Altındağ / ANK.
Yazışma Adresi /
A.Aykut Kingir, PK. 243
Yenişehir/ANK

Posta çeki /
Dizgi / Bil Ofset
Baskı / Sanem Matbaacılık
Dağıtım / Etkin

İlan fiyatları / kapak: 80.000 TL
tam sayfa: 60.000 TL
yarım sayfa: 30.000 TL
çeyrek sayfa: 15.000 TL

Hesap Numarası 21 00 60
Emin Bebek
Türkiye İş Bank
Yenişehir/ANKARA.

NİÇİN DERNEK?
(katılımın temel nedenleri)

ERKAN SERÇE EDFÖD Başkan Yardımcısı

Tarihsel gelişimin ürünü olarak ortaya çıkan dernek kavramı, bir örgütlenme biçimini ifade eder. Bu gelişim açısından dernek birden çok kişinin kendi istekleriyle, belli bir amaç için bir araya gelerek oluşturdukları bir örgütlenmedir. Bu tanımlama gereğince derneklerin üç temel özellik taşıdığı görülür:

1— Dernek, belli bir amaç, düşünce ve çıkar çevresinde toplanan kişilerin oluşturdukları bir örgütlenmedir. Bu yönüyle dernek, demokratik toplumun kaçınılmaz bir sonucudur. Demokratik yapıda, toplumdaki değişik katmanların çıkar ve görüşleri farklıdır. İşte dernek, demokratik toplumdaki bu farklılıkların meşru bir biçimde yansımasına yardım eder.

2— Derneğe katılma kişilerin istekleriyle olur. Üyelikte gönüllülük temeldir.

3— Dernek birinci ve ikinci özelliklerin bileşkesi olarak devletten ayrı ve bağımsız bir örgütlenmeyi ifade eder. Dernek, devlet olgusunun dışında bireylerin bir ürünüdür. Bu özelliğiyle de dernek, toplumdaki örgütlenme özgürlüğünün bir göstergesidir.

Bugün yükseköğretim kurumlarında eğitim ve öğretim gören öğrencilerin günlük yaşamlarında karşı karşıya kaldığı sorunlar vardır. Bu sorunların kaynağı olarak her ne kadar tek tek bireyler gösterilmeye çalışılsa da aynı sorunları bütün öğrenci kitlesinin paylaşması, sorunların bireysellikten uzaklaştığını göstermektedir. Öğrencilerin bazı sorunları, öğrenim gördükleri kurumlardaki nesnel koşullardan kaynaklanmakta ise de yaşamlarının etkileyecek büyük sorunlar tüm öğrenci kitlesi için geçerlidir ve bu sorunlar aynı zamanda öğrencilerin geleceğini etkileyebilecek boyutlara ulaşmaktadır. Öğrenci kitlesinin diğer toplumsal katmanlar gibi tarihin her döneminde ortak sorunları olmuştur. Fakat YÖK'le birlikte bu ortak statü tartışmasız belirleyici duruma gelmiştir ve her yıl katlanarak varlığını öğrenci kitlesi üstünde daha da fazla hissettirmektedir. Bugün artık yaşamsal konularını düzenleyen kurallar ülkenin dört bir yanında bulunan üniversitelerde aynıdır. Merkezi bir örgütlenme yapısına sahip YÖK, emir-kumanda zinciri içinde aldığı kararları dayatarak, tek tip üniversite -tek tip öğrenci mantığını gerçekleştirmeye çalışmaktadır. Bir dönemin baş suçlusu olarak görülen üniversite gençliğinin, akademik-demokratik hakları alabildiğine kısılmış, üretkenliğe dayanmayan ve her türlü bilimsel araştırmanın önünü tıkayan uygulamalarla düşünsel gelişimin tek taraflı çalışması amaçlanmıştır. "Parası olan okusun" sloganıyla harç uygulamasını getiren YÖK, dar gelirli ailelerin çocuklarına daha ilk başta engel çıkarmış, yemek, yurt v.b. ücretleri büyük bir oranda arttırılarak yaşam koşullarının daha da kötüleşmesine neden olmuştur. YÖK, ayrıca öğrencilere, derslere devam zorunluluğu getirerek, onları dersliklere kapatmış, vizelerden başını kaldıramaz, toplumsal, kültürel ve tüm insani etkinliklerden uzaklaşmış bir öğrenci sürüsü oluşturmaya çalışmıştır. Bu sürüye katılmak istemeyen öğrencileri ise, düzenledikleri yeni yönetmeliklere dayanarak okuldan atarak cezalandırma yoluna gitmiştir.

Atılmalar, harçlar, sınıf geçme, disiplin, beslenme, barınma v.s. sorunların çözümü yasama organlarının tasarruf alanlarını ilgilendirmektedir. Bu alanı etkilemek ise güçlü bir öğrenci birlikteliğinin hareketliliği ile olabilir.

Öğrenciler, sorunlarını tek tek bireyler olarak çözemeyeceklerini, bir araya gelmenin gerekliliğini yaşayarak öğrenmişlerdir. Sorunları çözmeye yönelik yapılar tek tek veya gruplar halindeki çıkışlar yetersiz kalmış ve başarısızlığa uğramıştır. Bu başarısızlıklar öğrencilerin beceriksizliklerinden kaynaklanmamaktadır. Öğrenciler, seslerini duyurabilecek bir organik bağdan yani öz örgütlenmelerinin olmayışından başarısızlığa uğramışlardır.

Öğrenciler, gerek tarihsel gelişimden çıkarttıkları deneyimden gerekse yaşadıkları koşullardan öğrenmişlerdir ki; ortak sorunlara sahip olan ve bir çıkar grubu oluşturanların kendi haklarında karar veren kurumlarda söz sahibi olmak istemeleri kaçınılmazdır. Bu istemlerini de kurumlar aracılığı ile yöneltirler. Bu yüzden öğrenciler istemlerini dile getirecek, bu istemleri ilgili makamlara iletecek bir kuruma gereksinim duymuş, bu gereksinimden demokratik bir örgütlenme olan"Öğrenci Dernekleri" doğmuştur.

Ayrıca dernek, toplumdaki örgütlenme özgürlüğünün bir göstergesidir. Örgütlenme özgürlüğü, günümüzde modern devlette vazgeçilmez haklardan biridir. Bu özgürlüğün sınırları, kabülü o toplumdaki özgürlüğün ölçüsü ve göstergesidir. Dernekler, sağlıklı bir toplumsal yapı ve istikrarlı bir siyasal mekanizmanın oluşumu için son derece önemlidir. Bu özgürlüğün sınırı ise bu özgürlüğe sahip çıkma ile çizilir.

Kısaca, "ÖZERK—DEMOKRATİK ÜNİVERSİTE" için, daha iyi yaşam koşulları, daha iyi bir gelecek için ve ülkemizde demokrasinin oturması için, üstümüze düşen görevi yerine getirebilmek düşüncesi, "Niçin Dernek?" sorusuna vereceğimiz yanıttır.

Burada bize düşen görev, bireysel ve toplumsal sorumluluklarını bilen üniversite öğrencileri olarak sorunlarımıza sahip çıkmak, demokrasiye sahip çıkmak, dolayısı ile sorunlarımıza demokratik yoldan çözüm bulmayı amaçlayan öğrenci derneğimize sahip çıkmaktır.

Onu yaşatacak olan *bizim katılımımız,* bunun ötesinde *kararlı* ve *özverili* çalışmalarımızdır.

Antik çağlarda demokrasi olgusu ile tanışan insanoğlu, şehir devletlerinin yıkılması ile başlayan uzun ve karanlık ortaçağ boyunca bu kavramı da unutmuştur. Farklı demokrasi anlayışlarını geliştiren bağımsız şehir devletleri içerisinde Atina kenti iyi bir örnek oluşturmuştur. Ancak Antik çağ demokrasileri ile günümüz çağdaş demokrasileri arasında bir benzeştirme yapmak da kolay olmasa gerek. Bu çağdan sonra yönetimi ele geçiren derebeyleri, monarşi ve dini kurumlar halk kitleleri üzerinde en acımasız baskıları uygulamışlardır.

Batı'da sanayi devrim ile birlikte demokrasinin yeniden gündeme geldiğini görüyoruz. Ortaçağın statik, güçlü aile bağlarına sahip, ilgi alanlarının sınırlı, yerel kültürün egemen, mistik anlayışların ön plana çıktığı ve insanların statüleriyle ölçüldüğü feodal düzeninde demokratik anlayışların gözükmemesi doğaldır. Tarihin diyalektik akışkanlığı içerisinde, tarih sahnesinde gözüken burjuvazi sermaye birikimini sağlamış, gereksinim duyduğu işgücünü ise isdihdam edildiği tarım sektöründen sağlama sorunu ile karşı karşıya gelmişti. Eskinin dağınık ve verimsiz ekonomik yapısına karşı, burjuvazinin sunduğu sanayileşme üretiminde toplumsallaşmasını gerekli kılıyordu. Emek-sermaye çelişkisi ile ortaya çıkan yeni toplumsal yapıda, siyasal ve sosyal tüm normların değişmeye başladığını görüyoruz. Durağan bir toplum yapısının yerini dinamik toplum almış, aile ve akrabalık ilişkileri zayıflamış, yerel ilginin yerini ulusal ilgi almıştır. Değişen ekonomik ilişkilere paralel olarak tüm üst yapı kurumlarını da eline geçirmek durumunda olan burjuvazi "Eşitlik, Kardeşlik, Dostluk..." gibi sloganlarla geniş halk kesiminin de desteğini alarak egemenliğini kurmuştur. Artık ortaya çıkan toplum bir sanayi ve kent toplumudur. Çıkarları birbiriyle çatışan hareketli bir oluşumdur.

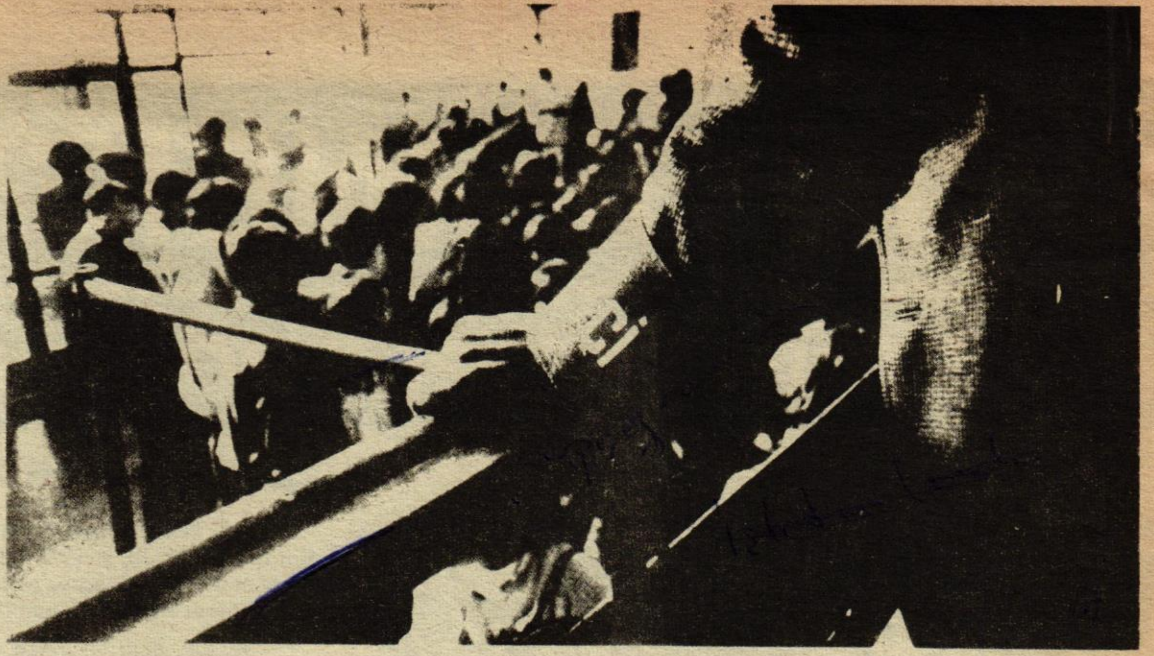
Tarihsel ilerici rolü sona eren burjuvazinin yerine görevi onun yarattığı ve karşıtı olan işçi sınıfı devralmış, bu tarihten sonrada demokrasi mücadelesinin öncülüğünü işçi sınıfı yürütmüştür.

Ortaya çıkan yeni toplumsal yapıda çıkarları birbiriyle çatışan sınıflar ve çeşitli toplumsal guruplar amaçları doğrultusunda kendi öz örgütlenmelerini de yaratmışlardır. Çoğulcu çağdaş demokrasilerde iktidar da geleneksel anlamından uzaklaşmıştır. Siyasi partiler, sendikalar, dernekler, meslek odaları basın, üniversiteler gibikurumlarikti darın merkezi yönünü sınırlamakda ve bir bütün olarak iktidarı oluşturmaktadırlar.

Demokrasinin vazgeçilmez öğesi siyasi partilerin tüm toplumsal yapıyı ideolojik olarak kapsasa da örgütsel olarak kucaklaması olası değildi. Bu yüzden çıkarları birbiriyle çatışan çeşitli toplumsal guruplar siyasi partilerin dışında da örgütlenme gereğini duymuşlardır ki; bunlar, sendikalar, dernekler, meslek odaları gibi başlıca demokratik kitle örgütü kapsamında olan kurumlardır. Siyasi partilerile demokratik kitle örgütleri arasındaki başlıca ayırt edici özellik, siyasi partilerin iktidar olmaya, ya da ona aday olma sorumluluğu ile karşı karşıya bulunmasıdır. Temsil ettiği sınıf veya toplumsal gurupların çıkarlarına uygun olarak sundukları program, yaşamın her alanına yönelik tahlilleri, sorunlara ilişkin çözüm önerilerini ve bu amaçlarına nasıl, hangi yöntemleri kullanarak erişeceklerini içerir. Belirgin bir ideolojileri ve doktirinleri olmak zorundadır. Bu doğrultuda ancak ortak dünya görüşünü paylaşan insanlara açık kurumlardır. Ve yine altını çizerek vurgulamak gerekir ki bu kurumlar iktidara yöneliktirler.

Demokratik kitle örgütlerini siyasi partilerden ayıran en önemli özellik burada saklıdır: Demokratik kitle örgütleri iktidara yönelik kurumlar değildirler. Ancak onu etkileyici ve sınırlayıcı niteliktedirler. Bu bağlamda üyelerinin ortak dünya görüşü, ideolojik birlik gibi bir sorunları da yoktur. Programlarında yaşamın her alanına ilişkin tahlil ve çözümlemeler bulunmaz. Ancak üyelerinin kısmi hak ve özgürlükleri için uğraş verirler. Gönüllülük esasına dayalı olarak ilgili alandaki herkese açıktırlar.

Bu yazıda, demokratik kitle örgütleri içerisinde özellikle dernekler ve özelde de öğrenci dernekleri üzerinde durulacaktır. Günümüzde liberal demokrasilerin bir tanımı da "Dernekler demokrasisi"dir. Dernekleri, "ortak çıkar,düşünce veya amaç çevresinde biraraya gelen kişilerin, gönüllülük esasına uygun olarak oluşturdukları örgütlenmeler-

Demokratik Ki
Öğrenci Derne

dir", biçiminde tanımlayabiliriz. Bu nedenle devletten veya onun denetimindeki kurum ve kuruluşlardan bağımsız tüzel kişiliklerdir. Toplumdaki örgütlenme özgürlüğünün ve demokrasinin bir göstergesi ve simgesi durumundadırlar. Sosyo-ekonomik gelişmenin sonucudurlar. Dernekleşme olayının geleneksel toplumda gözükmeyişinin bir nedeni de budur. Burada özellikle kentleşmenin yarattığı sosyolojik sorunlar üzerinde de durmamız gerekir. Kapitalizmin gelişmesine koşut olarak toplumsal normların da değiştiğini daha önce belirtmiştik. Buna ek olarak, kırsal bölgelerden kentlere göç etmek durumunda kalan milyonlarca insan, kent yaşamında büsbütün değişik olan yeni değer yargılarına uyum sağlamakta büyük güçlük çekmişler, yabancılaşmayı en üst boyutlarda yaşamışlardır. Dernekleşme olayı yabancılaşmanın kırılmasında etkin bir araç olarak sıkça kullanılmıştır. Buna toplumsal tepki de denilmektedir. Şehir kulüpleri, şehirliler yardımlaşma derneği, gibi örgütlenmeler yabancılaşmaya karşı kurulmuş derneklere iyi birer örnekdirler.

Dernek kurma hakkına ilişkin olarak, Türkiye' nin de altında imzası bulunan İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, madde 20 "Herkesin saldırı amacı gütmeyen toplanma ve dernek kurma hakkı, derneğe katılma özgürlüğü vardır. Hiç kimse bir derneğe üye olmaya zorlanamaz." diyerek güvence altına alınmıştır. (Öğrence Dernekleri bölümünde de göreceğimiz gibi, hiç kimsenin bir derneğe üye olmak için zorlanamayacağı hükmüne en sadık ülkelerin başında Türkiye gelmektedir. Hatta bu konuda biraz ileri gidilmekte, öğrenciler derneklere üye olmamaya zorlanılmaktadır.) Ayrı konuda faşizm deneyi geçirmiş İtalya'nın Anayasasının 2. maddesi "Cumhuriyet kişinin, hem birey olarak, hem de kişinin ifadesini bulduğu sosyal gurubun üyesi olarakdokunulmaz hakları olduğunu, kollektif siyasal eylemin bireyin temel haklarından biri olduğu ve devletin buna saygılı olması gerekliliği "konusunda Dünya anayasaları içerisinde en özlü anlatan hükümlerden biridir. 1949 Alman Anayasası (9.madde) dernek kurma ve toplantı yapma hakkını düzenlerken kollektif siyaset kavramını aynı espiri içerisinde ele almış "Çalışma ve ekonomik koşulları korumak için dernek kurma hakkı herkese, bütün işkolları ve mesleklere garanti edilir. Bu hakkı sınırlayan ya da zedelemeyi amaçlayan her türlü anlaşma hükümsüz ve geçersizdir. Bu amaçla alınacak önlemler yasal değildir. "8.madde" Bütün Almanlar önceden izin almaksızın ve bildirimde bulunmaksızın barışçı biçimde ve silahsız toplantı yapma hakkına sahiptir" der. Bu konularda Türkiye'nin yasalarına da yazının ileriki bölümlerinde genişçe yer verilecektir. Gerçi bizim

rine de getirilmiş, onlar da vize kağıtlarını okumaktan araştırma yapmaya fırsıt bulamaz olmuşlardır. Ancak yine de zamanını arttırabilen olursa ona da hangi konuda araştırma yapacağı bizzat YÖK tarafından bildirilecektir. Eğitimin kalitesi düşürülmüş, buna karşılık Üniversite Vakıflarının yasalarımız da Alman ve İtalyan yasalarından geniş ölçüde yararlanmıştır (Ancak bu konuda sözkonusu ülkelerin 47ve49 anayasalarının hemen öncesi yasaları tercih olunmuştur.)

Çoğulcu toplumsal yapı içerisinde, çıkarları farklı gruplar birarada yaşar ve çıkar gruplarını oluştururlar. Öğrenciler, memurlar, teknik elemanlar birer çıkar grubudurlar. Çıkar grupları örgütsüz ve durağan gruplardır. Merkezi otoriteyi etkilemekte veya sınırlamakta herhangi bir fonksiyonları yoktur (seçim zamanı dışında). Çıkar grupları, ancak örgütlendiklerinde toplumda etkili olabilir, iktidara sözünü geçirebilen dinamik yapılara dönüşürler ki, bunlara Baskı Grubu denilmektedir. Bu anlamda baskı gruplarını, bilinçli ve örgütlü çıkar grupları diye de tanımlayabiliriz. Burada farklı istisnai durumlar da söz konusudur. Örneğin Uluslararası Af Örgütü çıkar grubu olmadığı halde etkin bir baskı grubudur. Aydınlar da örgütlenmemiş olmalarına karşın, zaman zaman bilinçli çıkışlarıyla etkin bir baskı oluşturabilmektedirler. Ülkemize ilişkin baskı ve çıkar grubuna en iyi örnek olarak TÜSİAD'ı gösterirsek sanırız yanlış olmaz. Gerçekten de merkezi iktidar üzerinde bu denli etkili olabilen bir başka dernek göstermek olası değildir.

ÖĞRENCİ DERNEKLERİ

Öğrenci derneklerine geçmeden önce YÖK, üniversiteler ve gençlikle ilgili konulara bir göz atmanın yerinde olacağı kanısındayız. Aksi takdirde öğrenci derneklerinin hangi koşullarda ve ne amaçla ortaya çıktıklarını anlamak olası olmayacaktır.

12 Eylül 1980 tarihi ile birlikte toplumsal dinamikler ve demokrasi ani bir kesintiye uğramış, tüm demokratik kuruluşlar da bu oluşum içerisinde, paylarına düşeni almışlardır. Bu kurumların başında da üniversiteler gelmektedir. Gerçekten daha 1981 yılında henüz yeni Anayasa hazırlanmamışken Yüksek Öğretim Yasası yürürlüğe giriyordu. 80 öncesinin suçluları listesinde Üniversiteler ve gençlik birinci sırada ilan ediliyor, bunlara tepki olarak da YÖK yasası alelacele gündeme getiriliyordu. Sosyal örgü bir bütün oluşturduğuna göre, demokrasinin toplumun her kesiminde kesintiye uğradığı bir dönemde üniversitelerin özerk ve demokratik kuruluşlar olarak varlıklarını sürdürmeleri zaten beklenemezdi. Ancak işin ilginç olan

tle Örgütleri ve kleri

MUSTAFA ÜSTÜN ODTÜ

yanı, yasanın çıkartılması için Anayasanın beklenmemesi bir yana, Anayasa yürürlüğe girdikten sonra da YÖK yasasının Anayasayla açıkça çelişen maddelerinin yine Anayasanın geçici 15. maddesi (Anayasanın yürürlüğe giriş tarihine kadar çıkartılmış yasa, kararname ve uygulamaların Anayasaya aykırılığı ileri sürülemez hükmü) ne dayanılarak değiştilmemesidir. Aynı Anayasa, hiçbir yasa hükmünün kendisine aykırı olamayacağını" da başka bir maddesinde söylemektedir. Şu halde, ortaya çıkan durum odur ki; Anayasa YÖK yasasına ters düşmektedir. Dünyadaki Anayasalardan örnek verilirken, Türk Anayasası sürekli özel hükümlere tabi olduğu ve yasalara ters düştüğü için örneklerin arasına dahil edilmemiştir.

YÖK'ün üniversitelere yaptığı değerli katkılarına (!) gelince : İşe yüzlerce değerli bilim adamı ve öğretim üyesinin üniversiteden uzaklaştırılması ile başlanmıştır. Bu bilim adamlarımızın bir kısmı yurtdışındaki üniversitelere giderek çalışmalarını orada sürdürmüşler, halen de sürdürmektedirler. Böylece, 1933'de Nazilerin iktidarı ele geçirmesi sonucu politik ya da ırksal nedenlerle Alman Faşizminden, 1938'den sonra da Avusturya'dan kaçarak Türkiye'ye gelen ve Türk üniversitelerinin modernleşmesi için unutulmaz hizmetler veren Avusturya ve Alman beyin göçü ile de ödeşmiş oluyorduk. Öğretim üyelerinden sonra sıra öğrencilere gelmiş, binlerce öğrencinin okuldan atılması ile işe devam edilmiştir. Ancak bu konuda işin dozu öylesine kaçırılmıştır ki sık sık gösterme-lik de olsa af çıkartılmak zorunda kalınmıştır.

Çıkartılmış bir yasa ile aniden 10 kadar "Üniversitekondu" türetilmiş ve kontenjanlar aynı hızla iki kat arttırılmıştır. Hiçbir altyapı hazırlığı yapılmadan kontenjanlar iki kat arttırıldığından (Ki YÖK bununla çok övünür) doğal olarak, Üniversitelerdeki mevcut öğrenci sayısı da (önceden girenler) iki kat azalmaya doğru bir eğilim gütmüştür. İşte YÖK'ün sırrı bu doldur-boşalt sisteminde yatmaktadır.

Ders geçme sistemleri zorlaştırılmış, devam zorunluluğu getirilmiş, öğrencilere boş hiçbir vakit verilmemeye çalışılmıştır. Böylelikle öğrencilerin zararlı düşüncelere (!) kapılmaları da sağlanmış oluyordu. Ancak derslere devam etmek için okula giden öğrenciler anfilerde herzaman boş yer bulamadıklarından, bu konuda fazla başarılı oldukları da söylenemez. Benzeri uygulamalar halen üniversitelerde kalmayı başarabilen öğretim üyelesayısı arttırılmıştır. Öğrencilere getirilen haç uygulaması ile de birleşince Türk Üniversiteleri sayın Doğramacı'nın deyimiyle üniversitelerimiz İngitere' ninkilerle beraber dünya'nın en özerk üniversiteleri olmuşlar. Harçlarla birlikte zaten var olan eğitimde fırsat eşitsizliği büsbütün artmıştır. Üniversiteler bilim üretemez hale gelmiş, araştırmaların sayısı hızla düşmüştür. Üniversitelerin eşit olanaklara kavuşturulması konusunda da unutulmaz hizmetler geliştirilmiştir. Görece iyi olanaklara sahip üniversiteler aşağı çekilerek eşitlik sağlanmıştır. Bu tarihten sonra da Türk Üniversitelerinden değil yüksek okullarından bahsetmek daha doğru olacaktır.

Bir dönemin suçlusu olarak üniversitelerin ve gençliğin suçlananlar listesinin başında olduğunu söylemiştik. Peki, neydi potansiyel suçlu ilan edilen gençliğin suçu? Bir dönemin tüm suçları niçin onun omuzlarına yükleniyordu? Aslında bunun yanıtı çok basittir; çünkü, bir günah keçisine gereksinim duyulmuştur. Evet.Gençliğin doğal bazı suçları vardır, güzelden, doğrudan yana olmayı istemek gibi, haksızlıklara karşı duyarlı, tepkisel olması gibi, ülke sorunlarıyla ilgilenerek büyüklerin işine karışmak istemesi gibi. Hangi siyasal düşünceden olursa olsun gençliğin ortak özelliği, henüz törpülenmemiş, istenilen kalıplara girmemiş, buyrulduğu gibi düşünmesini kabüllenmemiş olmasıdır. Bunun içindir ki egemen sınıf gençlikten istediğini alamamış ve onu suçlamıştır. Oysa ne güzel olurdu itaatkar, saygılı ve her isteneni yerine getiren bir gençlik olsaydı. Buna karşın gençlik eğitim istemiş, eşitlik istemiş, üniversitelerde reform istemiş, dahası büyük ölçüde emperyalizme de karşı çıkmıştır.

Gençlik 1980 öncesi sistemli olarak tırmandırılan terörün içine itilmiştir. Ancak, gerçekte hiçbir zaman terörün öznesi değil, nesnesi olmuştur. Anarşi ve terör konusuna çok duyarlı gözüken iktidar genel affın çıkartılmasına tüm iç ve dış baskılara, kamuoyuna rağmen asla taraftar olmazken, eroin ve silah kaçakçılarına hiç tereddüt etmeksizin bir çırpıda çıkarttığı afla bu konuda ki duyarlılığının samimiyetini de göstermiştir.

Yeni dönemde gençliğin rehabilitasyonu büyük bir titizlikle uygulanmaya konmuştur. Gençlere sürekli olarak politikadan uzak kalmaları gerektiği öğütlenmiş, bunun yalnızca kendilerinin işi olduğu ve herkesin yerine kendilerinin bu görevi yerine getirdikleri sık sık vurgulanmıştır. 1985 yılının Birleşmiş Milletlerce Dünya Gençlik Yılı ilan edilmesi üzerine burjuva bilim adamları da derhal bilimsel (?) araştırmalara koyulmuş, gençliğin temel sorunları korusunda "Cinsel" diyerek dahiyane teşhislerini koymuşlardır. (Ancak bu arada çıkartılan bir yasa ile de elele gezen gençler polis tarafından gözaltına alınarak muzır ilan edilmiştir.)

BM'in "Katılım, Gelişme, Barış" sloganının içi boşaltılmış" İştirak, Gelişme, Huzur" olmuş, bunların sağlanması için de gençlere köy çeşmelerinin yapımına katılmaları salık verilmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı'nın denetimi altında gençlik örgütlendirilmek istenmiş, ancak buna da gençlik iştirak etmemiştir

Mevcut olumsuz koşullarda üniversite gençliğinin gündemine giren öğrenci dernekleri, özerk-demokratik üniversiteyi, BM'nin ilkeleri doğrultusunda katılım-gelişme-barışı savunan, öğrencilerin hak ve özgürlüklerinden yana bir grup öğrenci tarafından başlatılmış ve kısa bir süre içerisinde tüm üniversite ve fakültelerimize yayılmıştır. Bugüne kadar sergilenen hiçbir fiili uygulama ve engelleme tutumu öğrenci derneklerini yolundan döndürememiştir. Nitekim son günlerde YÖK ve iktidar çevreleri öğrenci derneklerine izin verilmesini, rektörlük izninin kaldırılması gerekliliğini söylemek zorunda kalmışlardır. Bu aşamaya kendiliğinden gelinmemiştir. Daha önceleri dernek kurucularına her türlü baskı yapılmış, türlü bahanelerle başvurular geri çevrilmiştir. Bugün bu uygulamalar halen pek çok ilde devam etmektedir. Yasadışı bu uygulamalara karşı parlementoya başvuran, basını zorlayan, bölge idare mahkemelerine dava açan ve kazanan, kısaca baskı grubu olma yolunda önemli adımlar atan öğrenci gençliğin kararlı tutumu karşısında tam bir şaşkınlık geçiren yönetim kamuoyunda sürekli prestij kaybeder ve ne yapacağını bilemez durumdadır.

Buna karşın ÖD'ler ne yapacaklarını gayet iyi bilmektedirler. Ortak sorunların ortak çözümü konusunda birleşerek, izlenmesi gereken yolda somut adımlar atılmıştır. Tek tek birim derneklerinin kendi okullarında değilse bile komuoyu ve YÖK karşısında etkin bir baskı grubu oluşturamayacağı açıktır. Bu yüzden birliğe olan gereksinim yakıcı bir sorun olarak kendisini duyurmuş, daha ilk başlardan itibaren öğrenci derneği kurucuları çeşitli yollarla diğer dernek kurucuları ile iletişime geçmişlerdir. Bugün gelinen noktada ise olay tek tek kişilerin çabasını aşmış ve öğrenci dernekleri iller ve Türkiye düzeyinde düzenli toplantılarını gerçekleştirmekte, ortak atılması gereken somut adımlar da karar almaktadırlar. YÖK'ün 59. maddesi gibi (Dernek kurmak için rektörlük izni gerektiği...) öğrenci derneklerinin önüne çıkartılan bir diğer yasal engel de kamu yararına çalışan dernekler dışında federasyon ve konfederasyon kurmanın yasal olarak olası olmamasıdır. Ancak öğrenci derneklerinin gönüllülük temelinde biriktelik oluşturmasına da hiç bir yasa engel değildir.

Birim derneklerinde yürütülen çalışmalarla ortak yürütülen çalışmalar birbirine engel değil tam tersine birbirini bütünleyici ve geliştiricidir. Bugün bu konuda duyulan kaygular ise yersizdir.

Bugün öğrenci gençliğin içerisinde farklı ideolojik, politik görüşlerin var olması doğal bir olgudur. Bu görüşlerin yansımasından kaynaklı farklı işleyiş ve işlev önerilerinin de olması doğaldır. Ancak bu tartışmalar esnasında gözden kaçırılmaması gereken konu öğrenci gençliğin sorunları ve üniversite sorunlarıdır. Üzerinde esas olarak birleşilmesi gereken konu da budur. Demokratik kitle örgütlerinde ideolojik birlik gibi bir sorunun olamayacağını daha önce belirtmiştik. Şu halde yapılması gereken sorunların çözümü ve birlikteliğin kalıcılaşması için ayrılıkların değil birlikteliklerin ön plana çıkartılmasıdır. İdeolojik ayrım noktalarının netlenmesi ve keskinleştirilmesinin yerleri öğrenci dernekleri değildir. Olmamalıdır.

Bugün bir başka soru ise Türkiye derneklerine katılan dernek temsilcilerinin meşru olup olmadığıdır. Pek çok derneğin sağlıklı bir işleyişe kavuşamadığı doğrudur, ancak bunun nedeni büyük ölçüde derneklerin hukuksal sorunlarından kaynaklıdır. Bu anlamda dernekler sorunlarını aşıp genel kurullarını yapıncaya kadar şu anki temsilcileri meşrudur. Öğrenci derneklerinin dışından kaynaklı sorunlar derneklerin birarada iş yapmasına ve birlikteliğine engel olmamalıdır.

Son olarak öğrenci dernekleri kamu yararına çalışan dernekler statüsüne girmesi için derneklerin etkin bir propaganda yapması ve iktidarı bunu kabul etmeye zorlamalıdır. Bugünkü koşullarda iktidarın bunu kabul etmesini beklemesek de, bu öğrenci derneklerinin önünde duran bir görevdir, etkin bir baskı grubu oluşturduğunda da bu görevi mutlak başaracaktır.

Demokrasi ve Merkeziyetçilik

TUĞRUL ERBAYDAR
İÜ İst. Tıp Fakültesi

Çeşitli alanlarda tartışmalara neden olan bir kavram demokrasi; ben derneklerde demokrasi tartışmasından yola çıkarak, ama bununla sınırlı kalmadan birşeyler söylemek istedim. Yazıya "neden demokrasi?" sorusuyla başlamak daha iyi olacak.

Demokrasi niye iyidir derken; onun tanımlarının çokluğu ve "iyi"nin göreliliği, değişkenliği, tartışmaların berrak olmayışıyla yani hep söylenenlerin arkasında birşeyler aramak zorunda oluşumuzla birleşince ortalık biraz bulanıyor. Demokrasinin "iyi" oluşu kuşkusuz onun ifade ettiği şeylerden kaynaklanır, çünkü "kendiliğinden iyi" ancak tanrısal bir özellik olabilir. Yüklenen anlamlar çok değişken olsa da, sanırım herkes biraz belli belirsiz bir biçimde, özgürlüğe ilişkin bir yan buluyor demokraside. Gerçi çoğu demokrasi tanımı ya da tartışmasında özgürlüğün adı bile geçmez, ama öyle görünüyor ki demokrasiyi herkes için "iyi" yapan ağırlık noktası, özgürlük. Örneğin insanların birbirlerine "karışmasana, bu ülkede demokrasi var" yollu dokundurmalarına hepimiz tanık olmuşuzdur. Bazı yaygın tanımlarda da diğerlerinin özgürlükleriyle çeliştiği yerde biten özgürlüklerden sözedilir. Katılmadığım yanları olsa da bu tanımlar bence en saf haliyle, insanlardaki demokrasi imajını verebiliyorlar. Özgürlüğün onun kalbi olduğunu düşünüyorum. Ancak bu anlamda demokrasi, savunulmaya değer bir kavramdır. Özgürlüğün belirsiz olduğu ileri sürülebilir, fakat bu onun gerçekliğini, yaşamsal ve hatta teorik değerini asla azaltmaz. Zaten yaşayan herşey biraz belirsiz değil midir? Belirsizliğe yer bırakmayan sistemleştirmeler ancak kadavra masasında mümkündür. Ben özgürlüğe sistemli olma çabası gütmeden yaklaşmaya çalışacağım.

Karşıtı nedir özgürlüğün? Esaret mi?... Evet gerçekten, esaret özgür olmamaktır, ama "toplumda demokratik olmayan nedir?" sorusundan gelirsek eğer, cevap, devletin ya da benzeri otoritelerin insanları sınırlaması, onlara belirli tarzları dayatması olacaktır. Bu dayatmaların varlığı da özgür olmamak anlamına gelir. Bu otoriteler tarafından sakıncalı olan tarzlar baskılanacak ve en "uygun" modele doğru bir homojenleştirmeye gidilecektir. Hedef makineleşme; hedef homojen sapiens...

Muhalif de olsa, bazı görüşlerin vardığı sonuç yine aynı oluyor. Otoriterliğin ya da otorite olma sevdasının kaderi hep anti-özgürlükçülüktür. Sistemleştirilmiş düşünce yapısının doğal sonucu toplumun sistemleşmesidir. Burada otoriter düşüncelerin hep merkeziyetçi eğilimler geliştirdiklerini görmek gerek, öz-gürlüklere karşı. Bu nefis kelime analizi İsmet Özel'e ait. Yazdıkları gerçekten dikkate değer göründü bana: İslam özgür olmanın bilgisidir; halbuki kişilikleri silmek ve bir yorumla sistemleştirilmiş bir yapıda gerçeği mutlaklaştırmak yalnızca kulun kula kulluğunu getirir... Türkçe konuşmak Türkçe düşünmek demektir. Elbette isteyen, özgürlük kelimesine batılı bir anlam yakıştırarak ve onu sanki hürriyet sözünün dile getirdiği çerçevede kalacakmış gibi kullanabilir... Özgürlük kelimesi bize özün gürlüğünden söz ediyor... Özgür olmak bize insanlığımızı temin eden iç özelliklerimizi, halis, katışıksız, arı vasıflarımızı baskılardan kurtarmak demektir."

Bu noktada özgürlük adına birşeyler vaadeden bir sosyal oluşum -bu bağlamda dernekler de- farklı tarzların özgürce yeşerebildiği, merkezi dayatmanın olmadığı bir yer olmalıdır. Demokrasi için mücadele ise farklı yaşama ve varoluş tarzlarının baskılanmasına karşı olabildiğince az -merkezi bir yönde hareket etmektir. Utopik olmamak için altını çizerek belirtmem gerekir ki bu bir hedef değil bir yöndür. Hergün o yönde yapılacak somut şeyler vardır ve her yarın yenileri olacaktır. Bu anlamda yakın ve uzak vade çelişkisi yoktur. Sistemleştirilmiş düşünceler ise güçlerini cennet vaadinden alırlar. Cennete giden yol ise çirkinliklerle döşelidir. Çivinin çiviyi sökün sökemeyeceği bence biraz şüpheli... Amaç-araç tartışmasına pek girmek istemiyorum. Şu kadarını söyleyeyim aracın amaca uygun duyarlılığı taşıması gerektiğine inanıyorum. Testereyle ameliyat karikatürlere mahsustur. Otorite, yani bu hep özgürlüğe karşı işleyen süreç, insanlardaki "içselleşmiş otoritete" denebilecek bir şeyden besleniyor. Bu şey özetle, herşeyi kendine hak ve karşıtlarına reva görebilecek denli, "ben doğruyum" a inanmaktır. Biraz ileri gidince "doğru benim" haline gelecektir bu düşünce. -"ben" elbette bir gurubu da ifade edebilir. -Kurbağa dünyayı kuyunun ağzı kadar sanırmış sözü bu düşünce tarzını çok iyi canlandırıyor.

Buradan demokrasi adına birşeyler yapmaya, içselleşmiş otoritenin eleştirisiyle başlama gereğine varıyoruz. Dışsal otoritenin de pek matah birşey olmadığı açıktır. "Ee, yani her otorite kötü mü? Müzik otoritesi de mi olmasın?"Elbette olsun. İnsanlara uyulacak kalıplar dışında birşeylerin sunulmasına diyeceğim yok. Ama otoritenin sorgulanması şarttır ve duyarlı davranılmalıdır. Örneğin güçlü olmak uğruna vazgeçilebilecek şeylerin listesini hazırlarken çok hassas olunmalı. Şu anda gerçekleşebilecek küçük şeyler bazen gelecek zamanların büyük hedeflerinden daha kıymetli olurlar.

Başından beri söylediklerim eğer birazcık inandırıcı ise, çoğunluğun veya azınlığın otoritesi; az bilenin veya çok bilenin otoritesi gibi ayrımların anlamsızlığı ortadadır. Ama tam bunu söylediğimiz anda demokrasi tartışmasındaki görüşlerin önemli bir kısmıyla aramızde net bir ayrılma ortaya çıkıyor. Bu görüşlere göre çoğunluğun azınlığa egemenliği meşru bir şeydir. Ama bu tezin her zaman hatırlanmadığını biliyoruz. Azınlıkta olunduğunda çoğunluğun bilimden habersiz ya da yönlendirilmiş olduğundan sözetmek daha kolaydır. Benim söylemeye çalıştığım, eğer dayatma varsa çoğunluğun da gayri meşru olduğudur.

Dernek için düşündüğümüzde, varlığı zorunlu olan yönetime güvenen ve onaylayanları, isterlerse yönetimin sunduğu çalışma tarzlarını benimsemeleri doğaldır. Buna karşın diğerleri de onaya ihtiyaç duymadan istedikleri tarzda çalışabilmelidirler. Böyle bir çeşitliliğin güvence altına alınması verimlilik açısından da bir önkoşuldur.

Amacım demokratik haklar vs. denirken demokrasinin niçin istenir olduğunu sorgulamaktı. Böyle bir zeminden hareketle bazı tartışmalara daha net yaklaşılabileceğini sanıyorum.

Bunların başlıcası demokratik merkeziyetçilik. Bu ilke nedense birçok kişinin önkabulüdür. Ve uygulamada da nedense merkeziyetçilik yanı ağır çeker. Ama bence bu ilkenin doğru ya da yanlış uygulanışını değil, kendisini sorgulamak gerek.

Yukarıda özgürlük ve demokrasi arasında bir ilişki geliştirmeye çalışmış ve öte yanda da otorite ve merkeziyetçiliğin birbirini doğurduğunu belirtmiştim. Şunu da belirtmek gerekiyor ki demokrasi ve merkezilik hep farklı ağırlıklarda ama hep yanyana varolan şeyler. Yani en merkezi yapılanışlarda da yok edilemeyen özgürlükler vardır; en demokratik yapılanışta da belirli etkinlik odakları bulunur. Başka bir deyişle ferman hep biraz padişahın; dağlar da hep biraz bizimdir.

O halde bu kavram ne kadar anlamlıdır? Savunanlara bakalım. Yarın' ın Nisan sayısında "Doğrulanmış bir ilke—Demokratik Merkeziyetçilik" başlıklı yazıda Serdar Can şöyle diyor: "Demokratik merkeziyetçi anlayış her üyenin dernek çalışmalarına aktif katılımını, tabanın yapılacak her işte söz ve karar sahibi olmasını öngörür. Karar süreçlerine katılım kesinlikle karar alma yetkisine sahip yönetim organlarının üyelerinin taban tarafından seçilmesiyle sınırlı değildir. Olmamalıdır. Bütün koşullar üyelerin alınacak kararlara ilişkin serbestçe görüş oluşturabilmelerine ve bu görüşlerini hiçbir engelle karşılaşmadan savunabilmelerine ve alınacak kararlar doğrultusunda pratik çalışmalarda yeteneklerine uygun görevler üstlenebilmeye elverir biçimde düzenlenmelidir. Demokratik merkeziyetçilik kavramıyla ifade edilen örgüt içi demokrasi anlayışı budur. "İlk anda pek göze hoş gelen bu tanıma yakından bakınca görüyoruz ki olmalıdır denen şeyler, örneğin Faşist Almanya'da da vardır. (Görüşlerin serbestçe savunulması ilkesi dışında). Her vatandaş devletin çalışmalarına aktif katılmalıdır... Katılım oyla sınırlandırılamaz... Her kademede görevler yeteneklere uygun olmalıdır, vs. Daha ileri benzetmelere elbet gidilemez. Ama ayrıca yeteneklere uygun görevlerin, "alınacak kararlar" doğrultusunda olması gereğine; yönetim organlarının, diğer görüşlerin savunusu serbest olsa da tek karar organı olduğuna dikkat edelim. Merkeziliğin uç noktalarda yaşandığı ülkelerde bile tabanın istekleri belli bir önem taşıyordur herhalde. Yazının başlığı ise gerçekten ilginç: "Doğrulanmış Bir İlke..." Bu ele alış tarzı gerçekten çok basit. Sosyalist Kültür Ansiklopedisinde biraz daha ciddi görüşler yer alıyor: "Demokratik santralizm, demokratizmle santralizmin uyumlu bir şekilde kaynaştırılmasıdır. Halk yığınlarının tam egemenliği ve özeylemciliği, yönetim organlarının seçimle işbaşına gelmesi ve zaman zaman seçmenler önünde hesap vermesi demokratizmin belli başlı nitelikleridir. Santralizm ise merkezden yönetimi, sıkı disiplini ve öne konan amaçlara ulaşma savaşımında kişisel çıkarları ortak çıkarlara tabi kılmak anlamına gelir. Demokratik santralizm hem yönetici organların yapmak istediklerinin yerine getirilmesini hem de (seçmenlerin) yönetim organlarını denetlemelerini ve etkilemelerini gerektirir. "Elbette böyle bir işleyiş ancak yönetilenin yönetenle tam uyumlu olduğu, muhalefetin olmadığı bir durumda mümkündür. Yoksa "tam egemenlik" nasıl olabilir? Yönetimin tabanı tamamen yansıttığı varsayılıyor, çünkü öyle ya, kişisel farklılıklar (buna itici görünsün diye çıkarlar denmiş) ortak olana tabi kılınacak! Ayrıca biliyoruz ki yöneten/yönetilen ayrımı ne denli yerleşmişse yönetimlerin onaylanması da o denli kolay olmaktadır. Bu onay ya da uyum ne kadar bozulursa demokratik merkeziyetçiliğin o kadar merkezeyetçiliğe kaydığını görmek zor değil. Bu "sınanmış bir gerçek". Ayrıca dış şartlar ne denli çetinse ve mücadele ne denli zorluysa işleyiş yine o kadar merkeziyetçiliğe kayacaktır. Bunlar bu anlayışın zorunlu sonuçlarıdır. Bakın Serdar Can ne diyor:"Biz ilke olarak genel kabul görmesine karşın, demokratik merkeziyetçiliğin 12 Eylül öncesi öğrenci derneklerinde, bugün savunduğumuz içeriğiyle uygulanma şansı bulamadığına inanıyoruz. "Artık daha fazla söz gereksiz görünüyor. Alternatif bir işleyiş üretmek, eğer bu zemin genel hatlarıyla kabul görüyorsa sadece teknik bir sorundur. Demokratik bir işleyiş oluşturabilmek için böyle kavramları sorgusuz sualsiz kullanmamak gerekir.

Bundan başka özerk çalışabilme ilkesi, gizliğin olmaması, yönetim kurulu yetkilerinin kısıtlanması gibi tartışmaların, sözedilen özgürlükçü demokratik düşünce zemininde ele alınması yerinde olacaktır. Demokratik bir yapılanış için mümkün çözümler üretmek bence insanların elindedir.

tle Örgütleri ve kleri

MUSTAFA ÜSTÜN ODTÜ

yanı, yasanın çıkartılması için Anayasanın beklenmemesi bir yana, Anayasa yürürlüğe girdikten sonra da YÖK yasasının Anayasayla açıkça çelişen maddelerinin yine Anayasanın geçici 15. maddesi (Anayasanın yürürlüğe giriş tarihine kadar çıkartılmış yasa, kararname ve uygulamaların Anayasaya aykırılığı ileri sürülemez hükmü) ne dayanılarak değiştilmemesidir. Aynı Anayasa, hiçbir yasa hükmünün kendisine aykırı olamayacağını" da başka bir maddesinde söylemektedir. Şu halde, ortaya çıkan durum odur ki; Anayasa YÖK yasasına ters düşmektedir. Dünyadaki Anayasalardan örnek verilirken, Türk Anayasası sürekli özel hükümlere tabi olduğu ve yasalara ters düştüğü için örneklerin arasına dahil edilmemiştir.

YÖK'ün üniversitelere yaptığı değerli katkılarına (!) gelince : İşe yüzlerce değerli bilim adamı ve öğretim üyesinin üniversiteden uzaklaştırılması ile başlanmıştır. Bu bilim adamlarımızın bir kısmı yurtdışındaki üniversitelere giderek çalışmalarını orada sürdürmüşler, halen de sürdürmektedirler. Böylece, 1933'de Nazilerin iktidarı ele geçirmesi sonucu politik ya da ırksal nedenlerle Alman Faşizminden, 1938'den sonra da Avusturya'dan kaçarak Türkiye'ye gelen ve Türk üniversitelerinin modernleşmesi için unutulmaz hizmetler veren Avusturya ve Alman beyin göçü ile de ödeşmiş oluyorduk. Öğretim üyelerinden sonra sıra öğrencilere gelmiş, binlerce öğrencinin okuldan atılması ile işe devam edilmiştir. Ancak bu konuda işin dozu öylesine kaçırılmıştır ki sık sık göstermelik de olsa af çıkartılmak zorunda kalınmıştır.

Çıkartılmış bir yasa ile aniden 10 kadar "Üniversitekondu" türetilmiş ve kontenjanlar aynı hızla iki kat arttırılmıştır. Hiçbir altyapı hazırlığı yapılmadan kontenjanlar iki kat arttırıldığından (Ki YÖK bununla çok övünür) doğal olarak, Üniversitelerdeki mevcut öğrenci sayısı da (önceden girenler) iki kat azalmaya doğru bir eğilim gütmüştür. İşte YÖK'ün sırrı bu doldur-boşalt sisteminde yatmaktadır.

Ders geçme sistemleri zorlaştırılmış, devam zorunluluğu getirilmiş, öğrencilere boş hiçbir vakit verilmemeye çalışılmıştır. Böylelikle öğrencilerin zararlı düşüncelere (!) kapılmaları da sağlanmış oluyordu. Ancak derslere devam etmek için okula giden öğrenciler anfilerde herzaman boş yer bulamadıklarından, bu konuda fazla başarılı oldukları da söylenemez. Benzeri uygulamalar halen üniversitelerde kalmayı başarabilen öğretim üyelesayısı arttırılmıştır. Öğrencilere getirilen haç uygulaması ile de birleşince Türk Üniversiteleri sayın Doğramacı'nın deyimiyle üniversitelerimiz İngitere' ninkilerle beraber dünya'nın en özerk üniversiteleri olmuşlar. Harçlarla birlikte zaten var olan eğitimde fırsat eşitsizliği büsbütün artmıştır. Üniversiteler bilim üretemez hale gelmiş, ar.,tırmaların sayısı hızla düşmüştür. Üniversitelerin eşit olanaklara kavuşturulması konusunda da unutulmaz hizmetler geliştirilmiştir. Görece iyi olanaklara sahip üniversiteler aşağı çekilerek eşitlik sağlanmıştır. Bu tarihten sonra da TürkÜniversitelerinden değil yüksek okullarından bahsetmek daha doğru olacaktır.

Bir dönemin suçlusu olarak üniversitelerin ve gençliğin suçlananlar listesinin başında olduğunu söylemiştik. Peki, neydi potansiyel suçlu ilan edilen gençliğin suçu? Bir dönemin tüm suçları niçin onun omuzlarına yükleniyordu? Aslında bunun yanıtı çok basittir; çünkü, bir günah keçisine gereksinim duyulmuştur. Evet.Gençliğin doğal bazı suçları vardır, güzelden, doğrudan yana olmayı istemek gibi, haksızlıklara karşı duyarlı, tepkisel olması gibi, ülke sorunlarıyla ilgilenerek büyüklerin işine karışmak istemesi gibi. Hangi siyasal düşünceden olursa olsun gençliğin ortak özelliği, henüz törpülenmemiş, istenilen kalıplara girmemiş, buyrulduğu gibi düşünmesini kabüllenmemiş olmasıdır. Bunun içindir ki egemen sınıf gençlikten istediğini alamamış ve onu suçlamıştır. Oysa ne güzel olurdu itaatkar, saygılı ve her isteneni yerine getiren bir gençlik olsaydı. Buna karşın gençlik eğitim istemiş, eşitlik istemiş, üniversitelerde reform istemiş, dahası büyük ölçüde emperyalizme de karşı çıkmıştır.

Gençlik 1980 öncesi sistemli olarak tırmandırılan terörün içine itilmiştir. Ancak, gerçekte hiçbir zaman terörün öznesi değil, nesnesi olmuştur. Anarşi ve terör konusuna çok duyarlı gözüken iktidar genel affın çıkartılmasına tüm iç ve dış baskılara, kamuoyuna rağmen asla taraftar olmazken, eroin ve silah kaçakçılarına hiç tereddüt etmeksizin bir çırpıda çıkarttığı afla bu konuda ki duyarlılığının samimiyetini de göstermiştir.

Yeni dönemde gençliğin rehabilitasyonu büyük bir titizlikle uygulanmaya konmuştur. Gençlere sürekli olarak politikadan uzak kalmaları gerektiği öğütlenmiş, bunun yalnızca kendilerinin işi olduğu ve herkesin yerine kendilerinin bu görevi yerine getirdikleri sık sık vurgulanmıştır. 1985 yılının Birleşmiş Milletlerce Dünya Gençlik Yılı ilan edilmesi üzerine burjuva bilim adamları da derhal bilimsel (?) araştırmalara koyulmuş, gençliğin temel sorunları korusunda "Cinsel" diyerek dahiyane teşhislerini koymuşlardır. (Ancak bu arada çıkartılan bir yasa ile de elele gezen gençler polis tarafından gözaltına alınarak muzır ilan edilmiştir.)

BM'in "Katılım, Gelişme, Barış" sloganının içi boşaltılmış" İştirak, Gelişme, Huzur" olmuş, bunların sağlanması için de gençlere köy çeşmelerinin yapımına katılmaları salık verilmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı'nın denetimi altında gençlik örgütlendirilmek istenmiş, ancak buna da gençlik iştirak etmemiştir

Mevcut olumsuz koşullarda üniversite gençliğinin gündemine giren öğrenci dernekleri, özerkdemokratik üniversiteyi, BM'nin ilkeleri doğrultusunda katılım-gelişme-barışı savunan, öğrencilerin hak ve özgürlüklerinden yana bir grup öğrenci tarafından başlatılmış ve kısa bir süre içerisinde tüm üniversite ve fakültelerimize yayılmıştır. Bugüne kadar sergilenen hiçbir fiili uygulama ve engelleme tutumu öğrenci derneklerini yolundan döndürememiştir. Nitekim son günlerde YÖK ve iktidar çevreleri öğrenci derneklerine izin verilmesini, rektörlük izninin kaldırılması gerekliliğini söylemek zorunda kalmışlardır. Bu aşamaya kendiliğinden gelinmemiştir. Daha önceleri dernek kurucularına her türlü baskı yapılmış, türlü bahanelerle başvurular geri çevrilmiştir. Bugün bu uygulamalar halen pek çok ilde devam etmektedir. Yasadışı bu uygulamalara karşı parlementoya başvuran, basını zorlayan, bölge idare mahkemelerine dava açan ve kazanan, kısaca baskı grubu olma yolunda önemli adımlar atan öğrenci gençliğin kararlı tutumu karşısında tam bir şaşkınlık geçiren yönetim kamuoyunda sürekli prestij kaybeder ve ne yapacağını bilemez durumdadır.

Buna karşın ÖD'ler ne yapacaklarını gayet iyi bilmektedirler. Ortak sorunların ortak çözümü konusunda birleşerek, izlenmesi gereken yolda somut adımlar atılmıştır. Tek tek birim derneklerinin kendi okullarında değilse bile komuoyu ve YÖK karşısında etkin bir baskı grubu oluşturamayacağı açıktır. Bu yüzden birliğe olan gereksinim yakıcı bir sorun olarak kendisini duyurmuş, daha ilk başlardan itibaren öğrenci derneği kurucuları çeşitli yollarla diğer dernek kurucuları ile iletişime geçmişlerdir. Bugün gelinen noktada ise olay tek tek kişilerin çabasını aşmış ve öğrenci dernekleri iller ve Türkiye düzeyinde düzenli toplantılarını gerçekleştirmekte, ortak atılması gereken somut adımlar da karar almaktadırlar. YÖK'ün 59. maddesi gibi (Dernek kurmak için rektörlük izni gerektiği...) öğrenci derneklerinin önüne çıkartılan bir diğer yasal engel de kamu yararına çalışan dernekler dışında federasyon ve konfederasyon kurmanın yasal olarak olası olmamasıdır. Ancak öğrenci derneklerinin gönüllülük temelinde biriktelik oluşturmasına da hiç bir yasa engel değildir.

Birim derneklerinde yürütülen çalışmalarla ortak yürütülen çalışmalar birbirine engel değil tam tersine birbirini bütünleyici ve geliştiricidir. Bugün bu konuda duyulan kaygular ise yersizdir.

Bugün öğrenci gençliğin içerisinde farklı ideolojik, politik görüşlerin var olması doğal bir olgudur. Bu görüşlerin yansımasından kaynaklı farklı işleyiş ve işlev önerilerinin de olması doğaldır. Ancak bu tartışmalar esnasında gözden kaçırılmaması gereken konu öğrenci gençliğin sorunları ve üniversite sorunlarıdır. Üzerinde esas olarak birleşilmesi gereken konu da budur. Demokratik kitle örgütlerinde ideolojik birlik gibi bir sorunun olamayacağını daha önce belirtmiştik. Şu halde yapılması gereken sorunların çözümü ve birlikteliğin kalıcılaşması için ayrılıkların değil birlikteliklerin ön plana çıkartılmasıdır. İdeolojik ayrım noktalarının netlenmesi ve keskinleştirilmesinin yerleri öğrenci dernekleri değildir. Olmamalıdır.

Bugün bir başka soru ise Türkiye derneklerine katılan dernek temsilcilerinin meşru olup olmadığıdır. Pek çok derneğin sağlıklı bir işleyişe kavuşamadığı doğrudur, ancak bunun nedeni büyük ölçüde derneklerin hukuksal sorunlarından kaynaklıdır. Bu anlamda dernekler sorunlarını aşıp genel kurullarını yapıncaya kadar şu anki temsilcileri meşrudur. Öğrenci derneklerinin dışından kaynaklı sorunlar derneklerin birarada iş yapmasına ve birlikteliğine engel olmamalıdır.

Son olarak öğrenci dernekleri kamu yararına çalışan dernekler statüsüne girmesi için derneklerin etkin bir propaganda yapması ve iktidarı bunu kabul etmeye zorlamalıdır. Bugünkü koşullarda iktidarın bunu kabul etmesini beklemesek de, bu öğrenci derneklerinin önünde duran bir görevdir, etkin bir baskı grubu oluşturduğunda da bu görevi mutlak başaracaktır.

Demokrasi ve Merkeziyetçilik

TUĞRUL ERBAYDAR
İÜ İst. Tıp Fakültesi

Çeşitli alanlarda tartışmalara neden olan bir kavram demokrasi; ben derneklerde demokrasi tartışmasından yola çıkarak, ama bununla sınırlı kalmadan birşeyler söylemek istedim. Yazıya "neden demokrasi?" sorusuyla başlamak daha iyi olacak.

Demokrasi niye iyidir derken; onun tanımlarının çokluğu ve "iyi"nin göreliliği, değişkenliği, tartışmaların berrak olmayışıyla yani hep söylenenlerin arkasında birşeyler aramak zorunda oluşumuzla birleşince ortalık biraz bulanıyor. Demokrasinin "iyi" oluşu kuşkusuz onun ifade ettiği şeylerden kaynaklanır, çünkü "kendiliğinden iyi" ancak tanrısal bir özellik olabilir. Yüklenen anlamlar çok değişken olsa da, sanırım herkes biraz belli belirsiz bir biçimde, özgürlüğe ilişkin bir yan buluyor demokraside. Gerçi çoğu demokrasi tanımı ya da tartışmasında özgürlüğün adı bile geçmez, ama öyle görünüyor ki demokrasiyi herkes için "iyi" yapan ağırlık noktası, özgürlük. Örneğin insanların birbirlerine "karışmasana, bu ülkede demokrasi var" yollu dokundurmalarına hepimiz tanık olmuşuzdur. Bazı yaygın tanımlarda da diğerlerinin özgürlükleriyle çeliştiği yerde biten özgürlüklerden sözedilir. Katılmadığım yanları olsa da bu tanımlar bence en saf haliyle, insanlardaki demokrasi imajını verebiliyorlar. Özgürlüğün onun kalbi olduğunu düşünüyorum. Ancak bu anlamda demokrasi, savunulmaya değer bir kavramdır. Özgürlüğün belirsiz olduğu ileri sürülebilir, fakat bu onun gerçekliğini, yaşamsal ve hatta teorik değerini asla azaltmaz. Zaten yaşayan herşey biraz belirsiz değil midir? Belirsizliğe yer bırakmayan sistemleştirmeler ancak kadavra masasında mümkündür. Ben özgürlüğe sistemli olma çabası gütmeden yaklaşmaya çalışacağım.

Karşıtı nedir özgürlüğün? Esaret mi?... Evet gerçekten, esaret özgür olmamaktır, ama "toplumda demokratik olmayan nedir?" sorusundan gelirsek eğer, cevap, devletin ya da benzeri otoritelerin insanları sınırlaması, onlara belirli tarzları dayatması olacaktır. Bu dayatmaların varlığı da özgür olmamak anlamına gelir. Bu otoriteler tarafından sakıncalı olan tarzlar baskılanacak ve en "uygun" modele doğru bir homojenleştirmeye gidilecektir. Hedef makineleşme; hedef homojen sapiens...

Muhalif de olsa, bazı görüşlerin vardığı sonuç yine aynı oluyor. Otoriterliğin ya da otorite olma sevdasının kaderi hep anti-özgürlükçülüktür. Sistemleştirilmiş düşünce yapısının doğal sonucu toplumun sistemleştirmesidir. Burada otoriter düşüncelerin hep merkeziyetçi eğilimler geliştirdiklerini görmek gerek, öz-gürlüklere karşı. Bu nefis kelime analizi İsmet Özel'e ait. Yazdıkları gerçekten dikkate değer göründü bana: İslam özgür olmanın bilgisidir; halbuki kişilikleri silmek ve bir yorumla sistemleştirilmiş bir yapıda gerçeği mutlaklaştırmak yalnızca kulun kula kulluğunu getirir... Türkçe konuşmak Türkçe düşünmek demektir. Elbette isteyen, özgürlük kelimesine batılı bir anlam yakıştırarak ve onu sanki hürriyet sözünün dile getirdiği çerçevede kalacakmış gibi kullanabilir... Özgürlük kelimesi bize özün gürlüğünden söz ediyor... Özgür olmak bize insanlığımızı temin eden iç özelliklerimizi, halis, katışıksız, arı vasıflarımızı baskılardan kurtarmak demektir."

Bu noktada özgürlük adına birşeyler vaadeden bir sosyal oluşum -bu bağlamda dernekler de- farklı tarzların özgürce yeşerebildiği, merkezi dayatmanın olmadığı bir yer olmalıdır. Demokrasi için mücadele ise farklı yaşama ve varoluş tarzlarının baskılanmasına karşı olabildiğince az -merkezi bir yönde hareket etmektir. Utopik olmamak için altını çizerek belirtmem gerekir ki bu bir hedef değil bir yöndür. Hergün o yönde yapılacak somut şeyler vardır ve her yarın yenileri olacaktır. Bu anlamda yakın ve uzak vade çelişkisi yoktur. Sistemleştirilmiş düşünceler ise güçlerini cennet vaadinden alırlar. Cennete giden yol ise çirkinliklerle döşelidir. Çivinin çiviyi söküp sökemeyeceği bence biraz şüpheli... Amaç-araç tartışmasına pek girmek istemiyorum. Şu kadarını söyleyeyim aracın amaca uygun duyarlılığı taşıması gerektiğine inanıyorum. Testereyle ameliyat karikatürlere mahsustur. Otorite, yani bu hep özgürlüğe karşı işleyen süreç, insanlardaki "içselleşmiş otoritte" denebilecek bir şeyden besleniyor. Bu şey özetle, herşeyi kendine hak ve karşıtlarına reva görebilecek denli, "ben doğruyum" a inanmaktır. Biraz ileri gidince "doğru benim" haline gelecektir bu düşünce. -"ben" elbette bir gurubu da ifade edebilir. -Kurbağa dünyayı kuyunun ağzı kadar sanırmış sözü bu düşünce tarzını çok iyi canlandırıyor.

Buradan demokrasi adına birşeyler yapmaya, içselleşmiş otoritenin eleştirisiyle başlama gereğine varıyoruz. Dışsal otoritenin de pek matah birşey olmadığı açıktır. "Ee, yani her otorite kötü mü? Müzik otoritesi de mi olmasın?"Elbette olsun. İnsanlara uyulacak kalıplar dışında birşeylerin sunulmasına diyeceğim yok. Ama otoritenin sorgulanması şarttır ve duyarlı davranılmalıdır. Örneğin güçlü olmak uğruna vazgeçilebilecek şeylerin listesini hazırlarken çok hassas olunmalı. Şu anda gerçekleşebilecek küçük şeyler bazen gelecek zamanların büyük hedeflerinden daha kıymetli olurlar.

Başından beri söylediklerim eğer birazcık inandırıcı ise, çoğunluğun veya azınlığın otoritesi; az bilenin veya çok bilenin otoritesi gibi ayrımların anlamsızlığı ortadadır. Ama tam bunu söylediğimiz anda demokrasi tartışmasındaki görüşlerin önemli bir kısmıyla aramızda net bir ayrılma ortaya çıkıyor. Bu görüşlere göre çoğunluğun azınlığa egemenliği meşru bir şeydir. Ama bu tezin her zaman hatırlanmadığını biliyoruz. Azınlıkta olunduğunda çoğunluğun bilimden habersiz ya da yönlendirilmiş olduğundan sözetmek daha kolaydır. Benim söylemeye çalıştığım, eğer dayatma varsa çoğunluğun da gayri meşru olduğudur.

Dernek için düşündüğümüzde, varlığı zorunlu olan yönetime güvenen ve onaylayanları, isterlerse yönetimin sunduğu çalışma tarzlarını benimsemeleri doğaldır. Buna karşın diğerleri de onaya ihtiyaç duymadan istedikleri tarzda çalışabilmelidirler. Böyle bir çeşitliliğin güvence altına alınması verimlilik açısından da bir önkoşuldur.

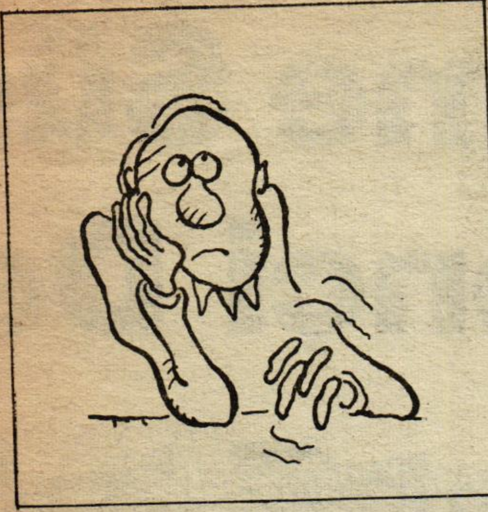
Amacım demokratik haklar vs. denirken demokrasinin niçin istenir olduğunu sorgulamaktı. Böyle bir zeminden hareketle bazı tartışmalara daha net yaklaşılabileceğini sanıyorum.

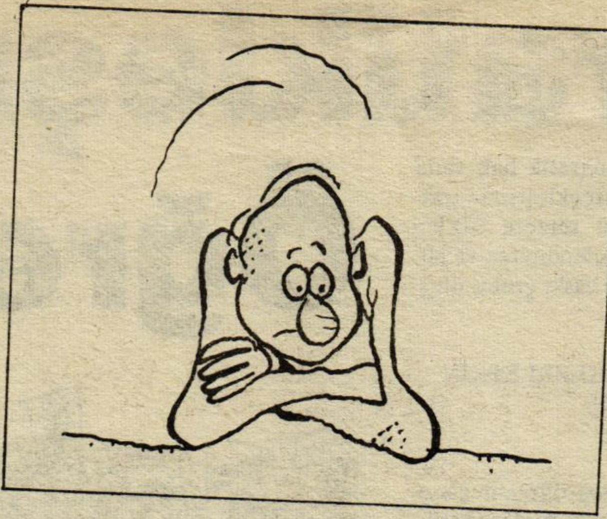
Bunların başlıcası demokratik merkeziyetçilik. Bu ilke nedense birçok kişinin önkabulüdür. Ve uygulamada da nedense merkeziyetçilik yanı ağır çeker. Ama bence bu ilkenin doğru ya da yanlış uygulanışını değil kendisini sorgulamak gerek.

Yukarıda özgürlük ve demokrasi arasında bir ilişki geliştirmeye çalışmış ve öte yanda da otorite ve merkeziyetçiliğin birbirini doğurduğunu belirtmiştim. Şunu da belirtmek gerekiyor ki demokrasi ve merkezilik hep farklı ağırlıklarda ama hep yanyana varolan şeyler. Yani en merkezi yapılanışlarda da yok edilemeyen özgürlükler vardır; en demokratik yapılanışta da belirli etkinlik odakları bulunur. Başka bir deyişle ferman hep biraz padişahın; dağlar da hep biraz bizimdir.

O halde bu kavram ne kadar anlamlıdır? Savunanlara bakalım. Yarın' ın Nisan sayısında "Doğrulanmış bir ilke—Demokratik Merkeziyetçilik" başlıklı yazıda Serdar Can şöyle diyor: "Demokratik merkeziyetçi anlayış her üyenin dernek çalışmalarına aktif katılımını, tabanın yapılacak her işte söz ve karar sahibi olmasını öngörür. Karar süreçlerine katılım kesinlikle karar alma yetkisine sahip yönetim organlarının üyelerinin taban tarafından seçilmesiyle sınırlı değildir. Olmamalıdır. Bütün koşullar üyelerin alınacak kararlara ilişkin serbestçe görüş oluşturabilmelerine ve bu görüşlerini hiçbir engelle karşılaşmadan savunabilmelerine ve alınacak kararlar doğrultusunda pratik çalışmalarda yeteneklerine uygun görevler üstlenebilmeye elverir biçimde düzenlenmelidir. Demokratik merkeziyetçilik kavramıyla ifade edilen örgüt içi demokrasi anlayışı budur. "İlk anda pek göze hoş gelen bu tanıma yakından bakınca görüyoruz ki olmalıdır denen şeyler, örneğin Faşist Almanya'da da vardır. (Görüşlerin serbestçe savunulması ilkesi dışında). Her vatandaş devletin çalışmalarına aktif katılmalıdır... Katılım oyla sınırlandırılamaz... Her kademede görevler yeteneklere uygun olmalıdır, vs. Daha ileri benzetmelere elbet gidilemez. Ama ayrıca yeteneklere uygun görevlerin, "alınacak kararlar" doğrultusunda olması gereğine; yönetim organlarının, diğer görüşlerin savunusu serbest olsa da tek karar organı olduğuna dikkat edelim. Merkeziliğin uç noktalarda yaşandığı ülkelerde bile tabanın istekleri belli bir önem taşıyordur herhalde. Yazının başlığı ise gerçekten ilginç: "Doğrulanmış Bir İlke..." Bu ele alış tarzı gerçekten çok basit. Sosyalist Kültür Ansiklopedisinde biraz daha ciddi görüşler yer alıyor: "Demokratik santralizm, demokratizmle santralizmin uyumlu bir şekilde kaynaştırılmasıdır. Halk yığınlarının tam egemenliği ve özeylemciliği, yönetim organlarının seçimle işbaşına gelmesi ve zaman zaman seçmenler önünde hesap vermesi demokratizmin belli başlı nitelikleridir. Santralizm ise merkezden yönetimi, sıkı disiplini ve öne konan amaçlara ulaşma savaşımında kişisel çıkarları ortak çıkarlara tabi kılmak anlamına gelir. Demokratik santralizm hem yönetici organların yapmak istediklerinin yerine getirilmesini hem de (seçmenlerin) yönetim organlarını denetlemelerini ve etkilemelerini gerektirir. "Elbette böyle bir işleyiş ancak yönetilenin yönetene tam uyumlu olduğu, muhalefetin olmadığı bir durumda mümkündür. Yoksa "tam egemenlik" nasıl olabilir? Yönetimin tabanı tamamen yansıttığı varsayılıyor, çünkü öyle ya, kişisel farklılıklar (buna itici görünsün diye çıkarlar denmiş) ortak olana tabi kılınacak! Ayrıca biliyoruz ki yöneten/yönetilen ayrımı ne denli yerleşmişse yönetimlerin onaylanması da o denli kolay olmaktadır. Bu onay ya da uyum ne kadar bozulursa demokratik merkeziyetçiliğin o kadar merkezeyetçiliğe kaydığını görmek zor değil. Bu "sınanmış bir gerçek". Ayrıca dış şartlar ne denli çetinse ve mücadele ne denli zorluysa işleyiş yine o kadar merkeziyetçiliğe kayacaktır. Bunlar bu anlayışın zorunlu sonuçlarıdır. Bakın Serdar Can ne diyor:"Biz ilke olarak genel kabul görmesine karşın, demokratik merkeziyetçiliğin 12 Eylül öncesi öğrenci derneklerinde, bugün savunduğumuz içeriğiyle uygulanma şansı bulamadığına inanıyoruz. "Artık daha fazla söz gereksiz görünüyor. Alternatif bir işleyiş üretmek, eğer bu zemin genel hatlarıyla kabul görüyorsa sadece teknik bir sorundur. Demokratik bir işleyiş oluşturabilmek için böyle kavramları sorgusuz sualsiz kullanmamak gerekir.

Bundan başka özerk çalışabilme ilkesi, gizliğin olmaması, yönetim kurulu yetkilerinin kısıtlanması gibi tartışmaları, sözedilen özgürlükçü demokratik düşünce zemininde ele alınması yerinde olacaktır. Demokratik bir yapılanış için mümkün çözümler üretmek bence insanların elindedir.

Demokrasi İçin Dernek, Dernek İçin Demokrasi

Zekeriya Aytemür **Öğrenci Derneği Kurucusu**

Kişilerin, toplumsal katmanların sorunları ülke bütününün sorunlarından ayrı düşünülemez, sorunlarımızın çözümü temelde ülkemizdeki sosyo-ekonomik ve siyasal yapılanmadaki değişikliklere bağlıdır. Bu değişiklikler ise ancak geniş yığınların açıktan etkime ve örgütlenmesi ile sağlanabileceğinden demokrasi ve özgürlüklerin savunulması, yaşama geçirilebildiği halde korunması gereklidir. Bu nedenle saptamamız gereken temel nokta demokrasi ile kitle örgütleri arasındaki kopmaz bağdır. Demokrasi toplumsal katmanların kendileri ile ilgili kararların alınması aşamasına katılımları anlamına gelir ki, bu da ancak bu katmanların kendi "Demokratik Kitle Örgütleri"ni oluşturmaları ile sağlanır. İşte Öğrenci Derneklerinin kurulma mantığı da burada yatmaktadır.

Üniversite li gençlik, akademik, demokratik haklarını savunmada bireysel etkinliklerin yetersiz kaldığını görmüş ve bu yolda örgütlü birlikteliğini oluşturmaya yönelmiş, bu çabasını da öğrenci derneklerinde somutlaştırmıştır. Ancak öğrenci derneklerinin gerçek anlamda üniversiteli gençliğin haklarını savunabilmesi tek ve güçlü bir ses çıkartılabilmesine bağlıdır. Bu noktada ortaya bir sorun çıkmaktadır; üniversiteli gençlik mozaik bir yapıya sahiptir, herbiri çok farklı toplumsal katmanlardan gelen öğelere sahiptir, bu da öğrencilerin kendi sorunlarına farklı bakış açıları ile yaklaşmasına dolayısı ile farklı çözüm önerileri getirmesine yol açmaktadır. Ortada böylesine somut bir sorun varken tek ve güçlü bir sesi nasıl sağlayabiliriz? Bu sorunun çözümü demokratik kitle örgütlerinin iç işleyişinde yatmaktadır.

Yukarıda sözünü ettiğimiz anlamda farklı toplumsal katmanlardan gelen -hatta aynı toplumsal katmanlardan gelen- öğrencilerin sorunlara farklı perspektiflerle bakmaları nedeniyle istemlerinin farklılığına rağmen tek ve güçlü bir sesin yaratılması ancak demokratik tartışma ortamları yaratarak, fikirler arasında doğru seçim yapabilmeyle, çoğunluğun kabul ettiği kararları yaşama geçirmeyle sağlanabilir. İşte bu demokratik işleyiş mekanizmasını yaratacak olan ilke demokratik yanı ağır basan demokratik merkeziyetçilik ilkesidir.

Öncelikle bu ilkenin uygulanma zorunluluğunun hangi nesnel koşullarda doğduğuna bakalım; öğrenci derneklerinin örgütlenme ilkeleri, öğrenci gençliğin karar alma süreçlerine katılımında oynayacağı rolün, hedeflerin ve görevlerin sonucu olarak ortaya çıkar. Derneğin savunacağı çıkarlar öğrencilerin toplam özel çıkarları değil, tüm öğrenci gençliğin çıkarlarıdır. Bu çıkarlar öğrencileri ortak paydada toparlayan *tek bir irade* şeklinde belirirler. Öğrencileri bir araya toplaması ve aynı-tek bir hedefe yöneltmesi ancak merkezileşme ile sağlanabilir. *Merkezileşme hakların elde edilebilmesi için temel koşuldur.*

Fakat, yukarıda sözünü ettiğimiz "tek irade" ancak demokratik yoldan kollektif olarak çeşitli görüşleri ve önerileri karşı karşıya getirerek ve sonunda *herkes için uyulması zorunlu olan kararlar* alınarak yaratılabilir. Bu yoldan oluşturulan ortak irade, dernek mücadelesinin nesnel olarak gerektirdiklerini bütünüyle ve kesinlikle açıklamak gibi bir avantajı da sağlamaktadır.

Demek ki derneğin merkeziyetçiliği "DEMOKRATİK", yani dernek içindeki *geniş kitlelerin iradesine* dayanan bir merkeziyetçiliktir.

Dernek demokrasisinin temeli üyelerin pratik çalışmalara en etkin biçimde katılmasıdır. Bu da üyelerin bütün sorunları tartışma olanağı bulması, alınan kararların uygulanmasını kontrol etmesi, yönetim ve denetleme kurullarını seçmesi ile sağlanacaktır.

Kuşkusuz dernek içi demokrasi, üyelerin yanlızca yönetici kadroların seçimine katılmasına indirgenemez. Bu bağlamda "KLASİK DEMOKRASİ" anlayışından ayrılır. Üyeler yalnızca seçim ve tartışmalarda yer almaz, aynı zamanda dernek çalışmalarına yön verir ve katılır.

Yönetim kurulu genel kurulun üstünde değildir aksine genel kurulun kontrolü altındadır. Mutlak bir alenilik, seçim ve genel konrol sonucu "doğal ayıklanma" sayesinde her yönetim kurulu üyesi "yerini bulduğundan" emindir. Ve güçlerine, yeteneklerine göre en uygun görevi üzerine alır.

Demokrasi, yönetimin ortak deneye dayanacağının, şu veya bu üyenin kişisel görüşünü yansıtmayacağının da garantisidir.

Demokratik merkeziyetçiliğin karşısına alternatifi konulurken bilinçli bir saptırma yapıldığını sanıyorum. Bu ilkenin baştaki "Demokratik" sözcüğü atılıp sadece "Merkeziyetçilik" üzerine konuşulup insanlara bu yönüyle tanıtılıyor bu ilke.

Tek başına merkeziyetçilik kurallarının uygulanması yöneticilerin kesin egemenliğine yol açar, tabanın özgürlüğünü yok eder. Dernek içi demokrasi, yani tabanın söz ve karar sahibi olması ilkesi *demokratik* merkeziyetçilik kurallarıyla birlikte işlerlik kazanır.

Nasıl ki tek başına merkeziyetçilik tabanın söz hakkını engellerse "ortaklaşacı işleyiş biçimi", "taban demokrasisi", "doğrudan demokrasi" gibi değişik adlar verilen, ancak özünde aynı olan işleyiş biçimi de beraberinde dernek içi disiplinsizliği ve giderek de *güçsüzlüğü* getirir. Bu nedenle *demokrasi* ve *merkeziyetçilik* bir bütünün *ayrılmaz* yanlarıdır.

Demokratik merkeziyetçiliğin temel kuralı, kararların oluşturulmasında tartışma-eleştiri-ikna yönteminin uygulanmasıdır. Bu yönetim sonuna kadar götürülmesi, kararların tam bir görüş birliği içinde ve hiç bir soruna yer bırakmayacak şekilde alınması için sonuna kadar çaba gösterilmesi esastır. *Kararların alınmasında alt birimlerden gelen bütün bilgi ve öneriler sonuna kadar değerlendirilmeli, tekrar tekrar gözden geçirilmelidir.* Ancak, koşullara göre kısa zaman içinde ve doğrudan karar alınmasını gerektiren durumlarda ya da ikna yönteminin sonuna kadar kullanılmasına karşın görüş birliğinin oluşturulamaması durumunda kararlar oy çokluğuyla ve yönetim organlarınca alınır. Çoğunluk tarafından alınan kararlara, azınlıkta kalan üyeler, dernek içi demokrasinin ve disiplinli çalışma ilkelerinin bir gereği olarak uymak durumundadırlar.

Peki, azınlığın hakları ne olacak, bu işleyiş biçimi çoğunluğun azınlık üzerine "diktası" anlamına gelmez mi? Hayır. Çünkü dernek içi demokrasi aynı zamanda azınlığın çoğunluk haline gelebilmesi için gerekli olan -demokratik- ikna sürecinin de güvencesidir.

Türkiye siyasi tarihinde sık sık "parlementer demokrasi" nin kesintiye uğradığı ve geniş halk yığınlarının istemlerinin hiçe sayıldığı, merkezi ve otoriter yönetim mekanizmalarının işlerlik kazandığı dönemlere rastlamaktayız. Bu dönemlerde toplumsal alandaki her yapılanmanın "yukarıdan aşağıya" oluşması ve tabanın söz ve karar insiyatifinin elinden alınması -az sayıda da olsa- genelde toplumun, özelde gençliğin bazı kesimlerinde (demokratik olsa bile) her türlü merkezileşmeye karşı çıkış biçiminde tepkilere neden olmaktadır. Buradan çıkışla oluşan yanlış vargı ise her türlü merkezileşmenin "klasik" yöneten/yönetilen ilişkisini yaratacağıdır.

Bunun yanı sıra nesnel koşulların olumsuzluğu demokratik merkeziyetçilik ilkesinin yaşama geçirilmesinde önemli bir engeldir. Şöyle ki; dernekleşme sürecinin başladığı 1,5 yılı aşkın bir zamandan buyana sürecin her aşamasında yeni engeller ortaya çıkmakta ve bazı kesimlerce süreci kesintiye uğratabilmek için "elden gelen arda bırakılmamakta dır". Bu nedenle kitleselleşme sürekli "sorun" olarak kalmakta öte yandan dernek çatısı altında bir araya gelen insanlar birarada oturabilecek, rahatça tartışılabilecek, birimlerini kurup çalışmalara başlayacak ortam ve mekanları bulamamaktadır.

Ancak demokrasiye ve paralelinde demokratik kitle örgütlerinin gerekliliğine kesinkes inanan insanlar tüm bu engelleri aşıp, bir yandan demokratikleşme sürecini hızlandırmak için elinden gelen çabayı gösterecek öte yandan demokratikleşme ile birlikte hak arama mücadelesini daha da güçlendirecek ve yükseltecektir.

Demokratikleşme Sür

Öğrenci De

ÖĞRENCİ DERNEKLERİ SÜRECİNİN KISA BİR DEĞERLENDİRMESİ:

Geride bıraktığımız dönem, yüksek öğrenim gençliğinin öğrenci dernekleri (ÖD) ile somutla dığı bir atılıma tanık oldu. Dernekleşme, gündeme geldiğinde kuşku, kaygı, küçümseme hatta suçlama, ama en çok da engellemelerle karşılaştı. Başvuruların kabul edilmemesi, zorluk çıkarılması, rektörlük izni istenmesi, tüzel kişiliğin tanınmaması vb. "her türden" engel ÖD'lerinin yolu üzerine çıkarıldı. Ancak çığ gibi büyüyen dernekleşme hareketi bugün sayıları 60'a varan ÖD'nde ve diğer girişimlerde somutlaştı, dört ÖD'nde olağan genel kurullar yapıldı. Süreç gösterdi ki bu hareket, yalnızca bir avuç yürekli öğrencinin değil, üniversite gençliğinindir. Böyle olmasaydı ne YÖK, İçişleri Bakanlığı vb. ÖD'lerinin önüne her gün yeni bir engel çıkarırdı, ne de bir avuç öncü bu engelleri aşıp bugüne gelebilirdi.

ÖD'ler tüm bu engellere karşı kurulmuş, kamuoyunda belli oranda bir taban ve ses sahibi olmuştur. Tüm olumsuzluklara, önyargılara, kaygılara karşın istenildiği kadar olmasa da çok sayıda öğrenciyi biraraya getirmişlerdir. Dernek içi çalışmalar, akademik-demokratik sorunlarda gösterdikleri duyarlık ve insiyatifle ÖD'leri kitleselleşme sürecine girdiler. Yansıra niteliksel hızlı bir gelişme de gözleniyor. Bugün ÖD'leri sorunlar karşısında, baskılar engellemeler önünde çok daha kararlı bir biçimde kendini gösteriyor, öz-örgütlenmelerine olan güvenleriyle öğrenciler de hak arama girişimlerinde birleşik gücün, örgütlülüğün önemini kavrayarak varlığını kanıtlıyor. Elbette bu, ulaşılması gereken yere varıldığı anlamına gelmiyor. Dernekler daha yolun başındalar. En önemli aşamalardan birini gerçekleştirip, ilk adımı atarak örgütlenme sürecini başlatan ÖD'lerinin bugüne dek aldığı yol yadsınamaz büyük bir öneme sahip. Ama artık YÖK ün üniversitelerine karşı özerk ve demokratik üniversite seçeneği konularak akademik demokratik hak ve istemleri savunma/gerçekleştirme sürecine girilmiştir. Bu süreçte ÖD'leri örgütlenmelerini güçlendirerek ve birleştirerek etkin bir baskı grubu oluşturmak zorundalar.

ÖĞRENCİ DERNEKLERİ ETKİN BİR BASKI GRUBU OLABİLMELİDİR:

Açıktır ki yüksek öğrenim gençliğinin yaşadığı ağır sorunlar (barınma, beslenme, paralı eğitim, anti-demokratik uygulamalar, düşünsel-sanatsal-kültürel üretimin önündeki engeller, sınav ve ders koşulları vb.) tek tek ÖD'lerinin çözemeyeceği sorunlardır. Tüm bu sorunların ana kaynağı YÖK ve onu ortaya çıkaran ülkemizin toplumsal/politik yapısıdır. Bu bütünsel yapı karşısında etkili olabilmenin koşulu etkin bir baskı grubu olmaktan geçiyor. Bu ise, önce, doğru perspektifler, amaçlar koymaya bakıyor. Bunlar, TÜM öğrencileri ilgilendiren temel akademik-demokratik hakların savunulup , yeni ve daha gelişkin hak ve özgürlükler için uğraşı verilmesi ve yönetim kademelerinin alacağı kararlara öğrenci kitlesinin iradesinin katılmasının sağlanmasıdır. TÜM öğrencilerin gerçek, yaşamsal ve ORTAK sorunları, istemleri düşünülürse, bu bağlamda ÖD'lerinin temsil ettikleri öğrenci kitlesinin yönetime katılma aracı olarak sendikal tipte örgütlenmeler olacağı açıktır. ÖD'lerin dünya görüşleri ne olursa olsun "öğrencilerin" çıkarlarını, haklarını savunmak için vardır. Programlarını, etkinliklerini, örgütlenmelerini de bu özellik belirleyecektir.

ÖD'leri tabanın iradesine dayanarak demokratik biçimde oluşmalı ve her aşamada denetlenebilme olanağı olmalıdır. Taban, karar alma sürecine ve her türlü dernek etkinliğine etkin bir biçimde katılabilmelidir. Dernek-içi çalışmalara gönüllü, örgütlü, üretici en geniş katılım sağlanmalı, üyelerin karar alma süreçlerine komisyon çalışmaları, üye toplantıları, olağan ve olağanüstü genel kurullar aracılığıyla) katılımları, alınan kararların uygulanmasını denetlemeleri sağlanmalıdır. Böyle demokratik ve katılımı esas tutan iç işleyişiyle kollektif görüşleri ve çalışmaları bütünleştiren, yöneten güçlü yönetim kadrolarıyla ÖD'leri güçlü örgütlenmeler olabilirler. Buna uygun işleyiş ise yukarda temel ilkeleri sıralanan demokratik merkeziyetçiliktir.

Bu şekilde ilkeli ve güçlü bir biçimde örgütlenen ÖD'lerinin de tek tek YÖK vb. karşısında etkin bir güç oluşturamayacakları açıktır. Ülke bütününde yürütülen genel ekonomik-politik sürecin yüksek öğrenime yansıyan sorunları ancak tüm ÖD'lerinin birleşik bir güç haline gelmesiyle çözülebilirler. Yani öğrenci dernekleri, ülke çapında birliğini (Ulusal Öğrenci Birliği) gerçekleştirmek durumundadır. Tek tek birimlerin özgün yanlarına bağlı olarak, yüksek öğrenim kurumlarında özgün sorunlar vardır. Bunlar için birim ÖD'leri özgün çalışmalar yürütür. Ancak öğrencilerin temel sorunları ulusal düzeyde aynıdır, YÖK'ten sonra bu "ortak yazgı" daha da belirginleşmiştir. Birim ÖD'lerin bu ulusal düzeydeki sorunları çözemeyeceği açıktır. ÖD'leri yasal sınırlamaları aşarak, en uygun yöntemle ulusal düzeyde birliği sağlamak durumundadır. (Belirtelim ki sendikal örgütlenme, demokratik merkeziyetçilik, ulusal öğrenci birliği'ne değinmekle yetindik, bu konular ayrı ve kapsamlı bir yazı konusudur.)

Yaşadığımız süreç içerisinde gözden ırak tutulmaması gereken temel bir eksen var: Yüksek öğrenim gençliğinin sorunları toplumun sorunlarından ayrı tutulamaz, dolayısıyla sorunların çözümünde izlenecek yol da ülkemizin genel sorunlarının çözülmesi süreci içinde gerçekleşecektir.

YÜKSEK ÖĞRENİM GENÇLİĞİNİN SORUNLARI TOPLUMUMUZUN SORUNLARINDAN AYRI DÜŞÜNÜLEMEZ:

Bugün yüksek öğrenim gençliğinin ağır sorunları var. Sorunların çözümü ise öncelikle kaynağının bilinmesini gerekli kılar. Olgulara bilimsel bir tavırla yaklaşım, sorunları doğuran temel süreci kavrayabilmeyi olanaklı kılar. Bu da temelde ekonomik-politik bir süreçtir. Ki bu süreç yalnızca öğrencileri değil tüm toplumu bağlamaktadır. Verili koşullarda bu süreç toplumumuzun çok büyük bir kısmı için (işçi, köylü, memur, küçük üretici, aydın, öğrenci, küçük esnaf, küçük ve orta büyüklükteki işletme sahipleri, gençler, kadınlar vb) ağır ekonomik sorunlar, toplumsal yaşamda yönetime katılamama, demokratik haklarını kullanamama/geliştirememe/yitirme, açlık, işsizlik, yoksulluk, yozluk anlamına geliyor. Bu kitlenin hiç te dışında kalmayan, onların koşulları içinde yaşayan öğrencilerin sorunları kitlelerinkinden ayrı tutulabilir mi?

Açık ve somut örnekler verirsek: yurt ücretlerinin artırılması, paralı eğitim vb ekonomik sorunlar genelde kitlelerin yoksullaşmasının dolaysız bir sonucu değil midir? Yaşam gereksinimlerini ucu ucuna denk getiren bir ailenin üniversitede okuyan çocuğu da doğal olarak paralı eğitim, yurt-yemek-ulaşım-okul giderleri gibi ekonomik sorunlardan etkilenecektir. Halkın temel gereksinimlerini dikkate almayan, toplumsal hizmetler kavramını bir yana iten bir planlama belli malların üretiminde sübvansiyonları kaldırdığı, ulaşım, elektrik, su, ekmek, vb ederlerini sık sık artırdığı, bütçeden sağlığa ayrılan payı iyice daralttığı gibi eğitimden de bu "ilgiyi" esirgeyecektir. Demokratik örgütlenmelere, haklara, özgürlüklere "hoşgörüsü" olmayan yetkililer ÖD'lerini de "tasvip etmeyeceklerdir". Yurtlarda, üniversitelerde kısıtlamalar, yasaklar, baskılar getirilecektir, çünkü başta işçi sınıfı olmak üzere toplumun "alt" ve "orta" katmanlarının söz hakkına "hoşgörü" yoktur.

ÖD'lerinin öğrencilerin ortak sorunlarını çözmek için bir baskı grubu olabilmeleri gerekir demiştik. Çünkü, ancak böyle bir güçtür ki sorunların çözümü için ülke yönetiminde kendilerine ilişkin konularda söz sahibi olabilsin; karar alma, uygulama sürecine katılabilsin. Bu katılımın gerçekleşebileceği ortam ise demokrasidir. Ancak demokratik bir ortamda çeşitli toplumsal sınıf ve katmanlar kendilerini ilgilendiren konularda haklarını/istemlerini savunacak, duyuracak, geliştirecek koşullara sahip olurlar. Ancak ülkemizde bu süreç tek yanlı işlemiyor mu? ÖD'lerinin öğrenci sorunları hakkındaki basın bildirilerine, toplantılarına, hanellerine izin verilmezken, salt varlıklarına bile 12 Eylül'ü anımsatan yakıştırmalarla kuşkuyla bakılırken, İçişleri bakanı tarafından emniyet müdürlerine "öğrenci hareketlerini

ecinde

rnekleri

MUSTAFA ÇETİN
ETÖD Üyesi

özellikle izleyin" denilerek yasadışı etkinliklermiş gibi değerlendirilirken, işadamlarının "sendikal" örgütleri ülke politikası hakkında istedikleri gibi (ileri geri) konuşabiliyorlar. Başbakan, ziyafetlerde, yurtdışı gezilerinde güruh halinde işadamlarıyla gezerken Türk-İş'in yasal mitingine katılan işçiler, öğrenciler gözaltına alınıyor, tutuklanıyor.

Bundan şu sonucu çıkarabiliriz: Yüksek öğrenimde yaşanan sorunların köklü çözümü, temel sorunun -demokratikleşme sorununun- çözümü süreci içinde gerçekleşecektir. Bu da, ÖD'lerinin hedefleri doğrultusunda elde edeceği kazanımların demokratikleşme sürecindeki gelişmelere bağlı olduğu gerçeğini ortaya koyar.

DEMOKRATİKLEŞME ÖD'LERİNİN YOLUNUN ÖNÜNÜ AÇACAKTIR:

Bildiğimiz ve yaşadığımız gibi 12 Eylül sonrasında getirilen kısıtlamalardan, engellerden, suçlamalardan en büyük payı işçilerden sonra öğrenciler aldı. Bir dönemin suçlusu olarak gösterilen işçiler ve öğrencilerin kitle örgütleri kapatıldı, yeniden örgütlenmelerinin önüne bir sürü engel çıkarıldı. Bu kesimlerin katılım ve söz hakları olmadan yasal düzenlemelere gidildi karşılarında yasalar ve merkezi kurumlar oluşturuldu. Oysa demokratik hak ve özgürlüklerin olduğu ve kullanıldığı koşullarda ne YÖK oluşturulabilirdi ne de örneğin bir Dernekler Yasası bugünkü haliyle çıkardı. Üniversitenin sorunları temelde bu gibi anti-demokratik uygulama ve düzenlemelerden kaynaklandığına göre, çözümü de bu uygulama ve düzenlemelerin kaldırılmasına, yani demokratikleşmeye bağlıdır. YÖK örneğinde öğrencilerin verdiği savaşım onu oluşturan anlayışa, politikaya, ona bu gücü veren politik desteğe karşı savaşım verilmeden başarıya ulaşamaz. Bu ise ÖD'lerinin sendikal savaşımını aşan, ayrı değil ama onu da kapsayan ve onun üzerinde yer alan bir savaşım platformudur. Adı demokratikleşme olan bu savaşım alanında işçi sınıfı ve sendikaları, basın, aydınlar, diğer demokratik kitle örgütleri, demokrasi isteyen tüm toplumsal kesimler sınıflar ve bireylerin oluşturduğu demokrasi güçlerinin elde edeceği kazanımlar her bileşeninin önünde olumlu koşullar yaratacaktır. Bugün YÖK yalnızca öğrencilerin değil, öğretim üyelerinin, bilimsel/düşünsel üretimin özgür tartışma ortamının, ülkenin gerçek gereksinmelerinin, demokrasinin de önünde bir engeldir. Aynı şekilde işçilerin sendikal hak ve özgürlüklerine getirilen kısıtlamalar da işsizliğin, yoksulluğun, gericiliğin, enflasyonun, antidemokratik baskı ve uygulamaların sürmesi demektir ki bu da geniş kitleleri ilgilendirmektedir. Türk—İş mitingi yalnızca sendikal istemlerin değil, demokratik istemlerin savunulduğu bir miting olmuş, diğer kesimler için de bir kazanım olarak depolitizasyon çemberini biraz daha kırmıştır.

Sonuç olarak diyebiliriz ki ÖD'leri yüksek öğrenim gençliğinin sorunlarını çözmede belli adımlar atmıştır, süreç içinde çok daha köklü ve büyük kazanımlar elde edecektir. Ancak temelde sendikal savaşımı için en elverişli koşulları yaratacak olan, demokratikleşme sürecinde elde edilen toplumsal kazanımlar olacaktır. Yine örnek verirsek: ÖD'lerinin gücünü aşan olağanüstü hal uygulamasının kaldırılması ya da demokrasi yönünde bir anayasa değişikliği örgütlenmede, çalışmalarda, basın bildirisi, toplantı, panel, bildiri, bülten vb etkinliklerde ÖD'lerinin önüne yeni olanaklar koyacaktır. Ancak bu, ÖD'lerinin her şeyi demokratikleşme sürecinin sonuna ertelemesi, kendi başına bir şey yapamayacağı anlamına gelmiyor. Bir başka boyutta kendi alanında en önce ve temelde ÖD'lerinin varlığı ve gücüyle elde edilebilecek olan kazanımlar demokratikleşme sürecinde tüm demokrasi güçleri için de yeni olanaklar, kazanımlar getirecektir.

ÖD'LERİNİN ELDE EDECEĞİ KAZANIMLAR DEMOKRATİKLEŞME SÜRECİNE İVME KAZANDIRACAKTIR

Yukarıda da değindiğimiz gibi toplumun çok küçük bir kısmı dışında diğer toplumsal sınıf ve kesimlerin, bu arada gençliğin (konumuz özelinde yüksek öğrenim gençliğinin) sorunları temelde "demokrasi sorunu" na bağlıdır. Yaşam koşullarının iyileştirilmesi, demokratik hak ve özgürlüklerin kazanılması/geliştirilmesi için bu sınıf ve kesimler ortak bir platformda -demokratikleşme hedefinde- birleşiyor/birleşmek zorunda. Yine bu ortak hedefte bu güçler birliğinin her bir bileşeninin elde edeceği kazanımlar diğer bileşenler için de bir kazanım anlamına geliyor. Çünkü sorunları temelde aynı kaynaktan doğan sınıf ve kesimlerin elde edeceği her kazanım sorunun kökten çözümü için atılmış yeni bir adım demektir. Bu bağlamda ÖD'lerinin atacağı adımlar demokratikleşme açısından ülkemiz için büyük bir önem taşıyor. Özerk ve demokratik üniversitenin gerçekleştirilmesi, üniversitelerin ülke sorunlarına eğilen, özgür tartışma ortamında çözüm için öneriler getiren, dayatan, demokratik bir baskı gücü olan kurumlara dönüşmesi ülkemizin yaşadığı ağır ekonomik ve politik bunalım altında ezilen herkes için büyük bir güven kaynağı, bir destek olacaktır. Üniversitelerde canlanan özgür, yaratıcı düşünsel -sanatsal-kültürel-sportif üretim ve etkinlikler ülkenin kültür, sanat, politika vb yaşamında geriliğin, yozlaşmanın, atıllığın yok edilmesine büyük katkılarda bulunacaktır. Örnekler uzun uzadıya sıralanabilir.

Sözü bitirmeden önce ÖD'leri içinde gençliğin verdiği kısmi savaşım ile demokratikleşme savaşımının bir bütün olarak kavranması gerektiğini vurgulayarak yaşamsal önemdeki bir noktaya değinmek istiyoruz:

DOĞAL BAĞLAŞIKLAR VE DAYANIŞMA:

ÖD'lerinin bu bütünsellik içinde (demokratikleşme sürecinde) toplumda doğal bağlaşıkları vardır. Bu bağlaşıklar demokratikleşme ortak hedefinde birleşen toplumsal sınıf ve kesimler ile onların sendikal, siyasal kitle örgütleri (sendikalar, partiler, meslek odalarıvb), basın, aydınlar'dır.

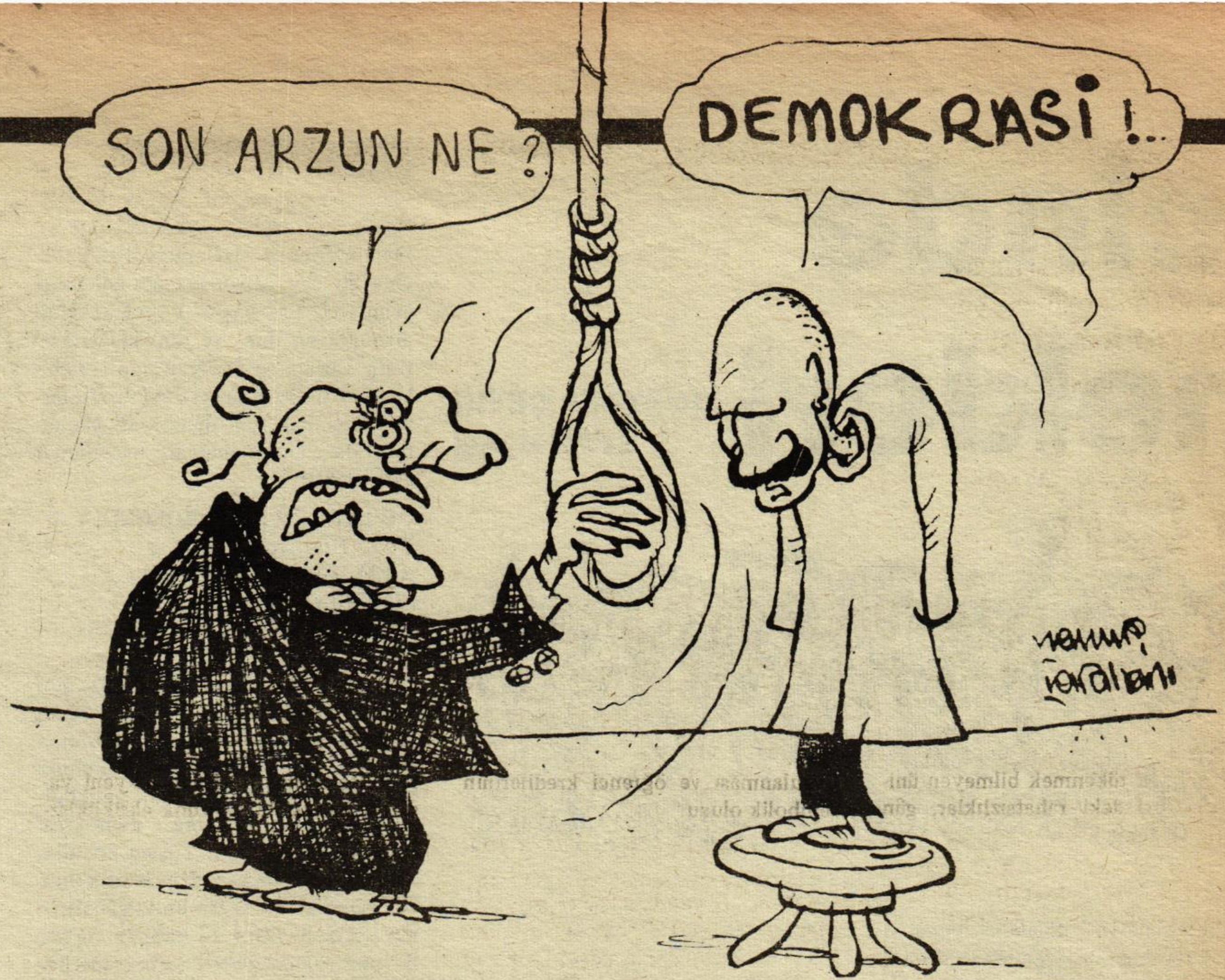
Demokratikleşme ortak hedefinde birleşen tüm bu toplumsal sınıf ve kesimlerin pratikte, yaşanan gerçeklikte de bu birliği dayanışma biçiminde kanıtlamaları, ortaya koymaları zorunludur. Bu, ne sempati, ne işgüzarlık ve ne de "politikaya karışmak" tır. Bu, ortak sorun çerçevesinde somutlanan ve dayatan doğal bir dayanışmadır. Bu dayanışma, bazı kesimlerin hiç te hoşuna gitmeyebilir ama, "demokrasi sorunu" nu işsizlik, yoksulluk, okuldan atılma, paralı eğitim, hapis vb biçiminde yaşayanlar için dayanışma kaçınılmaz bir zorunluluktur. ÖD'leri kendisini dolaylı ya da dolaysız etkileyen ülke sorunlarından uzak duramaz/uzak durmamalıdır. Zaten bunu gerçekleştirmek, dolayısıyla demokratikleşme çabalarının önüne geçmek, demokrasi güçlerini bölmek, zayıf düşürmek isteyen bir anlayış ülke yönetiminde egemendir. Aynı sonuca yol açacak olan kuşkulu, kararsız, ürkek görüşler/davranışlar başta ÖD'lerine olmak üzere ülkemizin demokratik geleceğine de büyük zararlar verecektir. Geçmişte olsun, bugün olsun yaşanan olumsuz deneyimler doğru olandan ödün vermek için gerekçe olamaz. Kaldı ki geçmişin pek çok olumlu deneyimi de bugüne miras kaldı ve bugün ÖD'leri özelinde az da olsa varolan olumsuzlukların yanında bütününde olumlu ve büyük adımlar atılmış, bugüne gelinmiştir.

ÖD'leri siyasal örgütler değildir ve siyasi örgütler gibi davranamaz. Ama siyasetle ilgilenmek zorundadırlar. Çünkü siyaset ÖD'leriyle, öğrencilerle "ilgilenmektedir". İstemlerini TBMM'ne götüren öğrenciler gözaltına alınıyorsa, dilekçe verildiğinde öğrenci yurtları yüzlerce polis tarafından kuşatılıp baskın yapılıyorsa, öğrenci sorunları hakkında verilen basın bildirilerine izin verilmiyorsa, çeşitli yurtlarda, fakültelerde herkesin okuduğu dergi ve kitapları okumak-bulundurmak yasaksa, sakıncalıysa, kamuoyunun da bildiği gibi üniversite ve yurt yönetimleri geçmişleri bilinen "siyasi" kişilerle doluyor, kadrolaşıyorsa, öğrenciler okulu bitirebilseler de işsiz kalacağını biliyorsa, kazanılmış hakları elinden alınıyorsa elbette öğrenciler, ÖD'leri siyasetle ilgileneceklerdir. İşçi mitingleri demokratik istemlerin savunulduğu yerler oldukça (ki öyledir) öğrenciler, ve ilerde belki ÖD'leri de işçi mitinglerinde olacaklardır.

Kısaca bu dayanışmada ÖD'leri ve diğer demokrasi güçleri de etkin taraflar olmalıdır. Bugün basının, belli siyasi partilerin, milletvekillerinin, meslek odalarının ÖD'leri ve öğrenci sorunları için gösterdikleri ilginin, desteğin yeterli olduğu söylenemez. Yine bu yöndeki çabalar da bu kesimler içinden de sınırlı olarak gelmektedir. Örneğin basında belli gazete ve dergiler dışında ÖD'lerine ilişkin gelişmeler ya çok seyrek ya da çok küçük boyutlarda yer alıyor. Belli nedenlere bağlanabilecek bu eksiklik dayanışma bilinciyle aşılmalıdır.

Gelişkin bir demokrasinin kurulması yolunda ÖD'lerini de içine alan bu görev onurlu sorumluluklar yüklüyor herkese. Biliyoruz ki gençlik, onurlu görevleri her zaman başarıyla yerine getirmiş, getirmeye çalışmıştır. Bunun bilinci çabalarımıza güç verecektir.

İdam düpedüz ölüm değildir. Toplama kampı nasıl salt hapishane değilse, idam d yalnızca kişinin canından olması değildir. Önceden en inceden inceye düşünülüp hazırlanmış cinayet idamdır. Hiç bir caninin eylemi, ne kadar ince hesapla hazırlanmış olursa olsun, bununla kıyaslanamaz. Çünkü kıyaslanabilmesi için, kurbanına kendisini öldüreceği günü önceden haber vermiş ve o andan itibaren kurbanını aylarca kendi merhametine terk etmiş bir cani ve ölüm cezasının uygulanması gerekirdi. Böyle bir canavara özel yaşamda rastlanamaz."

İdam Cezası Kaldırılmalıdır.!

AÜ TIP FAKÜLTESİ ÖD KURUCULAR KURULU

"... Din, millet, ırk, parti veya içtimai sınıf kaygılarımın vazifemle hastam arasına girmesine müsaade etmeyeceğim. İnsan hayatına ana karnına düştüğü andan itibaren mutlak bir surette hizmet edeceğim.

Tehdit altında bile olsa tıp bilgilerimi insanlık kanunları aleyhinde kullanmayı kabul etmeyeceğim.

Bunları resmen ve alenen, serbestçe ve namusum üzerine yapmaya ant içiyorum..." diyerek hekimlik mesleğine başlanmasına ve başlayacak olmamıza karşın idam cezasının ülkemizde henüz kaldırılmamış olması ve kimi meslektaşlarımız tarafından onaylanması, birer hekim adayı ve herşeyden önce birer insan olarak bizleri kaygılandırmaktadır.

İdam cezası halkımızın yüzyıllardır yaşadığı geleneksel ve kültürel yaşamın bir sonucu olarak benimsenebilir. Ancak halk kültüründe egemen güçler tarafından yine yüzyıllardır dayatılan -az da olsa- gerici ögeler olduğu da bir gerçektir. Bizler geleceğin hekim adayları olarak, ama önce birer insan ve birer genç olarak, ne suçtan olursa olsun insanların idam cezasına çarptırılmasını çağdışı buluyoruz. Çünkü görevi insan yaşamını korumak olan hekimler için ölüm cezasına karşı olmak doğaldır, doğallıktan öte yükümlülüktür.

Hekimlerin bir idamın her aşamasında önce suçlunun sağlığının yerinde olduğuna, idamın gergerçekleşeceğine ilişkin,infaz sonrasında da ölümün gerçekleştiğini belirten birer rapor vererek ölüm olgusunun "izin vericileri" ve "pasif bekleyicileri" durumuna düşürülerek görev almasına karşı çıkıyor, bunu asla kabul etmeyeceğimizi belirtmek istiyoruz.

Devletin görevi -yargı sistemi dahil- vatandaşlarının hak ve hürriyetlerini, bu arada en doğal, en kutsal hakkı olan yaşama hakkını korumaktır. İnsan hakları evrensel bildirisinin üçüncü maddesinde de belirtildiği gibi en temel hak olan yaşama hakkını hiç kimsenin ister tek bir kişi olsun, ister bir gurup insan-devlet adına- başka bir insanın elinden almaya hakkı yoktur.

Ölüm cezası tarih boyunca "kanlı katillere", "ırz düşmanlarına" karşı olmaktan çok, siyasi, etnik, din vb gurupları, düşünceleri susturabilmek, baskılayabilmek amacıyla kullanılmıştır. Bu nedenle hiç bir zaman arzu edildiği gibi caydırıcı olamamış, tam tersine, insan ruhunda onmaz ve unutulmaz izler bıraktığı için, idam edilen kişinin çevresindekiler üzerinde daha çok eyleme itici bir neden oluşturmuştur.

Yerleşik ceza hukuku kurallarına göre ceza ancak hayatta olan kişiye uygulanabilir. Cezanın işlevi ölüme kadar geçerlidir. İnsan yaşamının son evresi olan ölümde cezalandırma olamaz. Bu yönüyle de idam caydırıcı değildir. Çünkü öldürülen bir insanı caydırmak olanaksızdır. "İbret-i Alem" için insan öldürmekse, ancak ortaçağın engizisyonlarına uygun düşen bir davranıştır. O halde idam bir cezalandırma biçimi değildir. İdam, toplumun -aslında devletin- bireye uyguladığı ilkel bir intikam duygusunun, bir nefretin biçimlenmesi, "göze göz, dişe diş" mantığının bir sonucudur. Bizce insan yaşamı her ne durumda olursa olsun böyle bir mantığın değişim aracı olamaz.

Ölüm cezasının hiç bir caydırıcı etkisinin olmadığı yapılan tarihselve istatistiksel araştırmalarla da ortaya konmuştur. Suç bilimciler cezanın şiddetiyle suçun yinelenmesi arasında bir bağıntı olmadığını söylemektedirler. İNTERPOL istatistiklerine göre ölüm cezası uygulanan ülkelerde cinayet ve cinayet girişimi oranı, uygulanmayan ülkelere oranla daha yüksektir. (1970'de ölüm cezası uygulanmayan ülkelerde oran yüzbinde 4,6 iken uygulanan ülkelerde bu oran yüzbinde 7,6 idi).

Ölüm cezasının en korkunç yanlarından biri de geri dönülmesinin imkansız oluşudur. Bir İtalyan cezacısı "Yargıç gerçeği arar ama yalnızca yakiaşır" diyor. Oysa idam hata kaldırmaz. Tarihse böyle hatalarla doludur. Örneğin ABD'de 20. yüzyılda 343 kişi yanlışlıkla ölüm cezasına çarptırılmış ve bu cezalardan yirmi beşi kararın yanlışlığı kanıtlanamadan infaz edilmiştir. Özellikle insan yaşamını korumak üzere yemin edecek biz hekim adayları için böyle hataları hoş görmek olanak dışıdır. İnsan yaşamı böyle hatalar sonucu feda edilemeyecek denli değerlidir.

Şu anda Avrupa Konseyi'ne üye yirmi bir ülkeden onunda idam cezası savaşta ve barışta tamamen kaldırılmış, diğer on ülkede ancak belli askeri ve sivil suçlara verilse bile yıllardır fiilen uygulanmamaktadır. Türkiye, Avrupa Konseyi'nde ölüm cezasının fiilen uygulandığı tek ülkedir. Bu durum bizim için üzücü ve utanç vericidir.

Bizler bu ülkenin genç insanları olarak idam cezasının insanlarımız üzerindeki anti demokratik baskıların kalkması ve ülkemizdeki demokrasi mücadelesinin ivmelenmesiyle gittikçe daha çok tartışılacağına ve kaldırılmasına yönelik istemlerin yoğunlaşacağına inanıyoruz. Bu yönde elimizden gelen çabayı göstereceğiz. Bunu hem bir insan hem de bir hekim sorumluluğu olarak görüyoruz. Çünkü bizler, hekimlik sıfatının tıp diplomasıyla değil önce insanı sevmek, hekimlik mesleğinin ilkelerini tam kavrayıp bunu yaşama geçirmekle kazanıldığına inanmaktayız.

Bu nedenlerle Türk Tabipler Birliği'nin 28.9. 1985 tarihli toplantısında idam cezası konusunda aldığı karardan geleceğin genç hekimleri olarak onur duyduğumuzu ve bu kararı tam olarak desteklediğimizi belirtmemiz gerekli. Buna paralel olarak da bu kararın altına imza atan saygın hocalarımız hakkında dava açılması bizi utanç içinde bıraktı.

Bunlar "siyaset yapma" olarak görülebilir. Doğrudur. "Depolitizasyon" mantığını benimseyenler hoşlanmayabilir. Ancak bizler toplumumuzu -dolayısıyla bizi- ilgilendiren her türlü konuda düşünce ve konuşma özgürlüğümüz olduğu inancındayız. İdam cezası da bunlardan biridir.

İdam cezası, işkence vb. sorunların ancak daha demokratik bir Türkiye'de çözümlenebileceği açıktır. Bu yüzden bu yoldakı çabalarımızı ülkemizdeki demokrasi mücadelesinden kopuk görmüyoruz.

Belirtmek gerekir ki sık sık yinelendiği gibi gelecek biz gençlerinse, idam cezasının vb. her türlü insanlık dışı uygulamanın kalktığı demokratik bir Türkiye'dir gelecek.

GAZİ ÜNİVERSİTESİ'NDEN
ATILAN ÖĞRENCİLERDEN
MUSTAFA KARSLI
M.ALİ ÇOBANOĞLU

YÖK KIRAATHANESİ...

Bitmek tükenmek bilmeyen üniversitelerimizdeki rahatsızlıklar, gün geçtikçe değişik boyutlara varırken, bir yandan da bu rahatsızlıkları oluşturan uygulamalarda niteliksel bir değişiklik görülmemektedir.

Geriye dönüp bakacak olursak tüm bu rahatsızlıkların büyük boyutlara ulaşması, YÖK gibi bir kurumun oluşturulmasıyla ve bu kurumun almış olduğu kararlarla üniversitelerimiz de öğrenciler, öğretim üyeleri, öğretim görevlileri ve tüm çalışanlarıyla birlikte içinden çıkılmaz hale gelen bir kargaşa ortamına sürüklenmiştir.

Bu gelişmeler sonucunda üniversitelerimizde özerklik, bilimsel çalışmalar, başarı ve diğer uğraşların verimliliği tartışma konusu haline gelmiştir.

Her yarıyıl veya yıl sonunda bir anda onbinlerce öğrencinin fakülteleriyle ilişkileri kesiliyor ve tekrar yeni bir yasayla bu öğrencilerin yeniden ilgili öğretim kurumlarına devamlarını sağlıyor ve bu uygulamaya da "af" deniyor.

Af, suçluluğu kesinleşen bireylerin cezalandırılmasını önlemek amacıyla çıkarılır. Oysa bu konuda öğrencilerin hiçbir şekilde suçluluğu söz konusu değildir. Çünkü, ortada suç oluşturacak bir kavram yoktur.

Eğitim sisteminin bozukluğu yüzünden fakültelerinden atılan öğrencilerin sosyal ve toplumsal baskılar yüzünden geri alınması, okuma hakkının verilmesidir. Ve bu durum af diye adlandırılamaz.

Tüm bu rahatsızlıkların nedenleri genel olarak şöyle sıralanabilir;

— Normal bir öğretim kurumunda olması gereken öğrenci sayısının iki veya üç katı öğrenci bulunması

— Sınav sistemi olarak öğretim kurumlarının yapısına uygun olmayan bir yöntemin uygulanması.

— Genellikle taşradan gelen öğrencilerin içinde bulunduğu barınma, beslenme, sosyal ve kültürel koşulların yetersiz ve farklı oluşu, bu yönde alınan önlemlerin göstermelik ölçüde olduğundan ihtiyaçları karşılayamaması.

— Ekonomik yönden zor durumda bulunan öğrencilere ayrıca harç diye adlandırılan paralı öğrenimin uygulanması ve öğrenci kredilerinin sembolik oluşu.

— Öğretim görevlileri ve öğretim üyelerinin yetersiz oluşu, diğer taraftan belli bir yönde kadrolaşmaya gidilmesi nedeniyle birçok öğretim üyesi ve görevlisinin üniversitelerden ayrılması, bu yönde doğan eksikliğin de deneyimsiz ve yetersiz kadrolarla giderilmeye çalışılması.

Diğer yandan öğrenci kontenjanlarının alabildiğine şişirilmesi ve sınavların çokluğu nedeniyle öğretim üyeleri ve görevlilerinin tek uğraşları haline gelen, sınav kağıdı okumayı aşmamakta, verimin düşmesine neden olmaktadır.

Ayrıca üniversitelerdeki uygulamalarda keyfilik gelişmelerin başka bir boyutunu oluşturmaktadır.

Bugüne değin birçok yasa değişikliği ile tüm bu oluşan rahatsızlıklar sözde önlenmeye çalışılmış, ancak sonuçta istenen yönde bir gelişme görülmemiştir.

Günümüz üniversite koşullarına göre uygulamada bulunan yasaların yetersiz, eksik ve kısıtlılıklarla dolu olması; özerklik denilen kavramın üniversite ortamında bulunmayışı, yalnızca sözde kalması ve tepeden buyruklarla birçok kararların alınıp uygulanması; yine burada belli bir görüşü paylaşan kadroların oluşması, bu kadroların denetim ve kontrol mekanizmasından çok uzakta bulunması nedeniyle sonuçta üniversite ortamındaki rahatsızlıklar gündeme gelmekte, her yarıyıl ve yıl sonunda onbinlerce öğrencinin fakültelerinden ilişkileri kesilmektedir.

Bu karar G.Ü.'ne bağlı birçok fakültede bu yönde uygulandı. Tüm bu uygulamalar yapılırken öğrencilerin dilekçeleri alınmıyor, sayı, numara verilmiyor ve dilekçelerin yanıtları geciktirilerek adreslere gönderiliyor ve elden dilekçe yanıtı verilmiyordu. Bu konuda yargıya başvurmak isteyen öğrenciler sözlü olarak engellenmiştir.

Başka bir keyfi uygulama: 3428 öğrencinin ek süreden faydalanması engelleniyordu, ancak birçok idare mahkemesi bu konuda açılan davaları öğrenciler lehine sonuçlandırmıştı. Ve bu durum yeni yasa ile yalnızca resmileştirilmiştir. Kaldı ki yeni yasa bu haliyle bile birçok eksikliklerle doludur.

Çünkü; yine aynı yasaya göre vizesiz olarak fakülte ile ilişiği kesilen bir öğrencinin ek süreden faydalanması ortadan kalkıyor. Yalnızca bu hak bütünleme sonunda atılan öğrencilere tanınmakta ve bu yasanın önemli bir eksikliğidir. Kaldı ki yeni yasada sınır olarak 1985 yılı sonuna kadar atılan veya atılma durumunda bulunan öğrencileri kapsamakta. Unutulan nokta ise eğitim ve öğretimin 1984-1985, 1985-1986 biçiminde dönemler halinde olması yasanın yeni bir kargaşa ortamı hazırladığı görülmektedir.

Bu kargaşanın en canlı örneği Gazi Üniversitesi'nde yaşananlardır. Yeni yasa çıktığı tarihte tüm üniversitelerin birçok fakültelerinde son vizeler yapılmaktaydı ve bu ortamda öğrenci ve öğretim üyelerinin yasanın çıktığı tarihte vizesiz olarakta atılsa dahi öğrencinin yıl kaybına uğramadan fakültesine devam edeceği vurgulanmaktaydı.

G. Ü. Teknik Eğitim Fakültesi Yönetim Kurulu bir karar alarak vizeli, vizesiz atılan tüm öğrencilerin ilgili yasa kapsamına alınacağı ve danışmanlarına II. yarıyıl ders programları verdikleri taktirde normal öğrenci olarak ders devamı alabilecekleri duyuruldu.

Sömestre tatili sonunda bu duyuru kaldırılarak yalnızca bütünleme sonunda atılan öğrencilerin ders devamı alacakları duyuruldu. Bu arada vizesiz olarak atılan öğrencilerin bir sonraki yıl, ilgili sömestrede atıldıkları dersleri alıp başardıktan sonra ders devamı alabilecekleri duyuruldu, ve bu yönde 26 Mart 1986 tarihinde G.Ü.Rektörlüğü yapılan başvurular sonucunda böyle bir karar aldı.

Son olarak 3 Ocak 1986 tarihinde yürürlüğe giren 2547 sayılı yasanın 44. maddesini değiştiren 3428 sayılı yasa, atılma durumunda bulunan öğrencilerin bir kısmının uygulamada öğrencinin kullanamadığı ek süreden faydalanması için değişiklik getirmiştir.

Yeni yasa özünde öğrencilere hiçbir hak getirmemiştir, çünkü yeni yasadaki değişiklik olmadan önce, sayılı kanun ile birinci sınıflara tanınan sınav hakkı Fen-Edebiyat Fakültesi dekanı tarafından sözlü olarak öğrencilerin sınava girmesi engellenmiştir. Aynı sınav Mühendislik Fakültesinde uygulanmış ve öğrencilerin yıl kaybı önlenmişti.

Yine Gazi Eğitim Fakültesinde ilgili yasanın son günü olan 3 Nisan 1986 günü duyuruda bulunulmuş ve yasadan faydalanmak isteyenlerin başvuruda bulunması belirtilmiştir. Bu yönde ilgili fakülte dekanlıklarına ve Rektör Şakir Akça'ya yapılan başvurularda ise kesinlikle vizesiz atılan öğrencilere ders devamı verilmeyeceği belirtilmiştir. Nedeni ise kontenjan ve ödenekleri olmaması olarak gösterilmiştir. Ancak ara sınıfta olan ve 1985-1986 I.yarıyılında öğrenci olanları kapsaması söz konusudur.

Bu yönde YÖK'e yapılan başvurularda üniversiteyi, üniversite ise fakülteleri suçlama içerisine girmişlerdir.

Gazi Eğitim Fakültesinde 3 Nisan 1986'da duyuru yapılması nedeniyle bu fakültedeki öğrencilerin dilekçeleri iadeli, taahütlü yollamaları rektörlüğü 22 Nisan 1986'da yeni bir karar almak zorunda bırakmıştır. Bu karar ile Gazi Egitim Fakültesi öğrencilerine ders devamı verilmiş, ancak diğer fakültelerde yine ders devamı verilmemiştir.

Böyle bir uygulama yalnızca Gazi Üniversitesi ve Fırat Üniversitesi'nde bulunmakla birlikte, ilgili yasada böyle bir açıklık bulunmamaktadır. Diğer üniversiteler ise vizesiz olarak ara sınıflardan atılan öğrencilere ders devamı vermiştir. Bu uygulama ile öğrencilerin bir kısmı bir yıl kaybederken, bir kısmı ise iki yıl kaybetmiştir.

YÖK sistemi sonuçta, öğrenci kitlesini kendi sorunlarından uzaklaştırmak, bağımsız düşünemeyen, yalnızca söyleneni yapan robot insanlar oluşturmak için bir ortam yaratmıştır. Bilim yuvaları diye adlandırılan üniversitelerimiz YÖK gibi bir kurum tarafından derin yaralar almıştır. YÖK sistemindeki aksaklıklar yasa değişikliği yapılarak uygulamadaki aksaklıkları önlemeye çalışılmaktadır. Bunun en son örneği Gazi Üniversitesi'nde yaşanan olaylardır.

AHMET ABAKAY

"Gençlik kendi basınını yaratmal

ÖĞRENCİ POSTASI: Sayın Ahmet Abakay, Çağdaş Gazeteciler Derneği Başkanı olarak basınımızın içinde bulunduğu durumu kısaca özetler misiniz?

AHMET ABAKAY Olaya önce basın değil de genel anlamda Türkiye'de Türk insanını, Türk işçisini, Türk gencini kucaklayan bir demokratikleşme süreci içerisinde bakmakta yarar var gibi geliyor bana. 12 Eylül öncesinin tartışmasını tarih yapacaktır. 12 Eylül öncesine Türkiye'yi kimlerin getirdiği, hangi gerekçe ve amaçlarla getirdiği bu süreç içinde tartışılıyor, tartışılacak ve onun yanıtını tarih verecek. Ama gerçek olan şu var: Basın bu süreç içerisinde demokratikleşmeye sahip çıkmamıştır. Basın, kendi sorunlarına sahip çıkmamıştır. Basın susturuldu deniyor, basın susrurulmamıştır, basın kendisini susturmuştur. Koşullara alkış tutmuş, güncel olanın peşinden sürüklenmiştir. Kendi varlığını, işlevini reddetmiştir basın.

Oysa neydi basının demokrasi mücadelesindeki yeri ve işlevi, ya da ne olmalıydı?

Demokratikleşme sürecinde toplumun demokrasiden yana olan tüm kesimleri, işçiler, öğrenciler demokrasi ve barış mücadelesine katkılarını koymalı, kendi öz örgütlenmelerini gerçekleştirmeli, demokratik taleplerini dile getirmeli, kendi çıkarlarını örgütleri aracılığıyla savunmalıdır. Bugün tekelci basın bu sürecin karşısındadır. Her tekelci kurum gibi bir tek aşırı kâra yandaştır. Bunu gerçekleştirmek için ortaya seks basınını çıkarıyor, kendi dünyasına özgü propagandasını ortaya koyuyor; bunu başyazarıyla, yazarıyla, çeziriyle yapıyor, muzırlık yasasıyla yapıyor. Oysa demokrat basının işlevi tekelci basınınkinden farklıdır. Sözünü ettiğimiz demokrasi ve barış mücadelesinin yanındadır demokrat basın. Demokrasi mücadelesi veren güçlere omuz vermelidir. Onların mücadelesi ile bütünleşmeli, onları sesi olmalıdır.

Basının özellikle gençliğe ve onun demokratik kitlesel örgütlenmelerine yaklaşımını değerlendirir misiniz. Gençliğin sorunlarıyla ne ölçüde ilgilenmiştir basın? Yaklaşımı size yeterli midir?

Öğrenciler 12 Eylül'ün yaratıcıları haline getirildi. Oysa 12 Eylül'ün yaratıcıları terörü bilinçli olarak tırmandıran, ancak terörle güçleneceklerini, iktidara geleceklerini bilen güçlerdir. Demokrasiden rahatsız olan güçlerdir. Suçlu aramaya suçlu yaratmaya bir dönemin suçlusu olarak gençliği gösterme eğilimine basın da kendini kaptırmıştır. İktidarın da onayı ve sempatisiyle yapmıştır bunu. Basın, gençlik sorunları denince, 19 Mayıs törenlerinde kız öğrencilerin etek boyunu tartışmıştır sadece. Bunu da ilericilik adına, gerici anlayışlara karşı olmak adına yaptığını sanmıştır. Ama gençliğin öz sorunları; katılım hakkı, örgütlenme, eğitim, çalışma hakkı hep gözardı edilmiştir basın tarafından.

Öğrenci gençliğin demokratik kitle örgütleri olan öğrenci dernekleri suçlu ilan edildiler. Bırakın suçlu ilân edilmeyi, öğrenci dernekleri anayasaya rağmen, yasalara rağmen rektörlerin öznel kararlarıyla kurulamaz hale getirildi. İsteyen herkesin önceden izin almaksızın dernek kurabileceği hükmü anayasada ve dernekler yasasında yer almışken dernek kurucuları yasal olmayan baskı ve engellemelerle karşı karşıya bırakılmışlardır. Yasal örgütlenmesine kuşkuyla bakıldı öğrenci gençliğin, çeşitli yöntemlerle kendi kitlesinden uzaklaştırılmak, yalnız bırakılmak istendi. Bu anlayışın en etkin aracı da basın oldu. Öğrenci derneklerini yasadışı örgütlermiş gibi gösteren güçlerin başını çekti.

O halde gençlik örgütleri sorunlarına sahip çıkılması yolunda basından neler beklemelidir?

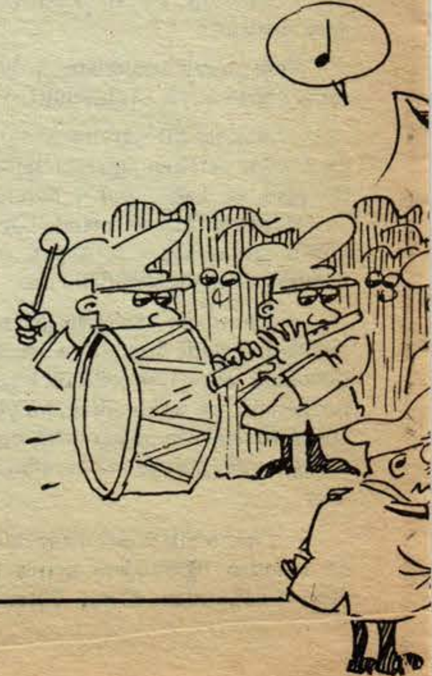
Basının demokrasi mücadelesine sahip çıkmadığından, kendi sorunlarına sahip çıkmadığından söz etmiştik. Bugün Türk basını toplumdan kopmuştur. O bakımdan, bir defa gençlik örgütleri bugünkü tekelci basından hiç bir şey beklememelidirler. Çünkü basın örgütü olarak biz bir şey beklemiyoruz. Dahası, bugünkü tekelci basının sahip olduğu yayın politikalarından gazeteciler olarak bizler utanç duyuyoruz...

Bu durumda, gençliğin kendi basınını oluşturması sorunu gündeme geliyor. Bu konudaki düşünceleriniz, önerileriniz nedir?

Gençliğin kendi basınını yaratması yine bir bütün içerisinde, demokrasi mücadelesi sürecinde gerçekleşecektir. Demokrasiye gönül verenlerin mücadelesiyle içiçedir gençliğin kendi basınını oluşturması sorunu Tüm demokratik örgütlerle, sendikalarla, işçi hareketiyle, siyasal partilerle öylesine içiçedir ki örneğin öğrencilerin akademik-demokratik hakları karşısında tüm baskıcı ve çağdışı kurallarıyla dikilen YÖK, yerini nasıl demokratik-özerk bir üniversiteye bıraksın? Demokrasi mücadelesidir bunu çözecek olan. Ya da örgütlenemeyen işçi hareketi sorunlarını nasıl çözecektir? Demokrasi mücadelesinin hedefe varmasıyla. Basın nasıl düşünce ve basın özgürlüğünün yaşama geçtiğini görecektir? Demokrasi mücadelesinin bir yere ulaşmasıyla. Ve gençlik nasıl tekelci basından sıyrılacaktır? Nasıl kendi sorunlarını yansıtabilecektir? Bunların aşılması, demokrasi mücadelesinde elde edilecek kazanımlardan ayrı değildir. Kısaca, Türkiye'de bugün var olan sorun demokrasi mücadelesidir. Ancak bu mücadelenin önünde binbir engel vardır. Basın özgürlüğünü tartışıyoruz, gençliğin örgütlenme özgürlüğünü tartışıyoruz. Bunları tartışıyor olmamız-kı tartışılmaması gereken en temel haklardır- demokrasi mücadelesinin önünde engeller bulunduğunu gösteriyor.

Gençlik kendi basınını yaratmak zorundadır. Kendi sesini güçlü bir biçimde duyurabilmesinin başka yolu yoktur. Kuşkusuz bunu gerçekleştirmek kolay olmayacak. Kâğıt fiyatlarına yapılan zamlar, baskı ve dağıtım sorunu gençliğin kendi basınını oluşturma yolundaki çabalarına engeldir. Ancak gençler, kendi dünyalarına ilişkin konuları, görüşleri, önerileri daha çok kişiye aktarmanın, sorun ve istemlerini kendi kitlesiyle bütünleştirmenin yollarını yine de bulmak zorundadır. Çünkü Türkiye'de büyük basın en çok insana ulaşabilme olanağına sahip olmasına rağmen toplumsal anlamda, yığınsal anlamda üzerine düşeni yapmıyor.

O zaman gençlik başka yollar bulmak, kendi sorunlarını kendisi duyurmak zorundadır. Kendi basınını yaratmak zorundadır. Ayrıca her örgüt kendi tabanına sorunlarını anlatmak, kendi sorunlarını kendisi tartışmak, kendi kamuoyunu yaratmak

k zorundadır."

Röportaj: EMİN BEBEK
FATMA YÜKSEL
Fotoğraflar: BORA YURTÖREN

zorundadır. Ancak böyle toplumsal güç, böyle baskı grubu olunabilir. ÖĞRENCİ POSTASIöğrenci gençliğin bu yolda attığı önemli bir adımdır.

Öğrenci derneklerinin öğrenci gençliğin demokratik kitle örgütleri olduğundan söz ettik. Çağdaş Gazeteciler Derneğini de dikkate alarak demokratik kitle örgütlerinin iç işleyişleri üzerine söyleyeceklerinizi nedir?

Demokratik kitle örgütleri belli düzenekler içinde görevini yerine getirmek zorundadırlar. Demokratik kitle örgütlerinin işleyişinde disiplinsizlik, başıboşluk egemen olamaz. Yönetim kurulları bunun için vardır. Yönetim kurulları kitle örgütlerinin üst kademeleridir. Ancak, tabandan seçilip gelmiştir. Tabandan aldığı yetkiyi taban adına kullanır. O yönetim kurulu içerisinde üyelerden gelen talepler tartışılır ve kurul çoğunluğunca alınan karar bir kez alındıktan sonra uygulamaya konmak zorundadır. Kısacası, demokratik merkeziyetçilik ilkesi demokratik kitle örgütü işleyişinin temeli olmalıdır. Demokratik merkeziyetçilik ilkesi işlemediği sürece bir örgütün, bir baskı grubunun amaçlarıyla bir araya gelen kişilerin örgütlenme talebinde bile bulunmaları gereksizdir.

Politik gençlik örgütleriyle kitle örgütleri arasındaki ayrımlar nedir?

Politik gençlik örgütlerinin farklı işlevleri vardır. Politik gençlik örgütü, hangi siyasal partiye bağlı ise, o siyasal örgütün ideolojisini yığınlara aktarmak ve gençler arasında yığınsal örgütlemelere girmekle görevlidir. Politik gençlik örgütleri bağlı bulundukları partinin dinamik bir unsurunu oluşturur. Parti, belli bir ide olojiyi benimser ve onu uygulamak zorundadır. Bu bağlamda, politik gençlik örgütü, parti ideolojisinin dışına çıkamaz.

**Demokratik kitle örgütlerinin ne olduğunu Çağdaş Gazeteciler Derneği örneğiyle açmak istiyorum: Çağdaş Gazeteciler Derneği'nin görevi, düşünce ve basın özgürlüğünü savunmaktır. Basın çalışanlarının haklarını savunmaktır. Naylon basına karşı çıkmaktır, tekelci basına karşı çıkmaktır. Çünkü tekelci basın işsizliği de beraberinde getiriyor, tek sesliliği de beraberinde getiriyor. Tüm bunlar, hangi görüşten olursa olsun, gazetecilerin, basın emekçilerinin birleştiği ortak noktalardır. Düşünce ve basın özgürlüğü tüm gazetecilerin yaşamının öz suyudur. Çünkü basın özgürlüğü olmadığı sürece gazeteci görevini yapamaz, yazamaz, çizemez, haber iletemez. Çağdaş Gazeteciler Derneği, bu taleplere bir parti gibi değil, bir kitle örgütü olarak bakmak zorundadır. Çünkü dernekte çeşitli görüşler vardır. Çeşitli görüşlerden insanların bir arada bulunması ortak bir dünya görüşünden değil, ortak mesleksel çıkar ve sorunlarındandır, bu sorunlara çözüm bulma isteğindendir.

Geçliğin demokratik kitle örgütleri de işlevini bu tanımlamalar çerçevesinde belirlemek zorundadır. Öğrenci örgütleri için birinci görev, akademik-demokratik taleplerin dile getirilmesi , bu taleplerin sağlanmasında mücadele verilmesidir. Nedir öğrenci gençliğin akademik-demokratik istemleri? Sınav sisteminin değişmesidir, harçların kaldırılmasıdır, üniversite içerisinde öğrencilerin yeteneklerini geliştirici kültürel etkinliklerin yaygınlaştırılmasıdır. Yasakların kaldırılması, örgütlenme özgürlüğünün tanınmasıdır. Yurtlarda imza zorunluluğunun, nöbet uygulamasının kalkmasıdır. Gençlik örgütleri kendi akademik-demokratik, ekonomik-demokratik taleplerini bir baskı grubu olarak dile getirmeldir. Ancak bunların çözücüsü siyasal organlardır. Yoksa kendisinin bunu yapacak işlevi de gücü de yoktur.

Tekrar söylemek gerekirse, gençlik örgütleri işlevlerini çok iyi belirlemek zorundadır. Öğrenci gençliğe özgürlük getirecek siyasal partiler olmasa da kendilerini sağlıklı siyasal hareketin dinamik yandaşı olarak görmelidirler. Gençlik örgütleri siyasal mücadele ile de ilgilenirken kendisini siyasal parti yerine koymamalıdır. Öğrenci gençlik örgütleri'nin sağlıklı önderlere gereksinimi vardır, öyle olmak zorundadır. Çünkü sağlıklı önderlerden yoksun olan gençlik örgütleri, kendilerine kendi işlevleri dışında görevler yüklemeye kalkışırlar. Kendilerini siyasal partilerin yerine koyarlar, kendi sorunlarından uzaklaşırlar.

Bilindiği gibi, 1986 yılı Birleşmiş Milletler'ce Dünya Barış Yılı ilân edildi. Bu konuda ülkemizdeki yönetim organlarının, demokratik kitle örgütlerinin, demokrasiye inanan tek tek bireylerin tavrı nedir, ne olmalıdır? Çağdaş Gazeteciler Derneği olarak Dünya Barış Yılını nasıl değerlendiriyor ne gibi etkinlikler düşünüyorsunuz?

Bu konuda yaşamsal olan, talep edilmesi gereken demokrasi mücadelesidir , onun ayrılmaz parçası olan barış mücadelesidir. Bu yıl barış yılı, ama ülkemizde barışı savunan insanlar yargılanıyor, daha da vahimi "Uluslararası Atatürk Barış Ödülü" bir savaş örgütünün genel sekreterine veriliyor. Luns, bir savaş örgütünün genel sekreteridir. Türkiye'de "barış ödülü "nü Luns'a veren çevreler, NATO'nun bir savunma örgütü olduğunu söylüyorlar. O savunma örgütü ki bağ ımsız bir ülkeye, Libya'ya saldırdı. Gerekçesi de Libya'nın "terörist" olmasıydı. Eğer NATO genel sekreteri terörist arıyorsa savaş uçaklarını İsrail'e göndermeliydi. Güney Afrika Cumhuriyeti'ne göndermeliydi.

Türkiye'de demokratik kitle örgütleri, siyasal örgütler, yediden yetmişe her birey barışı savunmak zorundadır. Çünkü dünya artık nükleer silahlardan geçilmez olmuş ve insanlık artık sonunun başlangıcını yaşar hale gelmiştir. Demokratik örgütler olsun, tek tek bireyler olsun, yaşanası bir dünya istiyorlarsa barışı savunmak, barışa destek olmak zozundadırlar. Her örgütün her insanın birinci görevi demokrasi mücadelesi, barış mücadelesi olmak zorundadır.

Çağdaş Gazeteciler Derneği olarak biz, barış mücadelesinin yanında değil içindeyiz. Çağdaş Gazeteciler Derneği her yıl başarılı gazetecilere ödüller vermektedir. Ayrıca her yıl bir kişiye özel onur ödülü vermekteyiz. Bu ödül, basın, düşünce, kültür yaşamına katkıda bulunanlara, demokrasi mücadelesini savunanlara verilmektedir. Biz bu yılın barış yılı olması nedeniyle özel onur ödülünü Türkiye Barış Derneği Başkanı Mahmut Dikerdem'e verdik. Türkiye'de iktidar her ne kadar barışı yargılamaktaysa da biz Barış Derneği sanıkları adına Dikerdem'i ödüllendirmeyi bir onur görevi sayıyoruz. Ayrıca Çağdaş Gazeteciler Derneği, Dünya Barış Yılı içerisinde çeşitli etkinliklerde bulunmayı düşünüyor.

SALİH TURAN DTCF Kurucu Üyesi

Ne Yurtlar Kışla Ne de Öğrenciler Askerdir

Her on yılda demokrasinin rafa kaldırıldığı ülkemizde birey hak ve özgürlüklerine sahip çıkmak, savunmak onurlu insan yaşamının en güzel ve en şerefli kesitidir.

80 sonrası ülkede esen uzun sessizlik, artık yerini demokratik haklarına sahip çıkan insanların kararlı adımlarına bırakıyor ve bırakmak zorundadır.

Toplumun tüm kesimleri üzerindeki baskı politikası belki de en katı ve acımasız biçimini gençlik üzerinde gösterdi. Tüm olumsuzluklara karşın devingen ve özgürlükçü niteliğini yitirmeyen öğrenci gençlik 85 yılında kendi sorunlarına örgütlü biçimde yanıt arama yoluna gitti.

Son beş yıl içinde bilim kaynaklarının kurutulduğu üniversitelerde birim örgütlerini kurarak tüm anti demokratik kurum ve uygulamalara karşı üniversite gençliğinin somut istemlerini yaşama geçirme savaşını başlattı.

YÖK sisteminin emir-komuta zinciriyle kışlalara çevrilen üniversitelerimizde onlarca gereksiz derslerle öğrencinin gazete bile okuması engellenirken bilim adamları vize sınav kağıdı okumaktan birer bilgisayara dönüştü.

Tüm gün bu denli olumsuzluklar içinde el yordamıyla bir şeyler yapmaya -sözde eğitim- çalışan gençleri akşamları ise bir başka yasaklar, cezalar zinciri bekliyordu: Yurt yaşamı...

Dolabını yerleştirmekten yatağını düzeltmeye, el yıkamaktan ayak yıkamaya değin talimatlarla belirlenmiş çağdaş(!) kışlalar...

Unutulan bir imza, ya da talimatlara uygun düzenlenmemiş bir yatak bavulun toplanması için geçerli bir nedendir. (İster kış olsun ister sınav dönemi)

Her duvarına bir çerçeveli talimat asılan yurtlarımızdan size bir talimat sunmak istiyorum:

Hela ve El Yüz Yıkama Talimatı

1— El yüz yıkama yerlerinde toplu halde sohbet edilmeyecek, müzik dinlenmeyecektir.

2— Hela, lavabo ve aynaları kullanan öğrenciler, kullandıkları yerleri temiz tutmak zorundadırlar.

3— Hela ve yüz yıkama yerlerindeki tas ve benzeri malzemenin yerleri değiştirilmeyecek, amacı dışında kullanılmayacaktır.

4— Arıza ve diğer sebeplerle kullanıma kapatılan hela ve lavabo kullanılmayacaktır, arızalar anında idareye bildirilecektir.

5— Lavaboların tıkanmalarına sebep olacak saç ve benzeri şeyler atılmayacak, musluklar açık bırakılmayacaktır.

6— Hela sifonları usulüne uygun olarak kullanılacak, kötü kullanmadan dolayı meydana gelecek arıza bedelleri öğrencilerce ödenecektir.

7— Hela deliği ve çevresine pamuk ve benzeri şeyler atılmayacaktır. Bu gibi şeyler kağıda sarılarak çöp kutusuna atılacaktır.

Yine bunun gibi yirmi beş maddelik yatakhane talimatları ve dolap talimatları.

Sınav dönemi beşyüz altmış kişilik yurtta yüz altmış altı sandalyeyi paylaşmaya çalışan, kümes kadar odalarda on dört kişi barınan, banyo yapabilmek için 35-40 dakikalık kuyruklarda bekledikten sonra zar zor bir kurna tutabilen öğrenciler.

Burada saymakla bitiremeyeceğimiz yurtların olumsuz koşullarından sadece bir kaçı.

Geleceğin Türkiye'sini yönlendirecek günümüz gençliğinin en iyiyetişmesini sağlamak ulusal bir görevdir. Fakat bu görevin yasaklar, cezalar ve talimatlarla gerçekleştirilebileceğinin sanılması ise tarihsel bir yanılgıdır.

Evet, 85 Türkiye'sinde üniversite gençliğinin ve barınmak zorunda kaldığı yurtların acı durumu...

Bilmem daha ne kadar her gün atılan öğrenci listeleri, panoları ve talimatlar duvarları işgal edecek?

Anımsatalım, ne yurtlar kışla ne de öğrenciler askerdir.

DAHA KAÇ BASIN BİLDİRİSİ ve BASIN TOPLANTISI ENGELLENECEK?

Şubat ayı içinde İzmir'de 8 öğrenci derneğinin katıldığı basın bildirisine "olağanüstü hal yasası" gerekçe gösterilerek izin verilmedi. Basın bildirisinin içeriği ağırlıklı olarak yurt ücretlerinin artması ve yemek yardım fişlerinin komik rakamlarda kalmasıydı. Ayrıca yurtlardaki anti-demokratik ve keyfi uygulamalara değinilirken demokratik hak ve özgürlüklerin rafa kaldırıldığı belirtiliyordu.

Basın bildirisinin reddinde olağanüstü hal yasası dışında gerekçe gösterilmemişti. Ama "demokratik hak ve özgürlüklerinin rafa kaldırılmasının" ne demek olduğu sorulurken o anda yapılan, ne demek olduğunu göstermeye yeterliydi aslında.

Yurt öğrencilerinin sorunları, keyfi ve anti demokratik uygulamalar kaldığı sürece öğrenci derneklerinin çabaları da sürecektir ve sürüyor da.

İzmir'de öğrenci derneklerine yurtlardaki olumsuz koşulları ve son gelişen yurt olaylarını içeren, yurtların yaşanır ortamlar olabilmesi için öğrenci derneklerinin çaba göstermesini isteyen yaklaşık 1200 öğrenci dilekçe verdi.

Derneklere gelen dilekçelere ve yurt koşullarından ötürü yükselen yakınmalara dayanarak Basın Toplantısı yapmak için başvuruda bulunan ETOD'ün reddedilme gerekçesi de yine olağanüstü hal yasasıydı.

6 Nisan 1986 günü Bornova Öğrenci Yurdunda tedbirsizlik ve ilgisizlik yüzünden bir öğrencinin ölümü üzerine yığınsıl olarak tepki gösteren ve saat 23.30 da bahçeye toplanan yaklaşık 1000 öğrencinin arasından 20-25 öğrenci için soruşturma açılıp, ifadeleri alındı.

Gerekçe ise tanıkların bu 20-25 öğrenci hakkında "el kol hareketleriyle bağırıp çağırdıkları", "bu işi öğrenci derneğine havale edelim dedikleri", "diğer öğrencileri kışkırtıkları" gibi iddialarla suç duyurusunda bulunmaları.

O kadar öğrencinin arasından bu 20-25 öğrenci hangi kriterlere göre seçilmişti? Tanıklar kimlerdi? Bunlar merak konusu. Çünkü ifadesi alınan öğrenciler arasında o gün yurtta olmayan veya yalnızca merak edip giden ve izleyen öğrenciler de var. Öğrenciler suç işlemiş değil, sağlıkla ilgili sorunlarını kitlesel bir şekilde dile getirmişlerdir. Yetkililerin sorunu çözmek yerine bazı öğrencilerin ifadelerini almaları anti demokratik bir uygulamadan başka bir şey değildir.

İfadelerin alınması için gündüz yurtta bulunmayan öğrenciler gece saat 24.00 lerde yataklarından kaldırılabilmiş ve ifadeler "Yurt Disiplin Kurulu" tarafından gerekli mercilere de iletilmek üzere olsa gerek üç nüsha halinde alınmıştır.

Yapılan, öğrencileri suçlu olarak nitelendirip, izlendikleri, yakında yurttan uzaklaştırılacakları dedikodularını da yayarak korkutmak ve sindirmeye çalışmak.

Acaba gelişen tepkilerin sorumluları öğrenciler mi yoksa yıllardır öğrencilerin sesine kulak vermemiş ve sorunlara karşı duyarsız kalmış, öğrencilerin yurt yönetimine katılımlarını engellemiş olan yetkililer mi?

İzmir Öğrenci Dernekleri Yurt Birimleri

Öğrenci Dernekleri ve Yurtlar

Bir dönemin suçlusu olarak görülen gençliğin, önemli bir bölümü yurtlarda barınmaktadır. Gençliğin yaşamında süreklilik kazandırılan keyfi uygulamalar, yurt koşullarında daha da ağırlaşmaktadır. Yüksek Öğretim Kredi ve Yurtlar Kurumu yönetmeliğinin 1.maddesine göre, kurumun amacı; Türk Gençliğinin yüksek öğrenimlerini sosyal ve kültürel gelişmelerini kolaylaştırmaktır. YÖK'le birlikte okuyabileceklerle okuyamayacaklar gün geçtikçe daha çok belirginleşirken öğrencilerin barınma gereksinimini karşılayacak olan yurtlarda yurt ücretleri 4 yılda yüzde 800 artmakta, buna karşın yemek yardımlarındaki artış yüzde 25'lerde kalmakta, yurtlar kâr sağlayan şirketler halini almaktadır. Çalışma odalarının azlığı, kütüphanelerin yetersizliği, odaların kalabalıklaşması gibi fiziksel yetersizliklerin yanı sıra kişi hak ve özgürlüklerini yok sayan yatak, dolap, kantin, v.b. gibi bir dizi talimatnameler, yurt öğrencilerinin hiç de yabancı olmadıkları keyfi disiplin cezaları, öğrencilerin yaşamında doğallık kazanmıştır. Sağlık sorunu yıllardır çözülmemiş, nitekim öğrencilerin ölümüne bile neden olmuş boyutlarda sürmektedir. Spor, sanat ve kültürel faaliyetler yok denilebilecek düzeyde olup öğrencilerin yönetime katılmaları sürekli engellenmektedir.

Tüm bu olumsuz koşullar, bize, kurumun, amaçları doğrultusunda hizmet vermesi bir yana, öğrencilerin yurda girdikleri andan başlıyarak cezalandırıldıkları kurumlar haline dönüştüğünü göstermektedir. Bunlara karşı, yurt öğrencileri sorunların çözümü için, onları birlikte sahiplenmek, kişi hak ve özgürlüklerine yöneltilen saldırılar ve anti demokratik uygulamalara karşı örgütlenmek gerektiğine inanarak hareket etti.

Son aylarda gelişen olaylar ve değişik yurtlarda öğrencilerin birbirini izleyen anayasal ve demokratik hakları kullanma çabaları bunun en somut örnekleri oldu.

Örneğin Mart ayı içinde, Atatürk Öğrenci yurdundaki öğrenciler yurt ücretlerinin artırılmaması ve yemek yardımlarının yükseltilmesini isteyen 1500'e yakın imzalı toplu dilekçelerini, Kredi ve Yurtlar kurumuna iletirken, Hacettepe Merkez Öğrenci Yurtlarındaki öğrenciler, 12 Mart gecesi imza föylerinin üstüste zımbalanıp tek tek saat 01.-0 lere kadar süren imza uygulamasına karşı yığınsal tepki gösterdiler. Yine 6 Nisan 1986 günü sağlık hizmetlerinin yetersizliği yüzünden Bornova öğrenci yurdunda bir öğrencinin ölümü öğrencilerin kitlesel şekilde protestosuyla sonuçlandı.

Tabii ki bir yandan keyfi uygulamalar da sürdü. 28 Mart 1986 günü Atatürk Öğrenci Yurdu, 17 otobüsle gelen bine yakın polis tarafından basıldı. Baskının basına yansıyan gerekçesi öğrencilerin Kredi ve Yurtlar Kurumuna ilettiği toplu dilekçeydi. Baskın sırasında Yarın, Yeni Gündem, Nokta gibi dergiler ve yıllardır yayın yaşamında yer alan kitaplar bulunduran öğrenciler toplanarak sonradan bırakıldılar. Zaten yapılan amaçlı bir korku ve panik ortamı yaratmaktı. Baskın sırasında 1 saat süreyle elektriklerin kesilmiş olması diğer yurtlardaki öğrencileri ışıklar söndürünce polis baskınını bekler konuma düşürdü. Hacettepe Yurtlarındaki 12 Mart'taki protesto sonunda 25 öğrenci yurttan atıldı. fakat yine öğrencilerin çabasıyla geri alındılar.

Bornova Öğrenci Yurdunda 6 Nisan ve arkasından gelişen tepkiler üzerine sorunu çözmek yerine sanki suçlu onlarmış gibi 20-25 öğrencinin ifadesinin alınması yoluna gidildi.

Bu olumsuz örnekler öğrencileri yıldırmadı aksine sorunların çözümü için örgütlülük bilinciyle demokratik hak ve özgürlüklerini korumak ve geliştirmek doğrultusunda çabalarını sürdürdüler. Öğrenci derneklerinde alt birim olarak, yurt birimleri oluşturularak kısa sürede çözülmesi istenen sorunlar ve öneriler belirlendi. Ortak sorunlar doğrultusunda ortak çaba göstermek için yurt çapında diğer öğrenci dernekleriyle ilişkiye geçildi.

Öğrenciler son gelişen olayları anlatan ve olumsuzluklara neden olan koşulların ortadan kaldırılması için uğraş verilmesini isteyen toplu dilekçelerini derneklere verdiler. Bu bir kampanya şeklinde sürdürüldü. Öğrenci dernekleri biraraya gelerek yurt koşullarını ve kısa sürede yerine getirilebilecek somut önerileri içeren bir üst dilekçe oluşturup TBMM ve Kredi ve Yurtlar Kurumu'na ilettiler. Ayrıca Ankara'da benzer istemler 1500'e yakın öğrenci tarafından TBMM'ne aktarıldı. Öğrenci dernekleri Ankara ve İzmir'de yurt sorunları üzerine basın toplantısı için başvurular yaptı. Başvurular olağanüstü hal yasası gerekçe gösterilerek reddedildi.

Sorunların çözümü doğrultusunda kalıcı kazanımlar elde etmenin yolu, toplumdaki demokrasi güçleriyle dayanışmaktan, etkin ve örgütlü bir demokrasi mücadelesi yürütmekten geçmektedir.

İnanıyoruz ki gençlik gelecektir. Gençliğin, toplumsal yaşamın her alanına etkin katılımından korkan ve engelleyen bir siyasi iktidarın ise geleceği yoktur.

DÜNYA DA YURTLAR

Yurt sorunu doğaldır ki ülkenin ekonomik, politik ve siyasal yapısından ayrı olarak ele alınamaz. Yurt biriminin çalışmalarından biri de "Nasıl bir yurt?" sorusunu yanıtlamak için Türkiye ve Dünya'da yurtları tarihsel gelişim süreci içinde araştırmak. Bu konuda arşiv oluşturulması ve bilgi toplama çalışmalarına başlandı.

"Yarın Dergisinin" arşivindeki değişik ülkelerden yurt öğrencileriyle yapılan söyleşiden çıkardığımız özeti vermeden edemiyeceğiz. Şimdilik Federal Almanya, ve İtalya'lı öğrencilerin söyleşileri çevrilebildi.

FEDERAL ALMANYA

— Yurt giriş çıkış saati yok. İsterlerse hiç gelmiyebiliyorlar. Öğrenciler "orası bizim yararlanmamız içindir. Bunun saat sınırı yoktur." diyorlar.

— Gündüz odalaraher saatte girip çıkmak serbest Giriş ve çıkışlarda kart gösterilmez.

— Yurtta iki çeşit blok var. Bir kısmı tek kişilik, bir kısmı da iki kişilik. İki kişilik odalarda iki kız, iki erkek kalabildiği gibi evli ve nikahlı olanlar da kalabiliyor.

— Odada bir dolap, bir yatak, bir etejer, masa ve sandalye demirbaş olarak bulunur. Bunun dışında öğrenci gücü yetecek durumda ve istiyorsa televizyon, halı, teyp ve bu gibi her şey getirebilir. Oda düzenlemesi bütünüyle ona bağlıdır. Ucuz bir şekilde odalarına telefon kiralayabilirler.

— Oda ve dolap kontrolleri yap-lmaz.

— Odalar tek kişilik olduğu için çalışmalarını burada sürdürürler. Ayrıca yurtlarda kütüphane de vardır.

— Yurt kantininde kız ve erkek karışık olarak bulunabilirler. Kantinlerde yemek bulunmaz. Çünkü öğrenciler odalarındaki ve katlardaki mutfaklarında diledikleri gibi pişirebilirler.

— Sosyo-Kültürel faaliyetler herkesin katılımına açık ve idare tarafından engellenmez. İsteyen istediği faaliyete katılabilir. İdareye dekor, kostüm, yer gibi gereken şeyler iletilir. Yurt yönetimi bu konuda elinden geleni yapar.

— Yurtta iki yılda bir temsilci seçimleri yapılır.

— Bloklarda en alt katta bir bar bulunur. Öğrenciler burda parti ve eğlence düzenliyebilirler.

— Öğrenciler kural olarak yalnızca gürültü yapmanın yasak olduğunu bilirler. Bunun dışında kapılarda ve panolarda yazılı hiç bir kural yok.

— Yurda ayda 180—250 Mark ödenir. Öğrencilere kredi olarak günlük ihtiyaçları için 750 Mark verilir. Bu öğrenciden iş bulunca faizsiz olarak geri alınır.

İTALYA

— Yurda giriş saati erkek kız ayrımı gözetilmeksizin saat 24.00 kadar, gündüzleri kat ve odalara çıkmak serbest, giriş ve çıkışta kart gösterilmez.

— Odalar bir veya iki kişiliktir.

— Bilimsel kitaplar genel talep olduğu için kütüphaneden ödünç olarak verilmez.

— Sosyal faaliyet olarak öğrenciler en çok tiyatro, sinema ve sporla ilgileniyorlar.

— İki yılda bir temsilci seçimi yapılır.

— Saat 22.00 den sonra çıkmak kaydıyla erkekler kız kantinlerine girebiliyorlar.

— Öğrenciler parti düzenleyip konferans verebilirler.

İzmir Öğrenci Dernekleri Yurt Birimleri

Dernekler ve Demokrasi Üzerine Bir Görüş

SEDAT KARADUMAN AÜ Tıp Fakültesi

Ülkemizde ve dünyada demokrasi savaşımı ve demokratik kitle örgütlerinin tarihsel gelişimi, soruna bakış açısının önemini gündeme getirmektedir. Meseleye bilimsel bakış açısı ile yaklaşmayan insanlar, dar grup çıkarlarının savunulduğu tekkelerin oluşumuna katkıda bulunmaktadırlar.

Demokrasi mücadelesini üç ana başlık altında ama bir bütün olarak algılamak ve incelemek gerekmektedir.

I—İdeolojik (Felsefi) savaşım: Emekçi yığınların kendi dünya görüşünün, egemen sınıfların dünya görüşü ile çatışması platformudur. Emekçi kitleler ile emekçi kitle aydınları kendi ideolojilerini (felsefelerini) egemen kılmak için her yerde ve her şart altında çalışırlar. Bu savaşım diğer savaşım biçimlerinin ortaya çıkmasına yol açar.

II—Politik savaşım: Gerek emekçi yığınlar, gerekse emekçi yığınların dünya görüşlerini kabul etmiş olan diğer sosyal katmanları içerir. Emek demokrasisine ulaşmak için işçi sınıfının ve yoksul köylülüğün çıkarına bir ideolojik birlikteliğin yaratılmasının yanısıra, toplumun tüm katmanlarını emekçi kitlelerle birlikte her türlü gericiliğe karşı muzaffer bir savaşımın sürdürülmesidir.

Bu iki başlıkta kaba olarak gördüğümüz gibi; ülkemizde ne emekçi yığınlar tek bir ses, tek bir yürek, tek bir dilekle biraraya gelip kendi sınıfsal öğretilerine dört elle sarılmışlar, ne de ülkemizdeki sosyal katmanlar işçi sınıfının önderliğinde hareket edebilmişlerdir.

Emekçi yığınların bilimsel öğretisi genellikle küçük burjuva -üniversiteli- aydın niteliklteki insanların elinde kalmış, entellektüel tartışmalar bir baz oluşturmuştur. Bunun nedenlerinden bir tanesi de öğretinin neler dediğinin bir türlü kavranamaması, anlık çıkarlar için orta ve uzun vadeli girişimlerin baltalanmasi ve sekteye uğratılmasıdır.

III—Sendikal (Akademik-Demokratik, Ekonomik-Demokratik) savaşım: Ülkemizde yer alan sınıf ve katmanların kendi sınıf çıkarları için biraraya geldiği ve bu çıkarları kazanmak ve savunmak için, toplumsal kategori olarak birlikte davranan, başka yapan demokratik işleyişin -tabandan tavana karar almada katılım, tavandan tabana uygulamada katılım- egemen olduğu, tekelciliğe ve ülkemizdeki tekellerle birlikte uluslararası tekellere, her türlü baskıcı ve gerici yönetime, ülkemizde halen var olan feodal nitelikteki kalıntılara karşı çıkan, ülkemizdeki prekapitalist unsurların yok edilmesinden yana olan, adına davrandığı katmanların gerek güncel ve gerekse genel çıkarları için savaşan ve bu savaşımın genel çıkarları ile emekçi yığınların çıkarlarını birarada gören sendikal kurumların kurulması, yaşatılması, toplumda demokratik mevziler oluşturulması savaşıdır.

Bu üç kaba başlık altında incelenen olgular kaba hatlarıyla savaşımın genel çizgisini vermesine karşın ülkemizde 1. ve 2. yön genellikle "unutulmuş" ya da 3. yadsınmıştır.

Emekçi yığınların bilimsel öğretisi, her zaman egemen sınıf ideolojisinden sızmalara uğramış, bu da kendisini ya sendikalizme götürmüş, günlük çıkarlar için genel çıkarlar unutulmuş ya da sendikal kuruluşlar kendilerini merkez ilan ederek emekçi yığınların genel çıkarlarını yalnız kendilerinin savunabileceğini söylemişlerdir. Demokrasinin "D" sini bilmeyen insanlar bugün demokratik kitle örgütünün yaratılmasında kendilerini gösteriyorlar.

Okulumuzda dernekler konusunda yaşanan bir takım olumsuzluklardan sonra, Nisan ayı ortalarında derneğin kurulması için tüm gereklilikler sağlanmıştı. Sadece yasal gereklilikler değil, demokratik bir kitle örgütü için asıl gerekli olan kitlenin demokratik katılımı gerçekleştirilmişti. Başvurunun yapılacağı haftanın başında geçmişte dernek çalışmalarına katılmayıp, onu karalayarak "çalışmalarını" gerçekleştiren bir grup arkadaş, kurdukları derneğin tüzüğünü kantinde masalara dağıtarak, "demokratik bir kitle örgütü" kurduklarını kitleye duyurdular. Böylece, kitle çalışmasından, kurulduğu sabah derneğin tüzüğünü dağıtarak kitleyi haberdar etmek, demokratik katılımdan ise yedi kurucunun demokratik katılımını anlayan "demokratik bir kitle örgütü" kuruldu. Gerekçe olarak da var olan çalışmanın derneğin kuruluşunu geciktirdiğini (4 gün kadar) ve zamanında bir müdahaleyle kitleyi bu gecikmeden kurtardıklarını gösterdiler. Ama ne yazık ki, kitle "kitleye rağmen kitleyi kurtaran" bu "iyi niyetli" arkadaşlara gerekli ilgiyi göstermedi, tam aksine tepki gösterdi. Bu tepkiyede kurucu arkadaşlar "kitle şimdi bizimle değil ama yarın yanımızda olacak" diye kahramanca göğüs gerdi, germekte.

Böylesine katılımsız ve kitlesiz bir kuruluş bazı dernekler için yadırganmayabilir, ama konu demokratik bir kitle örgütü olan öğrenci dernekleri olunca yadırgamaktan öte sorgulamak gekrekir. Soruların cevabını ise yapılan eylemler vermektedir.

KURULAN DERNEK KİTLE ÖRGÜTÜ MÜDÜR?

Kitleyi dıştalayarak, onun katılımı olmaksızın kurulan bu dernek kitlenin değil yedi kurucunun örgütüdür.

KURULAN DERNEK DEMOKRATİK MİDİR?

Demokratlık sıfatını kişilere, kurumlara kendi kendileri değil, yaptıkları eylemler verir. Kuruluşunda demokratik katılımı gerçekleştirmeyen ve sadece yasal gereklilikleri yerine getirerek kurulan bu derneğe yaptığı bu eylemler demokratlık değil antidemokratlık sıfatını vermiştir.

Sonuçta;

KURULAN DERNEK DEMOKRATİK KİTLE ÖRGÜTÜ MÜDÜR?

Demokratik kitle örgütünün iki ön şartı kitle desteği ve demokratik katılımdır. Bu iki ön şarttan da yoksun olarak kurulan bu dernek demokratik kitle örgütü değil anti-demokratik kitlesizlik örgütüdür.

Ülkemizde son dönemde önemli değişiklikler yapıldı.Bu değişikliklerin içerisinde demokratik kitle örgütlerinin etkinliklerinin durdurulması ve dar bir çerçeve içerisinde bir kısmının kuruluşlarının ve faaliyetlerinin yeniden düzenlenmesi de yer almaktadır.Dolayısıyla demokratik kitle örgütü olan öğrenci dernekleri de bu değiştirilmeye ve çerçeve daralmasına bağlı tutulmuştur.

1982 Anayasası md.2'ye göre, Türkiye Cumhuriyeti bir hukuk devletidir.Yine Anayasa md.33 e göre, "herkes önceden izin almaksızın dernek kurma hakkına sahiptir'.7/10/1983'de Resmi Gazete'de yayımlanan Dernekler Yasası md.9'a göre, "dernekler, kuruluş bildirisini ve eklerini merkezlerinin bulunduğu mahallin en büyük mülki amirine vermek suretiyle tüzel kişilik kazanırlar.'

Bu konuda Prof.Dr.Munci Kapani, hürriyetlerin düzenlenmesi konusundaki sistemleri açıklarken şöyle demektedir. 'Basit önleme:Buna bildirme sistemi de denir. Bu usulde, bir hürriyetin kullanılabilmesi için önceden izin almaya gerek yoktur.Sadece hürriyetin kullanılacağının ve bununla ilgili olarak bazı hususların yetkili makamlara bildirilmesi yeter (*) Şunu da belirtmek lazımdır ki, demokratik rejimlerde alınacak "gerekli tedbirlerin 'hedefi, sadece barış ve düzeni korumak değil, aynı zamanda hürriyetin kullanılabilmesini sağlamak olmalıdır.

Ancak uygulama göstermektedir ki, yasal hakkın kullanılması için gereken platform hazırlansa bile, bu hakkın kullanılması için yasalar yetmemekte, kendilerini yasaların üstünde gören yönetsel kuruluşlarla karşılaşılmaktadır."Demokrasiye Geçiş" sürecinin demokratik kitle örgütleri olmaksızın tamamlanamayacağına inanan öğrenciler, öğrenci olmaktan doğan birtakım ortak çıkarlarını dile getirmek için dernek kurma yoluna başvurduklarında,yasal gerekleri yerine getirmiş olmalarına karşın, yasal temeli olmayan bir takım yönetsel engellerle karşılaşmaktadırlar.

Yukardaki açıklamalardan sonra somut olana göz attığımızda, diğer dernekler gibi çeşitli zorluklarla karşılaşmasına karşın, bu zorlukları aşıp seksen sonrası ilk kurulan öğrenci derneği olma özelliğini kazanan A.Ü.Hukuk Fakültesi Öğrenci Derneği - nin, kurulma anına kadar ve

Yönetim ve HFÖD'de Durum

TURAN AYDOĞAN-MEMET GÜZEL

kurulduktan sonra, bir çok engelle karşılaşmış olduğunu görürüz.

Hukuk Fakültesi'nde dernek kurucusu olmak isteyen öğrenciler, tüm yasal gerekleri yerine getirip valiliğe başvurmuşlardır.Dernekler yasasının yazımızın baş tarafında yer alan 9.maddesine göre, tüzel kişilik kazanmış olmalarına karşın valilik, 'rektörlükten izin alınmaları gerektiği'' gibi keyfi bir gerekçeyle tüzel kişilik kazanmamış olduklarını ileri sürmüştür.Açıkça göze batan bu engel karşısında,öğrenciler idare mahkemesine başvurarak aldırdıkları yargısal kararla, derneğin tüzel kişilik kazanmış olduğunu ortaya koymuşlardır.Yönetsel engeller bununla kalmamakta, dernek tüzel kişiliğini kazandıktan sonra da sürmektedir. A.Ü.H.F.Ö.D.tüzel kişilik kazanıp çalışmalarına başladıktan sonra, genel kurul yapabilmek için tüzük incelemesi amacıyla valiliğe başvurmuştur. Valilik ilk başvuruya uzunca bir süre cevap vermedikten sonra, havadan-sudan sebepleri eksik olarak gösterip, tüzüğü tamamlaması için geri çevirmiştir.Daha sonra isteğine uygun olarak yapılan ikinci başvuruyu da yine uzun bir süre bekledikten sonra, yeni bir gerekçeyle reddetmiştir.İlk başvuruda tüm ''eksiklikleri'' birarada göstererek başvuruyu reddetmesi gerekirken, birinci başvuru-birinci eksiklik, ikinci başvuru ikinci eksiklik gibi bir uygulamayla tüzük incelemesi olayını uzunca bir zaman dilimi içerisine yayıp sürekli geciktirmesi ,öğrencilerin dikkatini özellikle çeken bir durumun ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Bu durumda A.Ü.H.F.Ö. D'nin karşısına çeşitli sorunlar çıkmaktadır.Genel kurulunu yapamamakta, ''isterseniz yapın, bizi ilgilendirmez, yasadışı pozisyona düşersiniz'' açıklaması önüne koyulmaktadır.

Dernek yönetim kurulunda olan kurucu üyelerden bir tanesinin acımasız YÖK uygulamaları sonucu okulla ilişiğinin kesilmesi, birinin şu anda mezun olmuş olması ve üç tanesinin de dönem sonunda mezun olma durumunda olması, kalan kurucu üye sayısının da Dernekler Yasası md. 281'e göre, yönetim kurulu üye tam sayısının yarısından az olması ve yine anılan yasanın 51.maddesine göre, yönetim kurulunun toplanamaması dolayısıyla dernek tüzel kişiliği, kendiliğinden dağılmış sayılma tehlikesiyle karşı karşıya kalmaktadır.

Olayı, Dernekler Yasası md.14 açısından ele alırsak ikinci önemli bir sorunla karşı karşıya kalmaktayız.Dernekler Yasası md.14'e göre, ''dernekler, tüzüklerinin gazetede yayımlandığı günü izleyen altı ay içinde ilk genel kurul toplantılarını yapmak ve organlarını oluşturmak zorundadırlar.Bu zorunluluğa uyulmaması halinde mahallin en büyük mülki amiri derneklerin kendiliğinden dağılmış sayılmasına karar verir.''Anılan maddeye göre, A.Ü H.F.Ö.D. tüzüğü gazete de yayınlanmış bile olsa, valiliğin tavrı karşısında genel kurul, yasal pozisyondan uzaklaşmış görüntüsüne düşürülmekte, bu risk altında öğrenciler belirtilen süre içerisinde genel kurul yapamayacaklarından valilik ''kendiliğinden dağılmış olma kararı'' tehlikesiyle karşı karşıya kalmaktadırlar.

Bu engellemeler karşısında, öğrenci dernekleri tam anlamıyla işlevlerini yerine getirmek yerine, bir çok zorluğa katlanarak, engelleri aşarak kurmuş oldukları derneklerini yaşatma, kapanma tehlikesini ortadan kaldırma çabası içine düşmektedirler.Ayrıca, asıl işlevlerini yerine getirmeleri engellenmiş olduğundan, kitleyle ilişkileri zedelenmektedir.Bu sakıncaya bir alt ayrım olarak da keyfi engellemeler sonucu,psikolojik olarak kitlenin gözönünde yasalara uygun olmayan yapılanma görüntüsüne itilmektedirler.

Hukuk derslerinde bizlere hukuk devleti anlatılırken derler ki ''hukuk devletinin en önemli özelliği, idari uygulamaların hukuka uygun olması ve yasal temelinin bulunmasıdır.''Görüldüğü gibi, kesimsel bir örnek olan öğrenci dernekleri konusunda bu kadar hukuksuzluk, hukuk devletiyle açıklanmayacak kadar açıktır.

(*) Bkz.KAPANİ Munci. Kamu Hürriyetleri, A.Ü.H.F.Yayınları ,Ankara 1981

ÖĞRENCİ GENÇLİĞİN MÜCADELE ARAÇLARINDAN BİRİSİ: HUKUK

Herkes, önceden izin almaksızın dernek kurma hakkına sahiptir.''Anayasa'nın 33 ncü maddesinde böyle deniyor ama Türkiye de Anayasa ve Yasa'lardaki kısıtlamaların kapsamı içinde olmasa bile herkes önceden izin almaksızın dernek kuramıyor.Ülkemizde dernek kurmaya niyetlenmek valilik, rektörlük ve idari yargı organları önünde uzunca bir uğraş vermeyi göze almayı gerektiriyor.

Herhangi bir ülkede birkaç saati ancak alabilecek dernek kurma işlemleri neden ülkemizde ayları hatta bir yılı aşan sürelerde bile tamamlanamıyor ? Anayasa ve yasalarda öngörülen formalitelerin çokluğu bu durumun gerekçesi olarak gösterilebilir.Anayasa ve Dernekler Yasasındaki düzenlemenin yasakçı bir zihniyete dayandığı ve derneklerin kuruluşu için oldukça uzn formaliteler içerdiği doğrudur.Ancak derneklerin kurulma sürecini bu denli uzatan asıl neden Anayasa ve Dernekler Yasasındaki formaliteler değil, bu formalitelerin yerine getirilmesini engellemek için öğrenci derneklerinin önüne çıkarılan keyfi engellerdir.Görevleri Anayasa ve Yasaların uygulanmasını sağlamak olan kimi kamu organları ve görevlileri, kaynağı Anayasa olan dernek kurma hakkında yararlanmak isteyen öğrencilerin önüne yasal dayanağı olmayan engeller çıkartmaktadırlar.

Öğrenci derneklerinin önüne çıkartılan bu engeller Anayasa ve Yasa hükümlerinin değişik yorumlanmasından kaynaklanmamaktadır.Eğer sorun yalnızca valiliklerin dernek kurmak isteyen öğrencilerden rektörlük izni istemesiyle sınırlı olsaydı, bu tutum yasaların değişik yorumlanması olarak nitelenebilirdi.Oysa valilikler rektörlükten izin alınmadan yapılan başvuruları almamaktadırlar. Hiçbir Yasa maddesi valiliklere başvurusu sırasında rektörlükten izin alınmamış olması halinde başvuruyu kabul etmeme yetkisi tanımamaktadır.Dernekler Kanunu hükümlerine göre dernek kurma başvurusu kanuna uygun olmasa bile Valilikler başvuruyu kabul etmek ve alında belgesi vermek zorundadırlar.Eksik ve hukuka aykırı başvurularda valilik yasada belirtilen süre içinde bir yazı ile dernekten eksikliğin ya da hukuka aykırılığın giderilmesini isteyecek, bunun üzerine yine yasada belirtilen sürede dernekçe eksiklik giderilmezse derneğin kapatılmasını Cumhuriyet Savcılığından isteyecek Savcılığın açacağı dava üzerine kapatılma konusunda mahkeme karar verecektir.Mahkemece kapatılma kararının verilmesine dek, kuruluş belgelerinin verilmesinden başlayarak dernek tüzel kişi olarak varolabilecek ve çalışmalarını yürütebilecektir.Ancak amaç derneklerin kuruluşunu engellemek olunca anlatılan bu yasal süreç işletilmemekte, yasal olmayan bir işlemle başvurular geri çevrilmektedir.Ancak Valiliklerin bu işlemlerinin yasadışılığı idare mahkemelerinin çeşitli kararlarıyla tescil edilmektedir.En son A.Ü.SBF ve Ziraat Fakültelerinin valiliğin başvurularını kabul etmeme işlemlerine ilişkin olarak idare mahkemesince verilen yürütmeyi durdurma kararlarında valiliğin işlemlerinin yasalara aykırılığı açıkça belirtilmiştir.

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğrenci Derneğinin önüne çıkarılan son engel idarenin derneklerin çalışmalarını engelleme çabalarının kuruluş aşamasından sonra da sona ermeyeceğini göstermektedir.İdare mahkemesinin kararından sonra rektörlük izni alıp tüzel kişiliğini kazanan HF öğrenci derneğinin tüzüğü valilikçe onaylanmamakta,bu nedenle dernek genel kurulunu yapamamaktadır. Genel kurul yaparak yeni yöneticilerini seçemeyen dernek, kurucularının öğrenciliklerinin sona erecek olması nedeniyle feshedilme tehlikesi ile karşı karşıya bulunmaktadırlar. Bunu engellemenin tek yolu ise idare mahkemesinde valiliğin tüzüğü onaylamama işleminin iptali için dava açıp yürütmenin durdurulmasını istemektir.

Gelişmeler, öğrenci derneklerinin önüne sürekli engellerin dikileceğini, bu engellemelerin aşılması için birçok alanda bu arada hukuk alanında da etkin bir mücadele verilmesi gerekeceğini göstermektedir. Dergimiz öğrenci derneklerinin önüne çıkan sorunların tartışılmasına ve çözüm yolları gösterilmesine yer vermeyi düşünmektedir.Dernekler dışında öğrencilerin karşılaştığı diğer hukuksal sorunlara da olanaklarımız ölçüsünde yer vermeye çalışacağız.Bu alandaki sorunlarımıza ilişkin mektuplarınızı beklediğimizi, tüm sorunlarımızı olduğu gibi hukuksal sorunlarımızı da birlikte aşacağımıza olan inancımızı belirtmek istiyoruz.

barış

NAİME BEYAZIT-NUR KEÇECİ DEMMÖD Kurucu Üyeleri

"Hiroşima
Büyük babam, babam, ben
küçük oğlan, kız, damat
Gelişimiz teker tekerdi
Gidişimiz cümbür cemaat"

Böyle diyordu bir ozan, insanlık tarihinin en büyük cankıyımlarından birinin ardından. Öncesinde sorunların çözümü adına girişilen savaşlar sonrasında acılarla yıkımlarla sonuçlandı. Oysa sorunların çözümü savaşlar olsaydı yaşanan bir iki savaşla sorunlar ortadan kalkar yeni savaşlara gerek duyulmazdı.

Sorunların ortadan kaldırılması için savaşların çözüm olmadığı yaşananlarla da kanıtlanmıştır. İnsanlık tarihine baktığımızda, haklı, haksız savaşların ve savaşımların tarihi olduğunu görürüz. Son 1500 yılda dünyada 14 bin savaş yaşanmış, bu sürede 3 milyar dolayında insan ölmüştür. I.Dünya savaşı 4000 milyar dolar maddi zarara yol açmıştır.

Askeri harcamalar ve savaş sanayii ile ilgili verilere göz attığımızda da sayıların ürkütücülüğü daha da kendini gösteriyor. Askeri harcamalar her hükümetin sağlık hizmetlerinin 2,5 katı, gelişmekte olan ülkelere kalkınma yardımının otuz katıdır.

Silahlara harcanan paralarla insanlık adına pek çok olumlu girişimlerde bulunulabilecek yerde savaş ve savaş kışkırtıcılığı hortlatılıyor

Her savaş silah sanayiinin daha gelişmesini güçlenmesini sağlamıştır. Kazanç hırsı ile bilimsel teknik devrimin kazanımları yok etme mekanizmasının hizmetine sokulmuş, böylelikle de gittikçe daha gelişmiş, dolayısıyla pahalı ve kazanç getiren silahlar üretilmiştir. Silahların gelişmesiyle ölümlerin kitleselleşmesi tarihsel perspektifi içinde gözlenebilir. I.Dünya öncesindeki savaşlara oranla daha kitlesel ölümlere neden olmuştur. Bunun ardından tekniğin ilerlemesiyle yeni silahlar savaşlara yeni bir boyut kazandırmıştır. Artık cephe, cephe gerisi diye bir ayrım yoktur. II.Dünya savaşanda kullanılan atom bombasının hedefleri arasında henüz savaşı bilmeyen çocuklarda vardır...

Atom bombasının bıraktığı etkiler insanların beyinlerinde , bedenlerinde ve yüreklerinde bugün bile sürerken bunca acı yetmiyormuşçasına silah tekelleri yeni bir harika silah ürettiler, "NÖTRON"; üretenlerce insansal bomba olarak nitelenen nötron nasıl insancıllıksa canlılara zarar veriyor, ama tüm canlıların yok olması pahasına da olsa, yapılar makinalar hiç zarar görmeden, harabeler haline dönüşmeden sapasağlam ayakta kalabiliyor. Bir ortam düşünün, bir insan oturmuş, yanında çayı, önünde derskitabı bir gün sonraki sınavına hazırlanıyor. Odanın bir köşesinde ki bir kafeste kanarya, fonda bir müzik... Bir anda NÖTRON... Sonra insan yok, kanarya yok... Geriye kalan dinleyicisi olmayan bir müzik, kullanıcısı kalmayan bir oda, kanaryasız bir kafes... Teknolojinin kazanımlarını böylesine insanlık dışı amaçlarla kullananlar bu yetmiyormuşçasına alay eder gibi ürettikleri bombaya "İnsancıl" diyebiliyorlar. Teknoloji ile amaç insanın daha rahat yaşamasını sağlamak olmalıyken, amaç insan olmaktan çıkıp, araç insan haline dönüştürülmüştür. Bu gün insanlığın gelişimi için emek vermesi gereken üretici beyinler insanlığı yok edecek silah üretiminde görevlendirilmiştir.

Silahlanma harcamalarının ulaştığı korkunç boyutlar gözümüzü ürkütüyorsa, insanlar insanca yaşamalıdırlar, savaş insanlık dışıdır diyorsak ve artık hiçbir ozan cankıyımı şiirleri yazsın istemiyorsak, barışı istemeliyiz. Barışa içinde yer vermeyen yılların, insanlığı nereye getirdiği, hangi acılarla başbaşa bıraktığı biliniyor. Yazılanlarda, çizilenlerde acılar benliklerden silinmemecesine işlendi. Savaşların sona ermesi için yapılan antlaşmalar da savaşı durdurmaya yetmedi. Bu barış dönemleri kalıcı bir barışı sağlamaktan öte, yeni savaşlara hazırlanmada güç depolama dönemleri oldu.

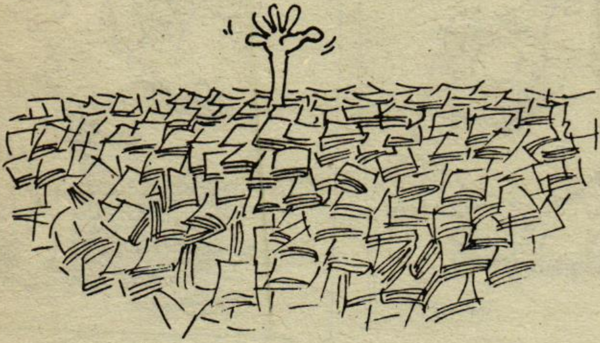
Yeni acılar yaşanmasın istiyorsak tüm insanlık barışın savunuculuğunu yapmalı, bunu yapabilmek içinde "BARIŞ" ı tam olarak bilmeli tanımalı... Nedir barış savaşımı? Nedir Barış?

"Çocuğun gördüğü düştür Barış.
Ananın gördüğü düştür Barış,
Ağaçlar altında söylenen sevda
sözleridir Barış.
Akşam alacasında gözlerinde ferah bir
gülümseyişle
döner ya baba,
Elinde yemiş dolu bir sepet,
ve serinlensin diye su
pencere önüne konmuş
toprak bir testi gibi
Ter damlaları ile alnında...
barış budur işte.
Evrenin yüzündeki yara izleri kapandığı
zaman,
Ağaçlar dikildiğinde top mermilerinin
açtığı çukurlara,
Yangının eritip tükettiği yüreklerde
İlk tomurcukları belirdiği zaman umudun,
ölüler rahatça uyuyabildiğinde kaygı
duymaksızın artık
boşa akmadığını bilerek kanlarının,
barış budur işte.
Barış sıcak yemeklerden tüten kokudur
akşamda
yüreği korkuyla ürpermediğinde sokaktaki
ani fren sesi
ve çalınan kapı, arkadaşlar demek
olduğunda sadece.
Barış açılan bir pencereden ne zaman
olursa olsun
gökyüzünün dolmasıdır içeriye,
Gökyüzünün tek bir yürek olan çanlarıyla
bayram günlerini çalan gözlerimizde
barış budur işte.
Barış sımsıkı kenetlenmiş elleridir
insanların
sıcacık bir ekmektir o,
masası üstünde dünyanın
Barış, bir annenin gülümseyişinden başka
birşey değildir.
Kardeşler, barış içinde ancak
derin derin soluk alır evren
tüm evren, yüklenerek tüm düşlerini.
Kardeşler, uzatın ellerinizi
Barış budur işte"

Ozanın dile getirdiği gibi, pekçok anlamı vardır barışın. Barış genelde tüm insanların beyninde farklı farklı çağrışımlarla hep aynı şeyi vurgular. Korkusuz, kaygısız, mutluluk içinde gelişimi adına varolan bir yaşamı. Barış ortak duygu, ortak düşünce, ortak sevgi, ortak istem ve ortak amaçtır. Kalıcı bir barış içinse; barış içinde yaşamanın ilkeleri gerçekleşmelidir.

Devletler arasında sorunların çözümü için araç olarak savaştan vazgeçip, görüşme ve anlaşma yoluna gitmek gerekir. Çünkü savaş sorunları çözmek bir yana yeni savaşlara ve yeni çatışmalara yolaçmıştır. Karşılıklı güven ve anlayış karşılıklı çıkarlara saygı, dil, din, ırk ayrımı gözetmeden olaylara yaklaşım, devletlerin birbirlerinin içişlerine karışmaması, halkların geleceklerini belirleme hakkı, ülkelerin bağımsızlık ve toprak bütünlüklerine saygı, karşılıklı çıkar ve eşitlik temelinde ekonomik ve kültürel işbirliğinin gelişmesi ile kalıcı bir barışın temelleri atılabilir.

SAVAŞ KORKUDUR,
KORKUSUZ BİR YAŞAM İÇİN BARIŞ
SAVAŞ KAYGIDIR,
KAYGISIZ BİR YAŞAM İÇİN BARIŞ
SAVAŞ TÜKETİR,
ÜRETEN BİR YAŞAM İÇİN BARIŞ

EĞİTİM BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DERNEK KURUCULARI: "ÖĞRENCİ GENÇLİĞİN SORUNLARININ SAĞLAM BİR BİRLİKTELİK VE ÖRGÜTLÜ GÜÇLE AŞILACAĞINA İNANIYORUZ"

ÖĞRENCİ POSTASI Neden dernek kurma gereği duydunuz?

Mehmet Ali AŞKIN Sosyal ve Kültürel faaliyetlerin son derece az olduğu fakültemizde bu eksikliği gidermek öğrenciler arasında iletişim ve dostluk bağını geliştirmek ve öğrenci gençliğin akademik-demokratik üniversite istemine yanıt bulmak temel uğraş alanlarımız arasında olacaktır.

ÖĞRENCİ POSTASI: Dernek kurma çalışmalarında karşılaştığınız güçlükler nelerdir ?

Murat AKTAŞ: 85 86 Öğretim Yılı'nın birinci dönemi sonunda dernek kurma çalışmalarımız başladı. Fakat fakülte içinde bazı arkadaşların gözaltına alınması çalışmalarımızı geciktirdi Kuruluş çalışmalarımız 6.5.1986 tarihinde evraklarımızı posta yoluyla Ankara Valiliği ne göndermekle sonuçlandı. Hukuk bilgimizin eksikliği, kurucu üye bulmakta karşımıza çıkan sorunların yanı sıra maddi sorunlar karşılaşılan güçlükler olarak sıralanabilir.

ĞRENCİ POSTASI: Dernek olarak fakültenizin çözümünde öncelikle ele alacağınız sorunlar nelerdir?

Ahmet TAN: Sorunların çözümünde öncelikle ele alacağımız nokta fakültemizdeki sosyal ve kültürel etkinlikleri artırmak. Tiyatro, müzik, halk dansları toplulukları oluşturmak, öğretim üyeleri ile öğrenciler arasında sağlıklı iletişim sağlanması dernek olarak ilk bağlamda ele alacağımız sorunlardır.

ÖĞRENCİ POSTASI: Üniversitelerden atılmalar ve yurtlar konusunda düşünceleriniz ve çalışmalarınız nelerdir ?

Serhan SARIKAYA: Yurtlardaki yaşam koşullarının pek sağlıklı olmadığını biliyoruz. Yurtlarla ilgili sorunları olan öğrencilerin dernek kurucusu arkadaşlarına iletmeleri, sonunda bu tür sorunların yetkili makamlara iletilmesi ve çözümünde yardımcı olacağız. Yurtlar konusunda diğer Ankara Dernekleri ile ortak çözüm yolları üretmeye çalışıyoruz.

Atılmalar olayını anti demokratik bir olay olarak yorumluyoruz. Atılmaların salt öğrenci başarısızlığından değil içinde bulunduğumuz eğitim sisteminden kaynaklandığını görüyoruz. Atılmalar konusunda da diğer derneklerle birlikte çözüm yolları arıyacağız

ÖĞRENCİ POSTASI: Basının öğrenci sorunlarına yaklaşımını nasıl değerlendiriyor sunuz ?

Eşref KUMLU: Günlük basının öğrenci sorunlarına yeterince ilgi göstermediğine tanık oluyoruz. Basın açıklamalarının ya hiç yayınlanmayıp ya da çok az yer verilmesi bir anlamda sesimizi duyurmakta güçlük yaratıyor. Piyasadaki gençlik dergilerinde çok seslilik ilkesinin yaşama geçmediğine tanık olmaktayız. Bu anlamda Öğrenci Postası'nın bu çok sesliliği sağlayacak bir platform olmasını arzu etmekteyiz.

ÖĞRENCİ POSTASI: Dernek içi çalışma yöntemlerinizden sözedermisiniz ?

Yücel ÖRÜN: Dernek içinde demokratik yapıyı korumaya özen gösteriyoruz. Dernekte tek seslilik yerine çok seslilik ilkesini yerleştirmeye çaba gösteriyoruz. Dernek kurucuları ile yarınki üyelerimiz arasında bu ilkelerin yerleşmesini sağlamayı hedefliyoruz. Derneği hepimizin sesini yükselteceği bir platform olarak görüyoruz.

ÖĞRENCİ POSTASI: Diğer dernekler ve demokratik kurumlarla ilişkilerin gerekliliği üzerine ne düşünüyorsunuz?

Orhan YILMAZ: Demokratik kurumlar arasındaki karşılıklı iletişim ve dayanışmayı demokrasinin temel ilkesi olarak alıyoruz. Bu bağlamda diğer derneklerle sağlıklı iletişim kurup ortak sorunlarımızın çözümünde birlikte hareket etmenin gerekliliğine inanıyoruz. Somut ilişkiler geliştirmenin yollarını arayacağız.

ÖĞRENCİ POSTASI: Fakülteniz gençliğine ve tüm üniversite gençliğine ileteceğiniz mesaj ?

Serap ŞEN: Öğrenci gençliğin sorunlarının sağlam bir birliktelik ve örgütlü güçle aşılacağına inanmaktayız. Bu sorunların çözümünde tüm öğrenci gençliğin kendi demokratik kitle örgütü olan öğrenci derneklerine katılmaya ve etkin görev almaya çağırıyoruz.

Bu süreç içinde öğrenci derneklerinin gerçekte var olması gereken niteliğe erişeceğini ve işlevini eksiksiz olarak yerine getireceğinin inancını taşıyoruz.

Eğitim Bilimleri Öğrenci Derneği'nden tüm öğrenci derneklerine dostça selamlar.

YÖK VE GENÇLİK" PANELİ

Sosyal Demokrat Halkçı Parti İstanbul İl Başkanlığı'nın düzenlediği "YÖK VE GENÇLİK" paneli 3 Mayıs 1986 Cumartesi günü Kadıköy Üç As düğün salonunda yapıldı. Kalabalık bir izleyici kitlesinin katıldığı panele özellikle öğrenciler büyük ilgi gösterdi. Üniversiteli öğrencilerin ve Yarın dergisinin mesajlar yolladığı paneli SHP Kadıköy İlçe Başkanı Güven Aydoğmuş yönetti. Açış konuşmasını SHP İstanbul İl Başkanı Hasan Fehmi Güneş'in yaptığı pan[...] konuşmacı olarak Cem Gönenç (Yarın Dergisi), Prof. Ayd[...] Aybay (Eski Öğretim Üyesi), Prof. Onur Kumbaracıbaşı (Eski Öğretim Üyesi), Ercan Karakaş (SHP İstanbul İl Sekreteri) ve Sırrı Özbek (SHP Genel Sekreter Yardımcısı-Adıyaman Milletvekili) katıldılar.

Açış konuşmasını yapan Hasan Fehmi Güneş, YÖK'ün bir cezalandırma sistemi olduğunu belirterek özetle şunları söyledi: "YÖK 12 Eylülün sorumlusu olarak gençliği ve üniversiteyi gören bir mantığın ürünüdür. Oysa 12 Eylül öncesi terörün kaynağı üniversite değildir. Üniversite terörün hedefiydi, o yüzden de suçlusu olamaz; olsa olsa mağduru olur. Böylece gençlik mahkum edilmiştir, YÖK bu mahkumiyetin infazıdır. Bu infaz 1402 ile yapılıyor

Gençlik, YÖK'ün yeni modeli haline gelmiştir. Sürekli vize, final sınavlarıyla bunaltılan gençlerle, bu verimsiz eğitim sistemi ile yarının çağdaş, ileri Türkiye'sini kuramayız. Ne yapmak gerekir? YÖK İŞKENCESİNE SON VERMEK GEREKİR?"

İlk konuşmayı Cem Gönenç yaptı. Konuşmasının başlangıcında yüksek öğretimdeki aksaklıkları gidermek için çıkarılan YÖK yasasıyla aslında eğitimin kalitesinin daha da düştüğünü, 40000 öğrencinin okullarından atıldığını ve bu öğrencilerin ancak 1/8'inin çıkan afla okullarına dönebildiğini, harçlarla beraber "eğitimde fırsat eşitliği ilkesi"ne ters düşüldüğünü, 1000 civarındaki öğretim üyesinin okullardan uzaklaştırıldığını ya da ayrılmaz zorunda bırakıldığını, üniversitelere alınan öğrenci sayısının artmasıyla okullarda yığılmanın gerçekleştidiğini belirten Cem Gönenç, daha sonra sözlerine şöyle devam etti:

YÖK, amacı üniversite gençliğini sindirmek ve gençliği kendi yanına kazanmak olan baskı rejiminin baskı araçlarından biridir. Bizler ise, iyibir gelecek için 'ÖZERK VE DEMOKRATİK BİR ÜNİVERSİTE İSTİYORUZ'.

Daha sonra konuşan Ercan Karakaş öğrencilerin sorunlarının toplumun sorunlarından ayrı olmadığını, sorunların çakıştığını, sorunların çözümünün de ortak olduğunu belirttikten sonra şunları söyledi: SHP olarak 'ÖZGÜRCE DÜŞÜNEN, ÖRGÜTLENEN, YÖNETİME KATILAN BİR GENÇLİK İSTİYORUZ' Yolumuz uzun ama onurlu bir yoldur, bunu hep birlikte başaracağımıza inanıyorum."

Üçüncü konuşması Prof. Aydın Aybay özetle şunları söyledi:

Bugün üniversite içinden ses çıkmıyor. Neden? Eskiden en canlı tartışmalar üniversite içinde yapılırdı. Bugün bu tartışma platformları tasfiye edilmiştir, demokratik ortam yoktur. Üniversiteden çıkan tek ses YÖK başkanının sesidir. YÖK kalsın mı, gitsin mi? Cevabım hemen gitsin. YÖK düzelmesi imkansız çarpık bir çocuktur.

Prof. Onur Kumbaracıbaşı üzerinde bu kadar çok tartışılan bir yasanın bu şekilde çıkmasının korkunç bir olay olduğunu belirttikten sonra koruşmasına şöyle devam etmiştir: "Bu yasa son derece bilinçli, amaçlı ve kasıtlı bir biçimde yüksek öğrenimin karşısına konmuştur. Türkiye nereye götürülmek isteniyor? Türkiye siyasal rejimi, ekonomi-politiği ve toplumsal sosyolojisiyle nereye götürülmek isteniyor? Türkiye demokrasi lafı altında başka bir biçime sokulmuştur. Ekonomi politikası Türkiye'yi üretmeyen, büyümeyen bir ülke konumuna getirmiştir. Siyasal sistem ve ekonomik gelişmeye getirilen sakatlık, toplum felsefesine getirilen sakatlık YÖK yasasıyla tamamlanmıştır. Bu sistemle neyin amaçlandığı son derece açıktır.

Son konuşmacı Sırrı Özbek ise sözlerine "İki yıldır YÖK'ün tek bir olumlu yanını bulsam anlatırdım" diye başladı ve konuşmasını "Üniversitenin ana işlevi çağdaşlıktır, ama bu YÖK ile son bulmuştur. YÖK uygulamalarıyla niteliksiz işgücü üretilmiştir. YÖK ve onun kendini ömür boyu başkan ilan eden başkanı, tek kitapla öğrenim ve ezberlemeyi getirecek bilimsel ve akademik özgürlüğü engellemektedir. "' şeklinde sürdürdü.

Daha sonra panel izleyicilerinin yazılı olarak yolladıkları sorular ; hapishanelerdeki gençliğin durumu, anayasanın ve yasaların değiştirilmesi, SHP'nin gençliğe bakış açısı ve Öğrenci Derneklerinin önündeki sorunlar üzerinde yoğunlaşıyordu.

Öğrenciler üzerindeki baskılar son günlerde yoğunlaştı. Başta Ankara, İzmir ve İstanbul olmak üzere çeşitli illerde aralarında dernek kurucuları da bulunan bazı öğrenciler gözaltına alındılar. Bu gelişmelerin hemen ardından öğrenci dernekleri Ankara'da bir basın toplantısı yaptılar. Diğer yandan İstanbul'da yapılan basın açıklamasında basın organlarında yer alan öğrenci derneklerini suçlayıcı yazılar kınandı.

BASIN AÇIKLAMASI

15.5.1986 tarihli gazetelerde yer alan "16 Militan Yakalandı" "Ankara Anarşist Kaynıyor" vb. gibi başlıklar altında yer alan ve Yükseköğretim Kurumlarındaki öğrenci derneklerin birtakım örgütlerle ilişkisi bulunduğunu içeren haber tamamen gerçek dışıdır. Birtakım örgütlerin ya da şahısların öğrenci dernekleri aracılığıyla örgütlenmeye çalıştıkları, öğrenci derneklerinden mali kaynak sağladıkları yolundaki haber, haber niteliğinden çıkıp açık bir suçlamaya dönüşmüştür.

Biz aşağıda imzası bulunan öğrenci derneği temsilcileri yasalara uygun olarak hazırlanmış tüzüklerimiz çerçevesinde çalışmalarımızı sürdürdüğümüzü ve bu suçlamaları reddettiğimizi açıklarız.

AÜ DTCF ÖD	*EÜ ETÖD*	*DE İİBFÖD*
GÜ ÖD	*EÜ ZİFÖD*	*HÜ TFÖDER*
AÜ SBF ÖD	*EÜ FENFÖD*	*ODTÜ ÖD*
AÜ BYYO ÖD	*DE BEFÖD*	*H.Ü.ÖD*
EÜ EDFÖD	*DE DEMMÖD*	*A.Ü. ZİF ÖD*

İSTANBUL ÖĞRENCİ DERNEKLERİNİN BASINA YAPTIKLARI AÇIKLAMA

Son günlerde basında ve özellikle TRT'de yayınlanan bazı haberler biz dernek kurucu ve yöneticilerini kaygılandırmaktadır. Çeşitli şehirlerde yapılan operasyonlardan sonra, yakalananların dernekleri paravan olarak kullandıkları, dernek adına topladıkları paraları örgütlerine gönderdikleri yolundaki haberler üst üste yayınlanmıştır.

Bilindiği gibi, uzunca süredir derneklerin arkasında, kendi deyimleriyle "dış mihrakların bulunduğu" gibi bir imaj yaratılmaya çalışılıyordu. Basında ve TRT'de derneklerle ilgili olarak yeralan son haberlerin doğru olmadığına inanıyor ve bunu öğrenci gençliğe ve onların demokratik kitle örgütlerine yönelik olarak sürdürülen güvensizlik yaratma politikalarının bir devamı olarak görüyoruz. Bu yoğun propagandayı derneklere karşı hazırlandığı anlaşılan bir "sindirme operasyonu" nun ilk adımları olarak değerlendiriyoruz. Öğrenci gençliğin yıllarca birikmiş sorunlarına sahip çıkmak ve akademik-demokratik haklarımızı savunmak için yasal haklarımızı kullanmaya çalışan bizler, kolluk kuvvetlerini, basını ve TRT'yi bu konuda daha sorumlu davranmaya çağırıyoruz...

Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Öğrenci Derneği

İstanbul Tıp Fakültesi Öğrenci Derneği

İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Öğrenci Derneği

İTÜ—Makina Fakültesi Öğrenci Derneği

İTÜ—Maden Fakültesi Öğrenci Derneği

Marmara Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Öğrenci Derneği

Marmara Üniversitesi Basın—Yayın Fakültesi Öğrenci Derneği

Yıldız Üniversitesi Öğrenci Derneği Kurucuları

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Öğrenci Derneği Kurucuları

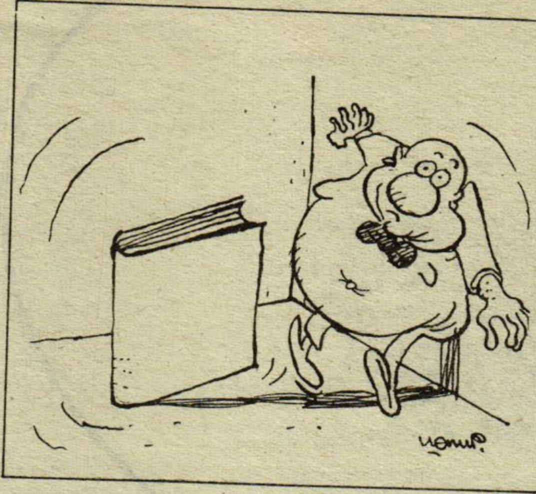
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğrenci Derneği Kurucuları

İTÜ—Elektrik Fakültesi Öğrenci Derneği Kurucuları

Marmara Üniversitesi Öğrenci Derneği Kurucuları

İ.Ü. Siyasal Bilimler Fakültesi Öğrenci Derneği Kurucuları

üniversitelerden... yurtlardan...

BASIN YAYIN YÜKSEK OKULUNDA GAZETE OKUMAK ZORLAŞTIRILDI...

Ankara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu kütüphanesinde, bir ay öncesine kadar serbestçe okunabilen günlük gazeteler,artık kimlik bırakmak koşuluyla alınabiliyor.

Basın Yayın Yüksek Okulu öğrencileri, yayın organlarını kendi olanakları ile izlemenin ekonomik güçlerini çok zorladığını,bu uygulamanın ise okulda gazete okumayı hemen hemen olanaksızlaştırdığını söylediler. Bir gazeteyi, onlarca kişinin birlikte okumak zorunda kaldığını, bu sebeple kütüphanenin okuma salonundan yararlanan öğrencilerin sayısında düşüş olduğunu belirten Basın Yayın Yüksek Okulu öğrencileri, "Kimlik karşılığı gazete uygulaması düşünme ve öğrenme özgürlüğüne getirilmiş bir kısıtlamadır.Tek bir kültürel etkinliğe izin verilmeyen Basın Yayın Yüksek Okulu'nda öğrencilerin bilgi ve yeteneklerini geliştirmesi engelleniyor" dediler.

ÖNEMLİ KARARLAR

AÜ SBF, ZİRAAT FAK. ile GAZİ ÜNV. öğrenci derneklerinin valiliğe karşı açtıkları davalarda yürütmeyi durdurma kararı çıktı. Uzunca bir süreden beri kuruluş başvuruları rektörlük izni olmadığı gerekçesiyle işleme konmamış olan öğrenciler valiliğin keyfi engellemelerine karşılık yasal yola başvurmuşlardı. Karar üzerine bir açıklama yapan SBF ÖD Geçici Yönetim Kurulu Başkanı REMZİ ÖZKAN şöyle dedi;

"Bu karar kazanılmış herhangi bir mahkeme kararı olarak görülemez öğrenci gençliğin demokratik kitlesel örgütlenmelerine tahammülleri olmayan yöneticilere karşın kazanılmıştır.Başvurumuzu kabul etmeyen vali yardımcısı Cengiz Bulut a yasalara göre belgelerimizi alması gerektiğini ilettiğimizde Ama o zaman tüzel kişilik kazanırsınız diyerek niyetini ortaya koymuştur.Hem valilik hem de kararnameler göndererek idari makamları etkileyen içişleri Bakanlığı ülkemizin demokratikleşme mücadelesinde hiç de onurlu olmayan bir biçimde anımsanacaktır.

M.Ü.B.Y.Y.O.ÖĞRENCİLERİ CAN GÜVENLİĞİ İSTİYOR !

16 Mayıs 86 günü, Marmara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu 3.sınıf öğrencilerinin,"Bilgi İşlem"dersi sınavında ilginç bir olay yaşandı.Atilla Akar adlı öğrenci, sınav kağıdını verip çıkmak üzereyken,dersin hocası Yüzbaşı Behçet Altaylı tarafından durdurulup elindeki tespih yere fırlatılarak sınav salonundan kovuldu. Atilla Akar ın 'böylesine kovulmayı haketmediğini" söylemesi Yüzbaşı Altaylı'yı çileden çıkartmaya yetti ve Akar ' asker usulü" darbelerle dışarı atıldı.Olay üzerine bazı öğrenciler sınav kağıtlarını bırakıp çıkarak olayı protesto ettiler.

Sınav sonrasında idare koridorlarında toplanan öğrencilerin,okul yönetiminden açıklama istediler.Koridora çıkan müdür İsmet Giritli olaya el koydukların,soruşturma açılacağını söyleyerek olayın boyutlarını taşırmaya gerek olmadığını belirtti.Ayrıca o günkü tüm sınavların ertelendiğini açıkladı.

Bu açıklamalar yapılmazdan önce,zaten,4.sınıf öğrencileri saat 11.00'de yapılması gereken "Uluslararası Ekonomi"dersinin sınavına girmemişlerdi.Öğrenciler sınava girmeme nedenlerini açıklarken, "can güvenliklerinin kalmadığını", "bu sınavda da aynı uygulama ile başka öğrencilerin karşı karşıya kalmayacağını kimsenin garanti edemeyeceğini"belirtiyorlardı.Asistanlar ise bu istemleri "sınava girmeyen sene kaybeder ' "siz yeniden geçmişe mi dönmek istiyorsunuz ? "gibi sözlerle yanıtlıyorlardı.

Olay tüm basın organlarına duyuruldu.Ayrıca öğrenciler soruşturmanın yapılıp,yapılmayacağını,dava açılırsa davayı yakından takip edeceklerini belirttiler.

A.Ü.BASIN YAYIN YÜKSEK OKULU SİNEMA SALONU KULLANILAMIYOR

Ankara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu sinema salonunda gerçekleştirilen film gösterilerine ,bu yıl gerekçe gösterilmeden son verildi.

Geçmiş yıllarda,öğretim üyeleri ve öğrencilerin ortak çalışmalarının ürünü olan film gösterimleri, Basın Yayın Yüksek Okulu Öğrencilerine, sinema sanatının nitelikli örneklerini ücretsiz izleme olanağı veriyordu.

Öğretim yılı başında, okul müdürü tarafından yapılan konuşmada,film gösterimlerinin süreceği vaadedilmesine karşın,sene sonuna gelinmesiyle bu konuda herhangi bir girişim olmadığı görüldü.

Basın Yayın Yüksek Okulu sinema salonu bir yıldır,yalnızca **"plastik sanatlar"** ve **"sinema"** derslerinin dia gösterimlerinde kullanılabiliyor.

ÖĞRENCİLER FİŞLENİYOR

Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Öğrencileri fişleniyor.Öğrencilere dağıtılan "Personel Güvenlik Soruşturma Form"larının, 2 Mayıs'a kadar doldurulup teslim edilmesi istendi.Formda verilmesi istenen; ad, soyad, doğum yeri,uyruğu,sicil no vb.gibi bilgilerin yanı sıra,formu dolduracak olanın"hakkında bilgi verebilecek kişiler"in (Bunların akraba ve eski işverenler olamayacağı belirtiliyor) adı,işi ,adresi isteniyor.Ayrıca "üye oldukları derneklerin "adları, kuruluş amaçları ve adresleri isteniyor. Son olarak formu dolduran kişinin geçmişi ile ilgili bir soru soruluyor:

"Ehemmiyetsiz trafik suçları müstesna,herhangi bir kanuna veya nizamlara aykırı hareketten dolayı tevkif edildiniz mi ? Aleyhinizde bir iddianame tanzim edildi mi ? Herhangi bir askeri veya sivil ceza davasında suçlu olarak mahkemeye davet edildiniz mi ? Mahkum oldunuz mu ? Aleyhinizde tecil edilen bir mahkeme kararı verildi mi ? Hapsedildiniz mi ?

Bu konuda görüşüne başvurduğumuz avukatlar, "dünyadaki hukuk sistemleri içinde insanları, kendi aleyhine dair tezkip edecek şekilde beyana zorlayan bir sistem yoktur.Bu genel hukuk kuralı,Türkiye yargı sisteminde de hâlâ yürürlüktedir.Bir TC vatandaşı,"yargı önünde" de olsa kendi aleyhine beyana zorlanamaz.Yani sanığın susma ve konuşmama hakkı vardır." diyorlar.Diğer yandan dağıtılan formun dolduruluşu ile ilgili açıklamalarda "noksan veya yanlış cevaplandırılmış sorular işten çıkarılmanız için kâfi sebep teşkil edeceğinden,bütün soruları doğru ve tam olarak cevaplandırınız" denmektedir.

Bu formdaki soruları belirlemede ve cevaplarını istemede hangi hukuksal mantık dikkate alınıyor ?

yök'den...

İLK OLAĞANÜSTÜ GENEL KURUL İZMİR'DE YAPILDI.

Türkiye'de ilk olağan genel kurulu 15 Ocak 1986 tarihinde gerçekleştiren,Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Öğrenci derneği, 28 Nisan 1986 günü de ilk olağanüstü genel kurulunu yaptı.

Olağanüstü genel kurul çağrısını yapan dernek üyeleri,çağrı gerekçesinde,derneklerinin işleyiş mekanizmasını demokratik bulmadıklarını belirttiler.

Olağanüstü genel kurul,Enver Gökçe nin Dost adlı şiirinin okunması, ardından,demokrasi ve özgürlük adına yapılan bir dakikalık saygı duruşu ile başladı.İlk konuşmayı yapan yönetim kurulu başkanı Deniz Erbaş, derneklerin ilkeli olması gereği üzerinde durarak birlikteliklerin de bu ilkeler üzerinde inşa edilebileceğini söyledi.Konuşmanın süren bölümlerinde Deniz Erbaş şu görüşmelere yer verdi: "Eğer dernekler olarak belirli olgulara karşı çıkıyorsak, bu karşı çıkmaların altlarının da doldurulması gerekir.İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Öğrenci Derneği olarak YÖK'e karşı çıkıyor ve karşılığı olarak parlamenterist üniversiteyi koyuyoruz"

Daha sonra faaliyet raporu okundu ve görüşlere geçildi.Söz alan konuşmacılardan Önder Kızılkaya, öğrenci derneklerinin kurulmasının yaşamın dayattığı bir olgu olduğuna değinerek,derneklerin en kısa zamanda birlikteliklerinin oluşturulması gerektiğini söyledi.

Önder Kızılkaya konuşmasını "Merkezi yapılara karşı mücadele vermek merkezi yapılanmalara sahip olmayı gerektirir.Diğer öğrenci dernekleriyle akademik-demokratik platform da anlaşamayacağımız bir nokta olamaz. Önümüzde yığılı sorunlar ve öğrenci kitlesinin de bu sorunları çözebilecek gücü vardır."sözleriyle sürdürdü.

Çalışma raporunun kabulünden sonra iç tüzüğün okunup oylanmasına geçildi.Oylama iç tüzük reddedildi ve daha sonra sunulan diğer bir iç tüzük önerisi oy çokluğu ile kabul edildi.Yapılan seçimlerle yeni yönetim kurulu oluştu ve yeni yönetim kurulu üyeleri aralarında yaptıkları görev bölümü ile başkanlığa Raşit Şahin, başkan yardımcılığına Önder Kızılkaya'yı getirdiler.

GENÇLİK GÜNLERİ–I

28 Nisan-2 Mayıs günleri arasında OKM'de İstanbul öğrenci derneklerinin aktif katılımyla geleneksel olması hedeflenen Gençlik Günleri"nin ilki gerçekleştirildi.28 Nisan günü yapılan açılıştan sonra çeşitli fakültelerden öğrenci gruplarının katıldığı konser programı izlenime sunuldu.

Gösterimden önce yapılan açıklamada,"üniversiteli gençliğin dinlenmeye,söylemeye,paylaşmaya geldiği gençlik günleri herşeyiyle bizim şenliğimiz.Buraya tanışmaya,dostluklarımızı geliştirmeye,yeni yeni dostluklar kazanmaya geldik.Buraya insanca sevginin,saygının,beraberliğin temellerini sağlam çelik hasırlar üzerinde kurmaya geldik.Buraya bol bol öğütler dinleyip giyim,davranış ve düşüncelerimizin sınırlarının çizildiği, ancak kendimizi ifade olanağı bulamadığımız 1985 Uluslararası Gençlik Yılı'ndan kalan söz hakkımızı kullanmaya geldik.." denildikten sonra,gelinen noktada sınav ve eğitim sistemi, paralı eğitim,elverişsiz ve baskıcı yurt koşullarına değinildi ve "Yıllardır kendi adına bir şey söyleyemeyen gençlik, artık söz hakkını sonuna kadar kullanıp toplumsal yaşama yeniden katılmak istiyor "denildi.

Konser programına Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Halk Müziği Topluluğu, Açık Öğretim Fakültesi Semah Ekibi, Marmara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu Müzik Topluluğu, İTÜ Makina Fakültesi saz dinletisi, İTÜ Elektrik -Elektronik Fakültesi Müzik Topluluğu, İstanbul Tıp Fakültesi gitar dinletisi ve Siyasal Bilimler Fakültesi kısa gösterilerle katıldılar.

29 Nisan-I Mayıs günleri arasında **Sakindi Oranın Şafakları, Meksika Alevler İçinde,400 Darbe** gibi filmlerin yanı sıra İstanbul Tıp fakültesi dia gösterileri ile Kartal Sanat İşliği Topluluğu'nun **Godot Geldi** adlı oyunu gösterime konuldu.

2 Mayıs günü tekrarlanan konser programında izleyicilere bir konuşma ile veda edildi.Beş gün boyunca yaklaşık altı bin kişinin izlediği şenlik sürerken bekleme salonunda üniversite öğrencilerinin ürünü olan bir de resim sergisi açıldı.Ayrıca GENÇLİK GÜNLERİ -I anısına hazırlanan kibritler ve kitap aralıkları satışa sunuldu.

Aynı ilkelere bağlı kalarak Gençlik Günleri-2'nin çalışmalarına hep birlikte şimdiden başlayalım.Her şenliğin bir öncekini aşa aşa giderek mükemmele ulaşan bir biçime bürünmesine hedef olarak belirleyelim.

YEMEKHANEDE ORUÇ TERÖRÜ

14 Mayıs 1986 günü,Erzurum Atatürk Üniversitesi yemekhanesi 40 kişilik bir grup tarafından basılıyor, yemek yiyen öğrenciler dövülüyor.Her ne kadar yurt yönetimi baskının "oruç tutmama" meselesinden değil de "kız yüzünden"olabileceğini öne sürmüş olsa da 100 kişiyi birbirine düşüren bir kızın varlığının iddia edilmesi yurt yönetiminin bu konuya ne derece gayrı ciddi ve duyarsız yaklaştığını gösteriyor.

Bu olayı iki yönden incelemek gerekiyor: Birincisi, bu saldırı 1980 sonrasında böylesine açık ve rahat bir şekilde yapılan ilk " "gerici "saldırıdır.İkincisi ise, cezaladırılmak üzere hiç bir saldırgan gözaltına alınmazken "burası demokratik bir ülke, şeriatçı bir ülke değil.Siz bu öğrencileri destekliyorsunuz". diyen bir öğrenci ve arkadaşı güvenlik güçlerince -nedeni açıklanmaksızın ve anlaşılmaksızın gözaltına alınmışlardır.

Bunların yanı sıra, aydınlanması gereken bir çok nokta var. Bunların açıklığa kavuşmasını öğrenciler merakla beklemektedir.

– Saldırganlar okul öğrencileri miydi ? Değillerse kaşeli yemek kartı göstermeksizin yemekhaneye nasıl girmişlerdir ?

– Böyle bir saldırı karşısında öğrencilerin yasal yollara başvurmaları kimlerce nasıl engellenmektedir ?

– Üniversite yönetimi bugüne kadar ne yaptı,ne yapmayı düşünmektedir ?

– Üniversiteye bağlı yurt kantinleri neden kapalı tutulmaktadır ?

Öğrenciler bu soruların yanıtlanmasını beklemektedirler...

ÖĞRENCİ DERNEKLERİNİN DAYANIŞMA ZİYARETLERİ

Ankara ve İzmir'deki bazı öğrenci dernekleri, karşı karşıya kaldıkları baskıları ve dayanışma istemlerini dile getirmek için TBMM'yi, SHP'yi ve bazı demokratik kitle örgütlerini ziyaret ettiler.

Önce Anıtkabir'de saygı duruşunda bulunan dernek temsilcileri, daha sonra Türk Tabipler Birliği, Barolar Birliği, Çağdaş Gazeteciler Derneği yöneticileri ile TBMM Başkan Vekili ve SHP Grup Başkanı ile görüştüler.

Görüşmelerde yaptıkları çalışmaları ve karşılarına çıkarılan engellemeleri anlatan dernek temsilcileri, tüm demokratik kurum ve kuruluşların sorunlarını aşmada kendilerine destek olmasını istediler.

Öğrenciler, Meclis Başkanlığı'na verdikleri dilekçede, "Gençliğin eğitim, meslek ve iş olanakları, örgütlenme hakkı güvence altına alınmalı. Üniversiteler toplumdaki gerçek işlevlerini üstlenebilmek için özerk, demokratik niteliklerini kazanmalı" dediler.

SEKİZ ÖĞRENCİ DERNEĞİNİN BASIN AÇIKLAMASI

19 Mayıs gençlik spor başramının anlamı 1919 ve 1923 yılları arasında gelişen ulusal kurtuluş savaşımız ile toplumun en dinamik ilerici, yurtsever kesimi olan gençliğin bütünlüğünü simgeleştirmiş olmasıdır. Gençlik doğası gereği bu yıllarda emperyalist güçlere karşı bağımsızlık savaşımında yerini almış, "gelecek" olduğunu tarihsel süreç içerisinde kanıtlamıştır.

Gençlik toplumun en dinamik, ilerici yurtsever kesimi olma özelliğini tarihin bir döneminde kazanıp başka bir döneminde yitirmez. Bu 1919'da da böyleydi, bu gün de böyledir. Ancak bu nitelikleri bilinçli bir biçimde bastırılmak ve yok edilmek istenmektedir. İşte bu nedenledir ki 1986 yılında kutlanmakta olan 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı bu gün için "anlamını yitirmiş, gençliği dışlayan, niteliksiz bir bayram" dan öteye gitmemiştir.

Açıktır ki kutlamalar yaşam içinde gerçek anlamlarını bulmadığı sürece göstermelik bir nitelik taşımaya mahkumdurlar. Bu günün bizim için gerçek bir bayram olabilmesinin yolu bazı baskıcı uygulamaların değişmesinden geçmektedir.

Bu amaçla:

I) "Olası zanlı" anlayışla topluma kabul ettirebilmek istenen, -gençliğin üstündeki baskılara ve yasadışı- keyfi uygulamalara son verilmeli,

Genç bireylerin kişiliklerini geliştirmesine olanak tanıyacak, bugünün ve geleceğin toplumda söz sahibi ve etkin bireyler olabilmelerini sağlayacak biçimde gençlere siyasi katılım hakkı tanınmalı ve demokrasi tüm kurum ve kurallarıyla yaşama geçirilmeli;

Gençliğin eğitim, meslek ve iş olanakları, örgütlenme hakkı, sağlıklı yaşam hakkı güvence altına alınmalı;

II) Yurtlardaki insan onurunu hiçe sayan disiplin uygulamaları ve sağlık koşulları düzeltilmeli, yurtlardaki öğrenciler yurt yönetiminde söz ve karar sahibi olmalı;

III) Anayasanın 73. Maddesi "gelir getirecek bir işte çalışmayan bir kişi vergi mükellefi değildir" der. Bu, üniversitelerde öğrencilerden alınan harçların anayasaya aykırı olduğunun kanıtıdır. Ayrıca bu uygulama, eğitimde fırsat eşitsizliğine yol açmaktadır. Bu nedenle harçlar kaldırılmalı,

Dernekler yasasındaki 59. madde, öğrenci gençliğinin engellenmesine yöneliktir. Bu maddeler kaldırılmalı, öğrenci gençliğinin öz örgütlenmesi olan öğrenci derneklerinin üzerinde yaratılmaya çalışılan kuşkulara izin verilmemeli,

Üniversiteler toplumdaki gerçek işlevlerini üstlenebilmek için özerk ve demokratik niteliklerini kazanmalı,

İnsanın kendi bedeni üzerindeki tasarruf hakkını engelleyen, insan onurunu hiçe sayan ve bilimsellikle uzaktan yakından ilgisi olmayan kılık kıyafet yönetmeliği iptal edilmeli,

Tüm bunlardan yola çıkarak; bu yugulamaların kaynağı olan Y.Ö.K ve diğer yasalar değiştirilmelidir.

DEMMÖD BEFÖD MÖFÖD EDFÖD

HBF—ÖD ETÖD FENFÖD ZİFÖD

SORGU

simsiyah yokoluşlar çiziyorum beyaza
yüreğimi acıta acıta,kanırtarak ellerimi

üzerinde bir tarih sorgusu,
parmak uçlarımda sorgusuz ölümler
çığlık çığlığa

ve bir kız süslesin diye duvarını
avuçlarımda bir deste karanfil yangını

RASİM GÜVEN

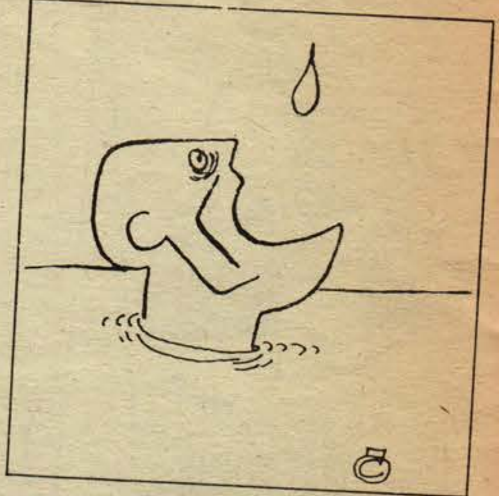
HIRSIZLAMA

mektuplar dolusu sevgiler postaladık
külrengi rüyalar mangal başlarından
sopsoğuk uyandırdılar sıcaklığımızdan
kara günleri söyledik dostlarımıza
aydınlıklara hasrettik ya
ondan bundan çaldık
hırsızlama yaşadık

ERCAN EZİLMEZ

dünya öğrencilerinden haberler...

ARAP ÖĞRENCİLERİ EMPERYALİZM VE SİYONİZME KARŞI SAVAŞIMLARINI GÜÇLENDİRİYORLAR

Filistinli, Lübnanlı ve Suriyeli öğrencilerden oluşan bir grup temsilcinin, Beyrut'ta düzenledikleri bir toplantı sonunda yaptıkları ortak açıklamada,İsrail'in işgal altında tuttuğu Arap topraklarındaki halka yapılan ve giderek yoğunlaşan baskılara karşı savaşımlarını sürdüreceklerini ve aralarındaki birliği artıracaklarını belirttiler.

Söz konusu bölgelerde yaşayan halka yapılan baskıların ve haksız uygulamaların, Amerika'nın ve diğer Birleşmiş Milletler üyelerinin gevşek tutumlarından cesaret alan İsrail'in, bu bölgeleri Araplardan arındırma politikasının bir parçası olduğunu vurgulayan öğrenciler, bu politikanın sonuca ulaşmaması için ellerinden geleni yapacaklarını ve gerekirse silahlı savaşımda bulunan soydaşlarına yardım edeceklerini açıkladılar.

FEDERAL ALMANYA'DAKİ ÜNİVERSİTELERDE SANAT BİRİMLERİ OLUŞTURULUYOR:

F.Almanya'da yayınlanmakta olan "Elan" adlı bir gençlik dergisinin haberine göre,hükümetin eğitim politikasında yapacağı değişiklikler çerçevesinde,üniversitelerde de bir takımçalışma birimlerinin oluşturulacağı ve bu çerçevede her üniversitede bir sanat biriminin kurulmasının düşünüldüğü bildirildi.

Habere göre,öğrencilerin bölüm ya da grup ayırımı yapılmaksızın üye olup etkinliklerini yürütebileceği bu birikimleri öğrencilerin özel meraklarını geliştirmek ve ülkedeki sanatsal etkinlikleri desteklemek. amacıyla kuruluyor.*

SURİYE ULUSAL ÖĞRENCİ BİRLİĞİ'NİN 9.GENEL KURULTAYI YAPILDI:

Suriye Ulusal Öğrenci Birliği,geçtiğimiz Mayıs ayında 9.genel kurultayını yaptı.Kurultayın açılışında, Suriye Devlet Başkanı Hafız El Esad'ın mesajı okundu. Hafız Esad, mesajında "yönetimleri sırasında ülkede köklü bir öğrenim politikasının yürürlüğe konduğunu ve bu doğrultuda üniversite ve yüksekokullardaki eğitimin daha kaliteli hale getirildiğini,bu çerçevede, Suriye Ulusal Öğrenci Birliği'nin üzerine düşen görevi gereği gibi yerine getirdiğini"belirtti.

Kurultayda öğrenci temsilcileri tarafından yapılan konuşmalarda,Ortadoğu'nun bugünkü durumuna ve Suriye'nin konumuna değinilerek,bölgede kalıcı ve tarafların haklarını gözeten bir barışın yapılabilmesi için,diğer devletlerin bölgedeki müdahaleci etkilerinin azaltılması gerektiği ve bunun için de, Arap dünyasının birlikte tavır almasının zorunlu olduğu "vurgulandı.

Ünversitelerdeki fiziksel yetersizliklerin dışında,önemli sorunlarının olmadığını belirten öğrenciler,ülkelerindeki eğitim politikasından şikayetçi olmadıklarını vurguladılar.

GÜNEY KORE'Lİ ÖĞRENCİLERİN ÇAĞRISI

Güney Kore üniversite öğrencilerinin, örgütleri aracılığıyla basına verdikleri ortak açıklamada,yönetimin yükseköğretim polikası şiddetle eleştirilerek, eğitim olanaklarının kısıtlılığı vurgulandı.

Ülkedeki üniversite ve yüksekokulların öğretim üyesi yetersizliği nedeniyle iyi öğrenim yapamadıklarının belirtildiği açıklamada,bunun yönetime bir çağrı niteliğinde olduğu ve öğrenci isteklerinin dikkate alınması gerektiği vurgulandı.

GÜNEY AFRİKALI ÖĞRENCİLERLE DAYANIŞMA

Uluslararası Öğrenci Birliği-IUS tarafından yapılan bir açıklamada,tüm üye ülkeler,Güney Afrika daki ırkçı yönetimin politikalarını protesto etmeye çağrıldı.Bunun,başta Güney Afrikalı öğrencilerle gerçekleştirilebilecek bir dayanışma ile olanaklı olduğunun belirtildiği açıklamada , ırkçı yönetimin zenci halka uyguladığı aşağılayıcı yöntemlerin bir an önce engellenebilmesi ve ülkede demokratik bir ortam oluşturulabilmesi için,yönetime bu tür dış yaptırımların uygulanmasının zorunlu olduğu dile getirildi. Güney Afrikalı öğrencilerin özellikle ülkedeki işçilerle ve işçi örgütleriyle dayanışmaya girerek,hükümet üzerinde bir baskı grubu oluşturmasının gerekli olduğu da, açıklamada vurgulanan önemli noktalar arasındaydı.

MACARİSTAN ULUSAL ÖĞRENCİ BİRLİĞİ'NİN IUS'U ZİYARETİ

Macaristan Ulusal Öğrenci Birliği temsilcileri, bir süre önce merkezi Prag'da bulunan Uluslararası Öğrenci Birliği-IUS'u ziyaret ederek,örgütün etkinlikleri konusunda bilgi alış verişinde bulundular.

Macaristan Ulusal Öğrenci Birliği adına yapılan açıklamada, IUS'un özellikle 1986 Barış Yılı içerisindeki barış ve silahsızlanma konulu etkinliklerinden sevinç duyulduğu,Macaristan'da IUS'la işbirliği içinde bu tür etkinliklerin sürdürüleceği belirtilirken, IUS genel Sekreterliği'nden yapılan açıklamada da, Macar öğrencilerinin bu ziyaretinin,uluslararası alandaki öğrenci dayanışmasının somut bir örneği oluşturması açısından değe- taşıdığı ve öğrencilerin yaşamı ve sorunları konusundaki iletişimi daha da yaygınlaştırmayı amaçladığı vurgulandı.

Uluslararası Öğrenci Birliği (IUS) bugün 108 ülkenin ulusal öğrenci birliklerinin üye olduğu bir kuruluş. Merkezi Çekoslavakya'nın başkenti Prag'da bulunan IUS bundan kırk yıl önce, İkinci Dünya Savaşı sonrasında Avrupalı öğrencilerin, 'halklarının birlik içinde faşizme karşı verdikleri mücadelenin yanında yeraldıklarını göstermek ve bu anti faşist eylemi gelenekselleştirmek" amacıyla kurulmuştu.Bugün IUS'un en önemli amaçlarında birini barış silahsızlanma,demokrasi ve toplumsal gelişme yolunda öğrencilerin verdikleri mücadeleyi desteklemek,ulusal öğrenci birliklerinin gerek bu evrensel konulara,gerekse kendi ülkelerine özgü eğitimsel,kültürel,ekonomik ve politik sorunlara yönelik etkinlikleri arasında koordinasyon sağlamak oluşturuyor. Gelecek sayımızda çalışmalarına ilişkin ayrıntılı bir yazı yayımlayacağımız Uluslararası Öğrenci Birliği nin marşını sunuyoruz.

Türkçesi: YASEMİN ÇONGAR
ŞÜKRÜ ERBAŞ

ULUSLARARASI ÖĞRENCİ BİRLİĞİ (IUS) MARŞI

Dünyanın her yanında çınlıyor şarkımız
Duyuruyor dostluğu dört yandaki gençlere
Bir daha hiç buluta girmesin güneş
Kararmasın kederli savaş korkularıyla

Öğrenciler birleşin, barış bizim hakkımız
Durduramaz mücadelemizi atom bombaları
Yasaklanacaktır savaş, ayaktayız dimdik
Yıkayacak tüm toprakları özgürlüğün ışığı
Öğrenciler birleşin, sürsün mücadelemiz
Barısın ve mutluluğun ülkesine doğru

Doğayı almaya çıktık biz, zenginliği ile onun
Yeniden kurmak için yaşamı
Barışa adandığını görmek bilimin
Ve gerçekleştiğini gençlerin düşlerinin

Unutabilir miyiz savaşırken ölenleri
Mücadele içinde çiçeklendi dostluğumuz
Öğrenciler, koruyun yücelttiğimiz umutları
Bizim olacak zafer, yeneceğiz savaşı

DÜNYA DEMOKRATİK GENÇLİK FEDERASYONU 41.YILINDA...

Yaralar henüz kapanmamış,acı henüz yüreklerden silinmemişti.Yıkıntılar,cesetler yığını henüz kent sokaklarından temizlenmemişti.1945 Ekim'inin son günlerinde,dünyanın her yanından gelen gençlik temsilcileri Londra'da toplandığında,insanlık tarihinin gördüğü en korkunç savaşın izleri capcanlı duruyordu gözler önünde.Gençler tüm kıtalardan geliyorlardı.Çok kısa bir süre önce faşizme ve Japon militarizmine karşı savaşmış ve insanlık düşmanlarının ağır bir yenilgiye uğratılmasında etkin rol oynamışlardı.

29 Ekim 1945 günü 63 ülkeden 437 delege ve 148 gözlemci Dünya Gençlik Konferansı için İngiltere'nin başkentinde toplandılar.Dünyanın dört yanından 30 milyon genci temsil eden bu kişiler tarafından 10 Kasım günü Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu kurulacaktı.Bugün Dünya Gençlik Günü olarak kutlanan bu tarih, uluslararası gençlik hareketinin güçlendiğinin bir belgesi oldu aynı zamanda.

Delegeler on gün boyunca "Gençliğin daha iyi bir dünya için mücadelesi", "Savaş sonrası dönemde gençliğe duyulan gereksinim"ve "Gençliğin uluslararası dayanışmasının örgütlenmesi"konularını tartıştılar.Bu yolla, dünyanın ilk birleşik demokratik gençlik örgütünün amaçları ve görevleri de belirlenmiş oldu.

7 Kasım 1945 günü,Dünya Gençlik Konferansı'nın delegeleri yeni örgütlerinin adını oybirliğiyle Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu (DDGF) olarak belirlediler.Konferansın kapanış oturumunda 63 katılımcı heyetin liderleri tarafından imzalanan "Gençliğe Çağrı" bildirisinin okunmasıyla DDGF resmen kurulmuş oldu.Bugün 134 ülkeden 280'in üzerinde gençlik örgütü DDGF'nin üyesidir ve bu örgütlerde temsil edilen gençlerin sayısı 200 milyondan fazladır.

DDGF'nin böylesi bir etkinliğe ulaşabilmesinin en büyük nedeni federasyonun programı ile bu programda belirlenen hedefler, hiç kuşkusuz.Örgüt kendisini halklar arasında barış ve dostluk kurulması amacına,ulusal haklara ve egemenliğe saygıya ve en başından beri anti-emperyalist,anti-sömürücü bir politikaya adamıştır ki, bu da dünyanın her yanından milyonlarca gencin güvenini kazanmasının başlıca nedenidir.DDGF bu gençler için,umutlarını, düşlerini ve amaçlarını gerçekleştirmenin bir aracı haline gelmiştir.

Bugün DDGF tüm kıtalarda gençlerin akademik-demokratik politik hak ve özgürlükleri için verdikleri mücadeleyi desteklemekte ve bu mücadelenin evrensel öncülüğünü yürütmektedir.Çalışmalarında Uluslararası Öğrenci Birliği (IUS) ile sıkı bir işbirliği içinde olan DDGF, bu yolla tüm ülkelerin ulusal öğrenci dernekleri ve federasyonları ile de bağlarını sürdürmektedir.

Bu yıl kuruluşunun 41'inci yıldönümünü kutlayacak olan DDGF, anti-demokratik yönetimlerin işbaşında olduğu ülkelerdeki gençliğe yönelik sindirme, depolitizasyon ve baskı politikaları ile gerekçesiz gözaltı ve tutuklamalar, işkence uygulamalarının karşısında yeralmaktadır. Gençliğin eğitim, meslek, iş haklarını, sağlıklı, mutlu ve barış içinde yaşama özlemlerini savunmaktadır.DDGF'nin böylesi bir yaşam yolundaki sloganı milyonlarca gencin dilinde, kulağındadır: "Geleceğimiz için ileri !'

ÜLKEMİZDE TÜM KURAL VE KURUMLARIYLA İŞLEYEN BİR DEMOKRASİ İÇİN ÖZERK DEMOKRATİK BİLİMSEL ÜNİVERSİTE İÇİN, KARŞILAŞTIKLARI TÜM ENGELLEMELERE RAĞMEN ONURLU BİR SAVAŞIM VEREN KURULAN VE KURULMAKTA OLAN TÜM ÖĞRENCİ DERNEKLERİNİ SAYGIYLA SELAMLIYORUZ

Anadolu Üniversitesi Öğrenci Derneği
Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Öğrenci Derneği
Ankara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu Öğrenci Derneği
Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Öğrenci Derneği
Ankara Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Öğrenci Derneği
Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Öğrenci Derneği
Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğrenci Derneği
Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Adalet Meslek Yüksek Okulu Öğrenci Derneği
Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğrenci Derneği
Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrenci Derneği
Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Öğrenci Derneği
Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Öğrenci Derneği
Boğaziçi Üniversitesi Ziraat Fakültesi Öğrenci Derneği
Cumhuriyet Üniversitesi Fakültesi Öğrenci Derneği
Çukurova Üniversitesi Öğrenci Derneği
Çukurova Üniversitesi Mersin Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksek Okulu ÖD
Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrenci Derneği
Dokuz Eylül Üniversitesi Aydın Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksek Okulu ÖD
Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Öğrenci Derneği
Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğrenci Derneği
Dokuz Eylül Üniversitesi İktisat Fakültesi Öğrenci Derneği
Dokuz Eylül Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Öğrenci Derneği
Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrenci Derneği
Ege Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu Öğrenci Derneği
Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Öğrenci Derneği
Ege Üniversitesi Fen Fakültesi Öğrenci Derneği
Ege Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Öğrenci Derneği
Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Öğrenci Derneği
Gazi Üniversitesi Öğrenci Derneği
Gazi Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu Öğrenci Derneği
Gazi Üniversitesi Bolu İdari Bilimler Fakültesi Öğrenci Derneği
Hacettepe Üniversitesi Öğrenci Derneği
Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmetler Yüksek Okulu Öğrenci Derneği
Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrenci Derneği
İnönü Üniversitesi Öğrenci Derneği
İstanbul Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu Öğrenci Derneği
İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Öğrenci Derneği
İstanbul Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Öğrenci Derneği
İstanbul Üniversitesi Florence Nightengale Hemşirelik Yüksek Okulu ÖD
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğrenci Derneği
İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Öğrenci Derneği
İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Öğrenci Derneği
İstanbul Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Öğrenci Derneği
İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Öğrenci Derneği
İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğrenci Derneği
İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesi Öğrenci Derneği
İstanbul Teknik Üniversitesi Elektrik Elektronik Fakültesi Öğrenci Derneği
İstanbul Teknik Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Öğrenci Derneği
İstanbul Teknik Üniversitesi Gemi İnşaatı Mühendisliği Fakültesi Öğrenci Derneği
İstanbul Teknik Üniversitesi Gemi İnşaatı Mühendisliği Fakültesi Öğrenci Derneği
İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Mühendisliği Fakültesi Öğrenci Derneği
İstanbul Teknik Üniversitesi İşletme Fakültesi Öğrenci Derneği
İstanbul Teknik Üniversitesi Kimya-Metarlurji Fakültesi Öğrenci Derneği
İstanbul Teknik Üniversitesi Maden Fakültesi Öğrenci Derneği
İstanbul Teknik Üniversitesi Makina Mühendisliği Fakültesi Öğrenci Derneği
İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Öğrenci Derneği
İstanbul Teknik Üniversitesi Sakarya Mühendislik Fakültesi Öğrenci Derneği
İstanbul Teknik Üniversitesi Uçak Uzay Bilimleri Fakültesi Öğrenci Derneği
Karadeniz Üniversitesi Öğrenci Derneği
Marmara Üniversitesi Öğrenci Derneği
Marmara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu Öğrenci Derneği
Marmara Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Öğrenci Derneği
Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Öğrenci Derneği
Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrenci Derneği
Mimar Sinan Üniversitesi Öğrenci Derneği
Orta Doğu Teknik Üniversitesi Öğrenci Derneği
Orta doğu Teknik Üniversitesi Gaziantep Mühendislik Fakültesi Öğrenci Derneği
Uludağ Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Öğrenci Derneği
Yıldız Üniversitesi Öğrenci Derneği

öğrenci POSTASI